

ПОЛИТИКИН

4.50

Шведска 28.00 SEK,
USA 3.50 USD,
Македонија 65.00 ДЕН,
БиХ 2.00 KM,
Црна Гора 1.00 EUR
Хрватска 8.00 KN

ISSN 0032-339-x

9 770032 339010

ЗАБАВНИК

14. 6. 2002. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LXIV • ЦЕНА 40 ДИНАРА • БРОЈ 2627

СУНЦЕ
ЈЕ
УПРЕГНУТА
ЗВЕЗДА

КАКО СУ РАТОВАЛИ РИМЉАНИ

НОВИНАРИ ПРОТИВ
ХУДИНИЈА

У СЛАВУ БОГА ТИКИЈА

За све од 7 до 107

Фирма

Веровали или не!

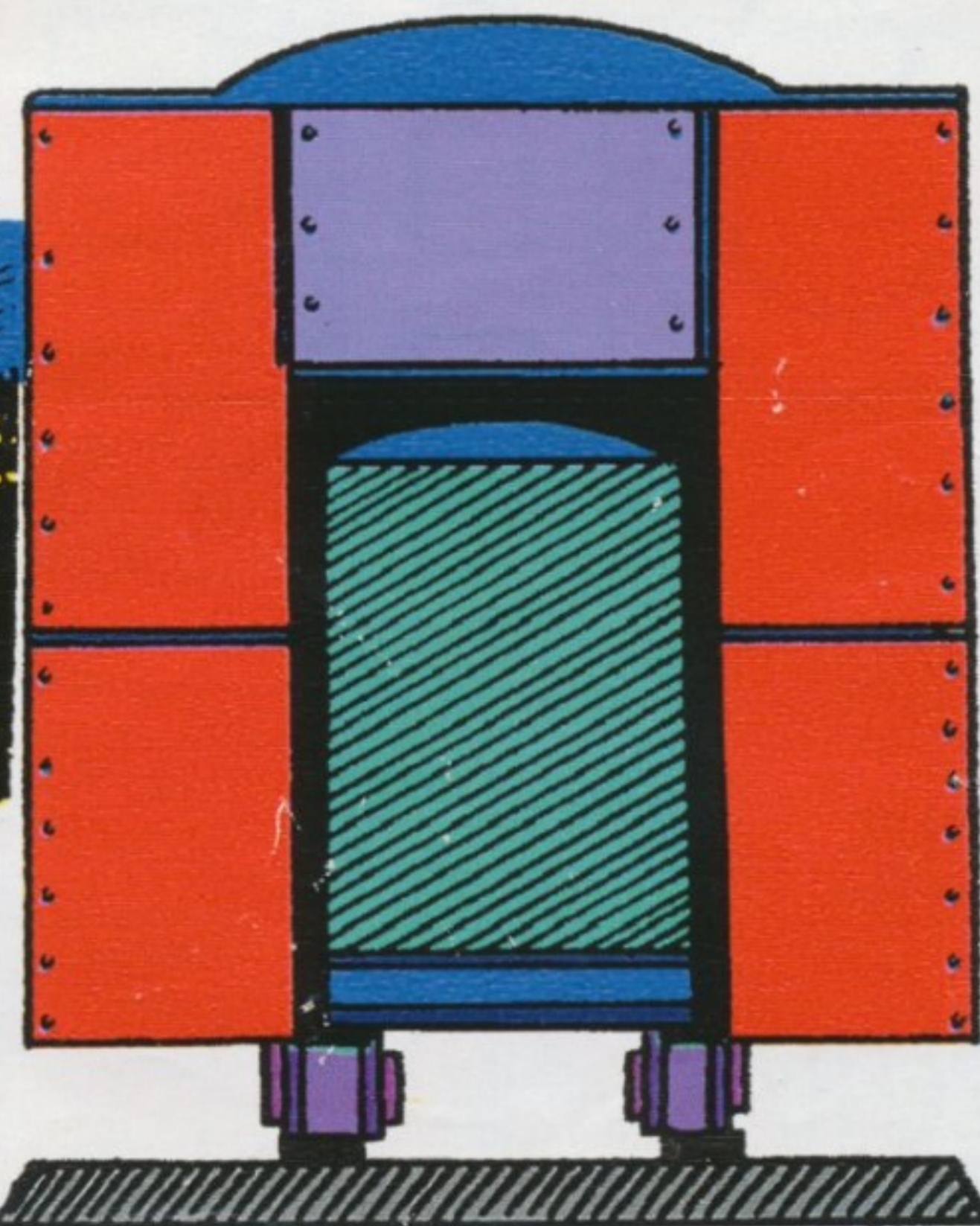
328 МИЛИОНА КИЛОМЕТАРА

БИО ЈЕ ДУГАЧАК РЕП
ВЕЛИКЕ КОМЕТЕ
КОЈА ЈЕ ПРОШЛА
ПОРЕД ЗЕМЉЕ
1843.
ГОДИНЕ.

КВИЗКВИЗ

БИЛО ЈЕ НЕКАДА ИМЕ ГРАДА
МЕМФИСА У ДРЖАВИ ТЕНЕСИ.

ПО ПАТЕНТУ БРОЈ 844111

ПАУЛА ФОН ФРИКСА ИЗ ДРЕЗ-
ДЕНА, У НЕМАЧКОЈ, 1907. ГО-
ДИНЕ СА ЈЕДНОГ КОЛОСЕКА
ИСТОВРЕМЕНО СУ МОГЛА ДА
СЕ КРЕКУ ДВА ВОЗА У СУ-
ПРОТНОМ СМЕРУ.

ЈЕСТЕ ли већ чули да...

●●● цар Соломон први је човек који је дошао на мисао да снег оставља за лето. По његовом наређењу чуван је у нарочитим јамама. На исти начин остављао га је и Александар Македонски■

●●● један кинески новинар овако је 1895. године описао бицикл: „То је гвоздена мазга која се води за уши, а покреће се кад се ногама удара у стомак“■

●●● пси, као и људи, могу да имају висок холестерол у крви. Као лек ветеринари прописују лакшу храну и дуге шетње■

●●● иглице зимзеленог дрвета тисе отровне су за многе животиње. Двадесет грама тих иглица за једног коња може да буде чак и смртоносно■

●●● пре него што су постали славни, Жан – Клод ван Дам разносио је пице, Бил Мареј их је правио, Џулија Робертс продавала је сладолед, Енди Мекдауел радила је у „Мекдоналдсу“, Џенифер Енистон продавала је хамбургере, а Мадона крофне■

●●● до сада су алпинисти оставили на Маунт Евересту 60 тона отпадака и ђубрета. Због тога је донет пропис да сви који из било каквих разлога тамо бораве морају своје отпатке, на повратку, да снесу у долину■

●●● у ранијим временима чаше нису смеле да стоје на столу за ручавање, већ су их, према потреби, додавале слуге и млађи укућани. Тек крајем 18. века у Италији је заведена „мода“ да се стаклене чаше стављају на сто■

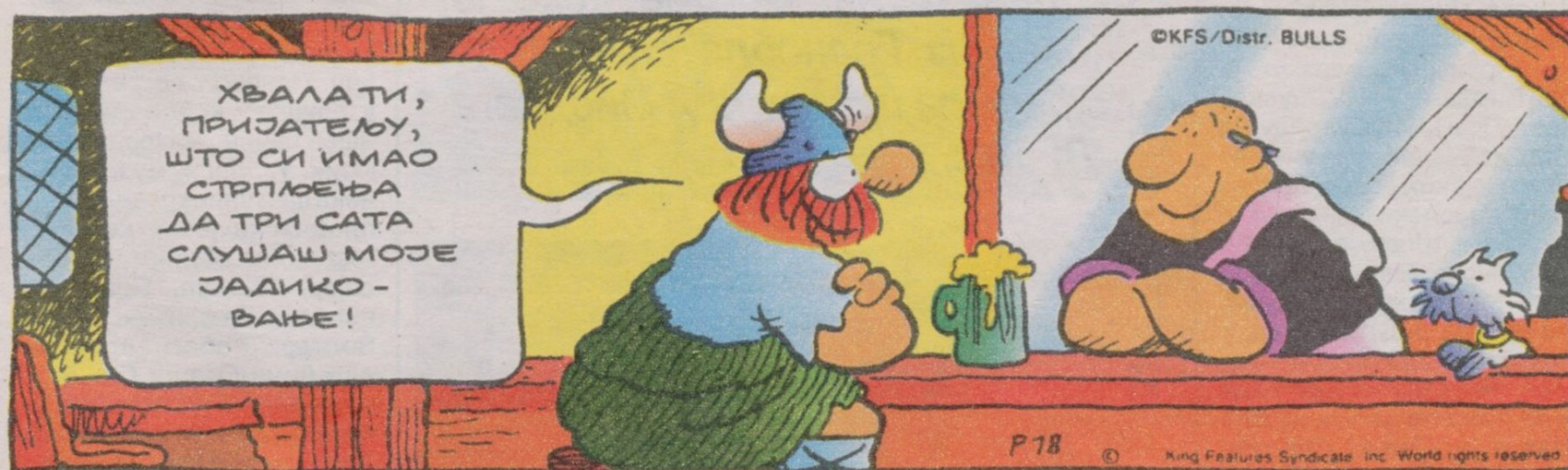

ПОДПИСНИ
ЗАБАВНИК

14. 6. 2002.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Parlez-vous francais?

ЖИВОТ НЕ ПИШЕ

Реприза
после 45 година

У Београду је од 30. априла до 2. маја ове године, по други пут од када постоји, одржан Међународни фестивал гимназијских позоришта на француском језику. Први пут одржан је 1991. године у Француској, где му је и место, у граду Ла Рош сир Јон, уз учешће гимназијских позоришта из осам европских земаља – Аустрије, Шпаније, Немачке, Данске, Велике Британије, Мађарске, међу којима је била и Југославија, а представљала је Филолошка гимназија из Београда и по једна гимназија из Љубљане и Цеља. Следеће две године сарадња је настављена, па је Филолошка гимназија из Београда учествовала и 1993. Међутим, следеће године морало се одустати пошто су, према промењеним правилима, све земље које су дотад учествовале на Фестивалу морале прво да припреме фестивал у својој земљи где би стране земље биле само гости. Најбоља група стекла би право учешћа на Фестивалу фестивала који се сваке године одржава у другој земљи, а сваке треће у матичној Француској.

Тако је Европа ишла даље приређујући читав низ фестивала у свим земљама, којима су се ускоро придружиле и Канада, затим земље Магреба, као и Централноафричка Република, на којима су се млади дружили, играли и уз то учили француски, а ми смо чекали нека боља времена.

У међувремену се ипак нешто догодило. Школске 1997/98. године Француски културни центар из Београда посредује и Југославију из Печуја, где се те године одржавао фестивал,

четири

Ово је прича о помало неуобичајеном начину на који се учи страни језик, о пустиловини духа коју су давне 1956. године започели дечаци из Шапца и околних села, о томе како је Жозет из Гренобла спаковала кофере па правац код Миодрага у Дубље...

Жозет и Миодраг
у Дубљу

поново позивају да учествује. У Мађарску стижу представници из Београда, Подгорице и Новог Сада. Тако је настављено и сле-

дећих година, мимо оних строгих правила, у очекивању тренутка када ће Београд моћи да буде домаћин другима.

И, „стекли су се услови“, како се то чиновничким је-

зиком каже, па је од 30. априла до 2. маја 2001. године одржан Први фестивал гимназијских позоришта на француском језику у Малом позоришту „Душко Радовић“ у Београду, свесрдно дочекан, успешно одигран и лепо испраћен. Поново смо се нашли у друштву које на неуобичајен начин учи француски језик, тај лепи, музикални, некада универзални дипломатски језик којим су говорили Декарт, Робеспјер, Паскал, Поенкаре, писали Лафонтен, Доде, Волтер, Рабле, Александар Дима Отац и Син, глумили Жан-Луј Баро, Жерар Филип, да и не помињемо Депардјеа, Жаклин Бисе и остале наше савременике.

Зашто неуобичајен?

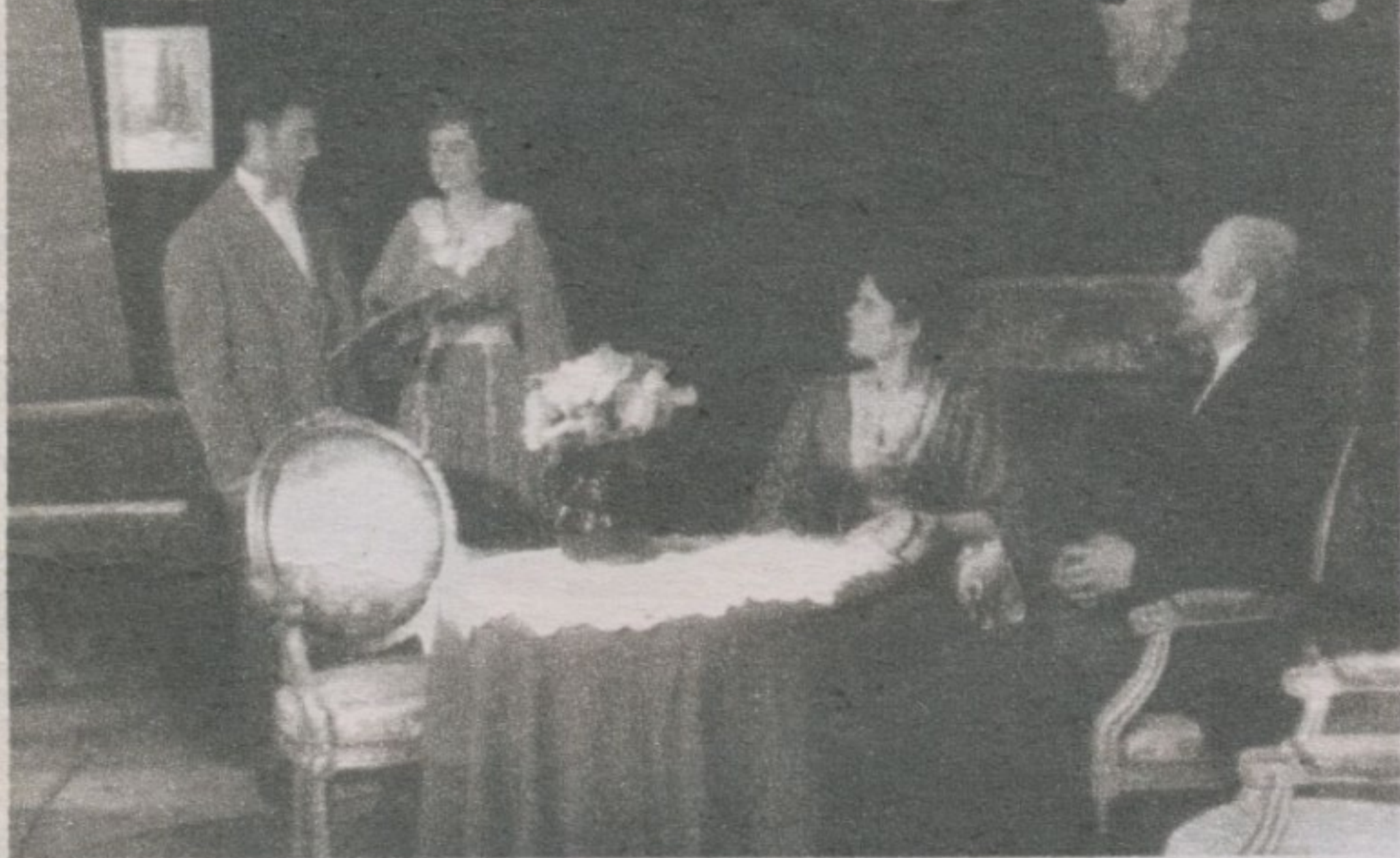
Уместо бубања речи и превођења са страног језика и на страни језик, ученици уживају у правом стваралаштву. Оживљавају написану реч уживљавајући се у различите ликове француске драмске књижевности, играјући за извесно време неког другог, неког ко мисли и говори другачије него што то они иначе чине постајући за тренутак прави Французи! Уз све то, друже се са својим вршњацима из других земаља, путују кроз нове пределе, географске и књижевне, испитујући и потврђујући свој дар и своје способности, стичући сигурност, тако драгоцену у младим годинама и, на крају, што није без значаја, постају блиски са својим наставницима радећи на истом послу.

Тако је то, дакле, било и овог пролећа у Београду. У организацији Удружења наставника француског је-

ПОДСТРОЈНИК
ЗАБАВНИК

14. 6. 2002.

САМО ДРАМЕ

уз развијање бројних других умешности које овакав подухват захтева.

– Кад се појавио на вратима учионице – сећа се један ученик професора Рође – лагано спустио дневник на катедру и ословио нас на француском језику, мени се учинило да га је

*„Прах у очи“,
I чин, сцена V,
у извођењу
ученика гимназије
„Нико Роловић“
из Бара,
1. мај 2002.*

*„Прах у очи“,
I чин, сцена III,
у извођењу
ученика
учитељске школе
„Душан Јерковић“
из Шапца, 9. јун 1957.*

овамо, из саме Француске, из Париза, лично послао Де Голов министар културе, да нас научи нама непознатом језику, а да је пре тога он морао научити српски како бисмо се у прво време могли разумети.

Била је то школска 1956/57. година.

У ову узбудљиву пустоловину духа кренули су млади људи, још дечаци и девојчице, који су до тада од страних језика учили

само руски. Углавном су то била деца из Маова, Метковића, Дубља, Варне, Богатића, Вољуца, Осладића и других околних села и која за свога младог живота још у позориште нису крочила.

Несигурни, неискусни, бојажљиви, али радознали, обдарени и пуни поверења у свога професора, почели су од француског алфабета до сценског говора, сценске кретње и вештине глуме. Помогло им је одушевљење за неки други чудесни свет који се догађа изван њихових дотадашњих граница. Завеса се подигла јер је уз овај позоришни догађај ишло још нешто, узбудљиво и чаробно: успостављене су везе са младима из земље у којој је француски матерњи језик. Почело је дописивање са ученицима из Гренобла, града у коме је 1953. године њихов професор провео летњи семинар за наставнике француског језика, стекао тамо пријатеље и преко њих успоставио везу са две тамошње учитељске школе, једном мушком и једном женском, како је то онда био ред. Њих 85 из Шапца одговорило је на прву дописницу која је сти-

зика Србије и Француског културног центра у Београду, учесници Фестивала, средњошколци из Румуније, Мађарске, Италије, Србије и Црне Горе извели су 14 позоришних комада на француском језику.

Премијера пре 45 година

Све ово била би дужа новинска вест да другог дана фестивала, у среду, 1. маја, експериментални драмски студио гимназије „Нико Роловић“ из Бара није извео комад Ежена Лабиша „Прах у очи“. И ту, у ствари, почиње наша прича.

Педесетих година у учитељској школи „Душан

Јерковић“ у Шапцу француски језик предавао је тридесетчетворогодишњи професор Радомир Константиновић. Док је већина професора задовољна ако им ученици добро савладају градиво, „професор Рођа“, како су га ученици звали, излази из уџбеника и из учионице и 1955. године оснива у школи Француски клуб (Cercle français), затим покреће зидне новине на француском језику (Notre revue) и, као круна свега, знање својих ученика оживљава на позорници

*Разгледање
књига приспелих
из Гренобла*

гла из Гренобла. И тако је настављено даље, размењивале су се разгледнице градова једне и друге земље, у Шабач су стизале репродукције слика француских сликара, први пут су виђени радови импресиониста које је за своје часове користио и наставник ликовног образовања. У време скромних црно-белих фотографија послератних година раскошне боје Сезана, Гогена, Писароа, Ван Гога и других опчињавале су младе душе, а из Гренобла су убрзо почеле да пристижу и књи-

жице на француском језику које су просто разграбљене.

– Још чувам писма и разгледнице моје француске пријатељице Колет – пише један од оних 85 ученика из Шапца, док се Жозет није зауставила само на дописивању – спаковала је кофере и стигла у Дубље код Миодрага Ђукића с којим се дописивала. Требало је затим посету узвратити, па је Миодрагов отац морао да прода бика како би сину обезбедио путне трошкове у тако далеку земљу. Речи на ис-

праћају: „Сине, ево ти ове паре, иди у кафану и потроши их, само немој ићи!“ Миодраг је разумео много касније схватајући очев страх да му син не остане у туђини.

Током целог другог полугодишта школске 1956/57. године трају пробе. Sprema се комад „Прах у очи“ Ежена Лабиша, лаки, љупки водвиљ написан средином 19. века, а игран на сцени Народног позоришта у Београду први пут још за пишевог живота 1870, па поново 1883. и још једном 1905. године уз учешће великих глумаца, као што су Милош Цветић, Предраг Динуловић, Илија Станојевић и други, али, наравно, увек преведен на српски језик. Деца из села око Шапца играће га на сцени Народног позоришта у Шапцу – на француском! Њих петнаест!

Представа траје пуна два и по сата! Два и по сата говориће на језику који су понеки од њих учили тек непуну годину. Костиме и све остало

Жозет пише Миодрагу

Разгледнице приспеле из Француске

даје им Шабачко народно позориште, дух, радост и таленат – они сами и њихов професор.

Не зна се ко је био срећнији. Представа је успела – премијера је одржана 9. јуна 1957. године – њих 15 се поклонило публици уз бурне аплаузе и – на томе се све завршило.

На репризу коју су одиграли неки нови клинци, Барани из гимназије „Нико Роловић“, 1. маја 2002. у позориште „Душко Радовић“ дошло је четворо шездесетогодишњака, срећних што њихова представа наставља да живи, што се подвиг њиховог професора устостручио, што је француски језик који су они заволели пре 45 година ујединио толико младих жељних игре и пријатељства и да, узбуђени, поново на сцени, кажу:

Хвала свима! Merci beaucoup!

Живот, дакле, не пише само драме, већ и лепе, нежне приче за сећање и препричавање. Са сетним осмехом на лицу

Светлана Ненадовић

Merci pour votre carte
et nos bons vœux d'été que
vous m'envoyez bientôt.
Bonne nuit amicalement
Jozette

Monsieur Jukić Miodrag
Obiteljska Škola

Šabac

(Yugoslave)

Walter Classen, Kunstverlag, Zürich
Nr. 3976 – AUGUSTE RENOIR (1841-1919)
Liegendes Mädchen im Gras – Jeune fille couchée sur l'herbe
Young Girl lying in a meadow
(Basel, Kunstmuseum)

Тајна однета у гроб

„Дејли Мирор“ против Харија Худинија

Познати лондонски дневни лист изазвао је славног америчког илузионисту на двобој тврдећи да неће успети да се ослободи нарочитих лисица које је пет година правио један мајстор из Манчестера. У питању нису били живот и смрт, али јесте професионални углед најбољег ескаписте свих времена. И он је пристао

Прошло је 76 година од смрти Харија Худинија, а још се није родио илузиониста већи од њега, ескаписта (escape = побећи, ослободити се) њему раван. Нико никада није сазнао како му је полазило за руком да се ослободи у свим могућим приликама.

Закључавали су га голог у затворску ћелију и успео је не само да изиђе, већ из шале да поотвара и ћелије осталих правих затвореника. Везивали су га, стављали у ковчег који је потом закиван, осигураван ланцима и бацан на морско дно, а он се појављивао жив, здрав и са осмехом.

Како је све то било могуће? Да ли је Худини заиста био у стању да дематеријализује своје

тело како је тврдио славни Конан Дојл, отац Шерлока Холмса?

Сам Худини тврдио је да не поседује никакве натприродне моћи и да је само илузиониста, уметник свог посла који користи трикове при извођењу својих представа. Ти трикови мајстора над мајсторима били су спектакуларни, генијални, захтевали су невероватну спретност, интелигенцију и концентрацију, али су, ипак, били само опсена.

Постоји у његовој богатој каријери једна епизода која, када се данас размишља, можда може боље да објасни да је тајна његових успеха била у његовој личности, у смислу за спектакл, а не у сложеним техникама и тајанственим механизмима.

Шест окрета кључа

У том смислу треба се сетити речи Худинија да „тајна доброг извођења није у ономе што се стварно дешава већ у ономе што публика мисли да се дешава.“

Марта 1904. године, када је Худини био на врхунцу славе у Сједињеним Америчким Државама и крчио себи пут и по задивљеној Европи, лондонски дневни лист „Дејли Илустрејтид Мирор“ јавно га је изазвао на „двобој“: да се ослободи нарочите

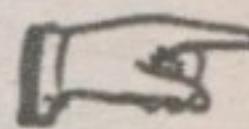
направе коју ће обезбедити лист.

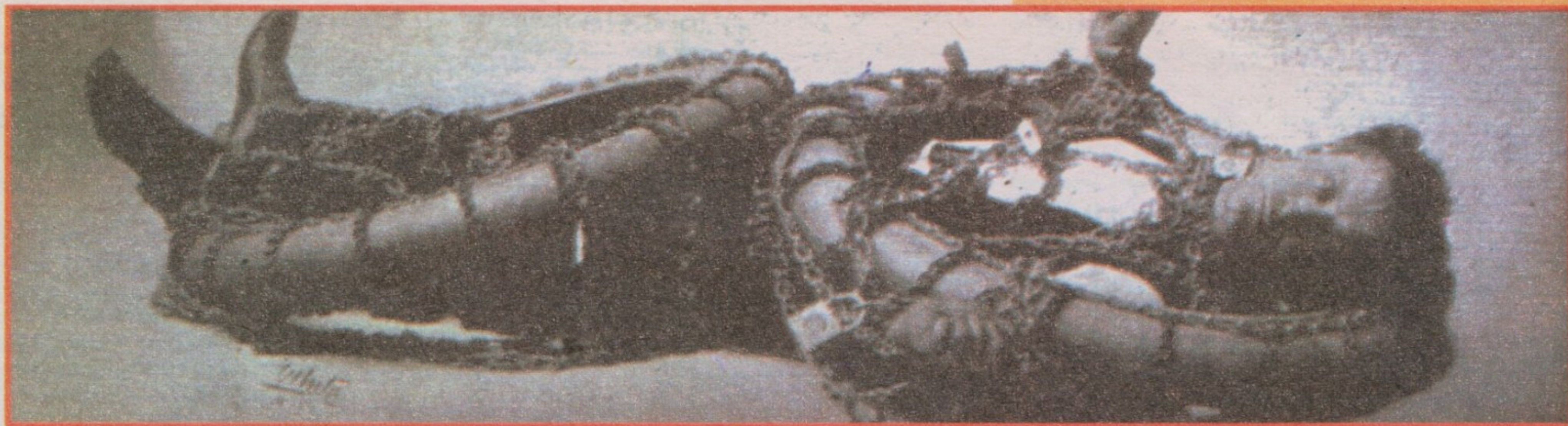
Радило се о пару лисица на којима је пет пуних година радио најчувенији мајстор из Бирмингема који је само на прављење кључа за њих потрошио недељу дана. Лисице су се затварале на дотад невиђен начин који је тешко описати. Када би биле причвршћене на зглавке, у необичну браву убацивао се још чуднији завртањ и кључ у бравици окретан је шест пута.

Нема лажи, нема преваре

Мајстор који је све ово измислио и направио тврдио је да, када се лисице закључају, не постоји начин да се отворе, развале или разбију било каквом алатком. Чак ни он сам који им је познавао „душу“ није успео да их отвори ни на један други начин осим кључем.

Худини је пристао да покуша и следећа

Худини је постао славан захваљујући ослобађању из ланаца, лисица, „пудачких кошуља“...

Четири дана све лондонске новине писале су само о томе.

Увече 17. марта, дана заказаног за „велики двобој“, на хиподром, место где је имао да се одржи спектакл, навалило је четири хиљаде гледалаца и више од стотину новинара. Није било ни једног слободног места.

Представа је почела на уобичајен начин низом разних атракција, а онда је дошао ред на Худинија кога је публика поздравила громким аплаузом – он је заиста био идол масе – достојним једног краља. Или, како је сутрадан писало у једним новинама: „Овацијама каквим никада није поздрављен ниједан смртник!“

Худини се клањао, отпоздрављао, сачекао да се гледалиште утиша, а онда

нема преваре. Худинију су ставили лисице на руке и уредник их је закључао и однео кључ.

„Не знам хоћу ли успети да их се ослободим или не, али будите уверени да ћу дати све од себе да успем“, рекао је гледаоцима Худини и поново је поздрављен овацијама. Затим се повукао у кабину затворену црвеним завесама. Било је тачно три и петнаест поподне.

Није виђено ништа слично

Успех му се овога пута није баш смешио. Худинијеве руке стегао је комад челика затворен побољшаном верзијом катанца нарочитог механизма званог брама, измишљеног крајем 18. века, какав још нико није успео да отвори без одређеног кључа. Тачније, успео је 1851. године познати провалник Алфред Хобс кога је упустила једна фабрика катанца. Он је то урадио за 48 сати, а на располагању му је био сваки алат који би затражио.

Худинијеви зглавци били су закључани још бољим катанцем. У унутрашњост браве мајстор из Бирмингема уградио је два катанца брама, један у другом. Ни Худини ни било ко други на свету није дотад видео ништа слично!

Публика је нетремице гледала у кабину са црвеним завесама, оркестар је свирао, време је пролазило. После 22 минута Худини је промолио главу кроз завесу. „Ослободио се!“, отело се неком из публике. Није било тако. Худини је само хтео да под бољим светлом погледа катанца. После тога увукао је главу у кабину и наставио свој „посао“.

Прошло је још 13 минута, оркестар је прешао на валцере, а Худини се поново појавио. Овога пута изишао је из кабине и видело се да је обливен знојем. Лисице су му још стајале на рукама. Изјавио је да мора мало да протегне ноге и да је одлучио да настави.

Публика је полудела од радости и узбуђења. Худи-

нијева жена Бес донела му је чашу воде и цмокнула га у образ, а новинар „Мирора“ дозволио је да му се да јастуче на које ће ослонити колена. Худини се повукао у кабину, оркестар је поново засвирао. Напетост у гледалишту је расла.

Само ако признаје пораз

Када је, након још 20 минута, Худини још једном изишао руку и даље везаних лисицама, публика је уздахнула као један човек. Велики илузиониста био је видно изможден, његову жену Бес, на ивици нервног слома, одвели су из гледалишта.

Велики Худини питао је уреднике „Мирора“ могу ли на трен да му скину лисице да би се отарасио сакоа у коме се презнојавао. Уредник, сумњичав као што је и требало да буде, помислио је да Худини сигурно жели да види како се окреће кључ којим се отвара катанца, па је одговорио да лисице могу да се отворе једино ако маестро Худини признаје пораз.

Овакав одговор наљутио је великог илузионисту, па је нехотице извео малу представу у представи: извио се све док из џепа прслука није зубима извукао перорез и, такође зубима, извадио јед-

ЊЕГОВА ТАЈАНСТВЕНА СМРТ

Према легенди и филмовима, а било их је безброј, Хари Худини је страдао изводећи веома опасну тачку „Пагода“ кинеске тортуре. Радило се о великом суду од стакла пуном воде у који је маестро потапан главом надолу, ногама везаним за поклопац који је са спољне стране био забрављен са четири катанца. Последњи пут Худини, наводно, није успео да се ослободи на време и угушио се.

То, према новим истраживањима, уопште није тачно. Худини је много пута као од шале изводио ову тачку, а и далеко теже и опасније, и никада му се није догодила ни најмања непријатност.

Истина је да га је једне октобарске вечери 1926. године у Бостону, пред сам наступ, неки младич замолио да колико више може стегне мишиће абдомена тако да издржи његове ударце песницама. Худини му је удовољио, али је, немајући времена да се усредсреди, повређен.

Сутрадан се пожалио на страшне болове у доњем делу трбуха. Лекар га је одмах прегледао и хитно оперисао. Било је то запаљење трбушне марамице. Худини је од тога умро 31. октобра 1926. године у такозваној „Ноћи вештица“. Пријатељи који су његов ковчег на раменима носили до гроба надали су се да ће се маестро и овога пута ослободити.

је свечано објавио: „Ако је представник „Мирора“ присутан, спреман сам да ми се ставе лисице!“

Сви новинари „Мирора“ били су присутни. Њихов уредник се попео на бину, руковао се с Худинијем и позвао неколико људи из публике да опипају лисице и увере се да нема лажи,

но сечиво. Онда је муњеви-
том брзином набацио себи
сако на главу и перорезом га
исекао на комаде све док од
њега нису остале само крпе
и траке на рукавима које су
уклонили помоћници.

Ослободио се!

Гледаоци су скочили на
ноге од одушевљења хра-
брећи маестра да настави
борбу. До тада је већ био
прошао један сат, сувише ду-
го време за једног Худинија.

када их је Худини скинуо и
да на њима није било ни нај-
мањег трага примене силе.

Према једнима, Худинију
је, када је постало јасно да
му не иде, кришом додат ду-
плат кључа или у чаши
воде коју му је пружила Бес
или када га је пољубила. Ни
једно ни друго не може да
буде тачно. Осим неоспор-
не чињенице да дуплирати
тог кључа уопште нису по-
стојали, његова величина
била је толика да нипошто

трану уредника „Мирора“ и
рекла му нешто што је, от-
прилике, могло да гласи
овако:

„Чујте, овде имате две мо-
гућности: или ће се мој муж
ослободити лисица или неће.
Ако успе да их скине, сви ће-
мо бити пресрећни, неће бити
краја радости, овацијама, па-
радама по улицама, сла-
вљу... Ви ћете бити задовољ-
ни јер ћете за свој лист имати
дивну причу у стилу: „Худини
победио наше лисице!“ која

МОГАО ЈЕ ДА ЈЕ ХТЕО

Худини је, да је био други
човек, могао да постане нај-
већи и најопаснији обијач на
свету. Обичније касе отва-
рао је за неколико минута,
врата трезора у банкама ма-
ло дуже. Да би што брже изи-
шао на крај с најсавршенијим
касама, он је измислио и на-
правио мали механизам који
би стављао испред врата,
укључивао га и само часак
касније брава је попуштала и
врата су се отварала. Тај
уређај је уништио пре него
што је умро у страху да би
неки криминалац могао да га
злоупотребиш

ће бити разочарана и зви-
ждаће, ваши читаоци ће сма-
трати да сте претерали, ди-
ректор позоришта неће нам
обновити уговор за наступе.
Сви живи биће незадовољни.
Шта ћете, према томе, да
изаберете? Да сви будемо
срећни или да сви бу-
демо несрећни?“

Провод њихових живота

Ако је заиста вођен
овакав или њему сли-
чан разговор, а ника-
да нико није рекао да
јесте нити се то зна,
уредник „Мирора“ ве-
роватно је схватио да
су заиста претерали и
да је предлог госпође
Худини разуман, па га
је прихватио.

Дати јој једини кључ
који отвара лисице
није било тешко нити
је било нарочито те-
шко дотурити га Ху-
динију који је неколи-
ко пута напуштао ка-
бину. А када се Худи-
ни ослободио, видели
су да је његова жена
била у праву – сви су
изгубили главе од
среће, чак и сам Ху-
дини!

Никада нећемо бити
сасвим сигурни да ли
се Велики Худини
ослободио лисица за-

хваљујући здравом разуму
своје Бес и уредника „Миро-
ра“ или на неки „свој“ начин.
Једно је извесно: сви који
су имали среће да те вече-
ри у Лондону присуствују
овој бесмртној представи
провели су се као никада и
препричавали су је својој
деци и унуцимаш

Бојана Дожић

девет

Користио је један дугачак конопца који је лакше развезати него више кратких

После десет минута Ху-
дини је изненада излетео из
кабине и урликнуо: у рукама
је држао „Миророве“ лисице
– отворене!

„Сцене одушевљења које
су настале“, написао је је-
дан новинар, „немогуће је
описати. Бескрајни аплаузи,
хистеријски крици,
узвици „живео!“
експлодирани су. Публика је била у
потпуном трансу!“

О овоме се joш расправља

Худини се пову-
као са сцене са
сузама у очима,
али је више пута
морао да се враћа
јер се гледаоци
нису разилазили,
овације нису пре-
стајале. Био је ве-
ома узбуђен и при-
знао је да је било
тешко и да је неко-
лико пута поми-
шљао да одуста-
не. Новине су о

догађају писале данима до
најситнијих детаља.

Током последњих 90 го-
дина много се нагађало ка-
ко је Хари Худини успео да
отвори „Миророве“ лисице.
Претпоставки је на претек.
У трагању за правим реше-
њем треба имати на уму да
су лисице савршено радиле

ПОПУТНИЦИ
ЗАБАВНИК

14. 6. 2002.

Један од
рекламних
постера
„Краља лисица“

Ако у близини не би
било реке или мора,
Худини се, запетљан
ланцима и са оптерећењем,
бацао у базен

није могао да стане у чашу,
joш мање у уста.

Да сви буду задовољни или не?

Највероватније је, ипак, да
се решење ове тајне заиста
налазило у Бес Худини која
је била и глумица. Постоји
претпоставка, најближа па-
мети, да је она позвала ус-

ће се годинама памтити. Јер,
признајмо отворено, он је нај-
већи на свету.

Он ће бити задовољан јер
је остао на нивоу свог профе-
сионалног угледа. Ја ћу бити
задовољна зато што ће он
бити задовољан. Менаџери
ће бити задовољни...

Ако не успе, нећемо бити
срећни ни ви ни ја. Публика

РОБОТ И СРЦЕ

У њујоршкој Презбитеријанској болници недавно је изведен први хируршки захват уз помоћ робота. Лекари Мајкл Аргенцијано и Крег Смит урадили су бајпас на срцу седамдесетједногодишњег пацијента. До сада је такав захват подразумевао отварање грудног коша, међутим, уз помоћ робота било је довољно направити између ребара три рупице као за хемијску оловку. Кроз те отворе две роботове руке и ендоскопска камера продрли су до срца и омогућили захват. Хирурзи Презбитеријанске болнице до сада су извели неколико хируршких захвата на срцу уз помоћ робота, који је производ компаније „Intuitive Surgical“ и део је програма „Да Винчи“. Након успешно урађеног бајпаса задовољни доктор Аргенцијано на-

вео је неколико предности оваквог захвата: бржи опоравак пацијента и краће задржавање у болници након операције, мање болова, знатно мање ожиљака и трагова захвата ■

ФИЛМСКЕ НАОЧАРЕ

Управо сте се вратили из видео-клуба где сте позајмили касету са филмом који одавно желите да видите. Но, ваш старији брат гледа фудбалску утакмицу и не дозвољава да га ико узнемирава. Шта ћете урадити, а да не изазовете породични сукоб?

Постоји начин: није вам више потребан телевизор да бисте гле-

ма „Олимпус“ изнела је на тржиште неколико модела оваквих наочара чија је цена између 500 и 1500 евра, зависно од квалитета слике и звука. Гледалац има утисак да посматра велико платно

дали филм, нити да бисте играли плејстејшн. Довољно је да набавите наочаре које су везане на уобичајени аудио, односно видео „излаз“ на апарату (видео-рикордер, ди-ви-ди плејер, конзола...) и – пред очима, на малим мониторима, биће вам приказан филм. Фир-

са раздаљине од два метра. Али, очни лекари упозоравају да коришћење ових наочара монитора дуже од два и по часа дневно може да буде штетно за вид ■

ИЗВОЛИТЕ!

Студент машинства са Флориде направио је робота који шета по шанку и отвара пивске боце. Жан-Филип Клерк каже да је током четворомесечног рада на свом изуму морао да попије 134 пива „искључиво из експерименталних разлога“. Резултат је Abor (Autonomous Beer-Opening Robot) који се креће по површини шанка, приђе боци, чврсто је ухвати, постави отварач испод поклопца, подигне га и потом се повлачи остављајући боцу пива спремну за послужење... Робот је сачињен од 150 делова и у њега је уграђено 18 метара жица и каблова ■

ПАМЕТНИ ТИГАЊ

Има људи који нису баш вични кувању, па им све што кувају – изгори. Али, сада постоји „паметни тигањ“ који сам брине о томе да јело буде про-

писно припремљено, тачно онако како треба. Реч је о електронској шерпи: довољно је да на програматору упишете назив јела које намерава да припремите (кајгана, пљескавица, шницла, пилећи батак...) и ставите на ватру. На дисплеју који се налази на дршци тигања појавиће се тачно време које је потребно да храна буде скувана, као и одговарајућа температура. Уколико вам се деси да заборавите на паметни тигањ, он ће вас обавестити да је јело припремљено. Цене ових тигања који су се појавили на америчком тржишту крећу се између 100 и 115 евра ■

РИТАМ СРЦА

Кад срце стане само неколико секунди, пацијенту који пати од аритмије може да значи живот или смрт. Да би се што више разумео неправилан рад срца, односно разлог што се овај мишић не стеже (контрахује) у правилним временским размацима, на Универзитету у Лидсу направљен је рачунарски симулатор који подражава рад овог важног органа.

– До сада смо опите изводили на животињама или користећи податке добијене од људи који пате од аритмије, али сва та истраживања углавном су била заснована на ономе што се догађа на површини овог виталног органа – објашњава доктор Ричард Клејтон, биомедицински инжењер, изумитељ рачунарског симулатора. – Ова нова справа први пут нам омогућава да видимо шта се тачно догађа унутар самог срца. Сада ће лекари лакше успевати да проникну у тајну његовог неправилног ритма. Једно од најважнијих питања биће зашто неки болесници преживе срчани удар, а други му подлегну ■

ПОДРУЧНИК

ЗАБАВНИК

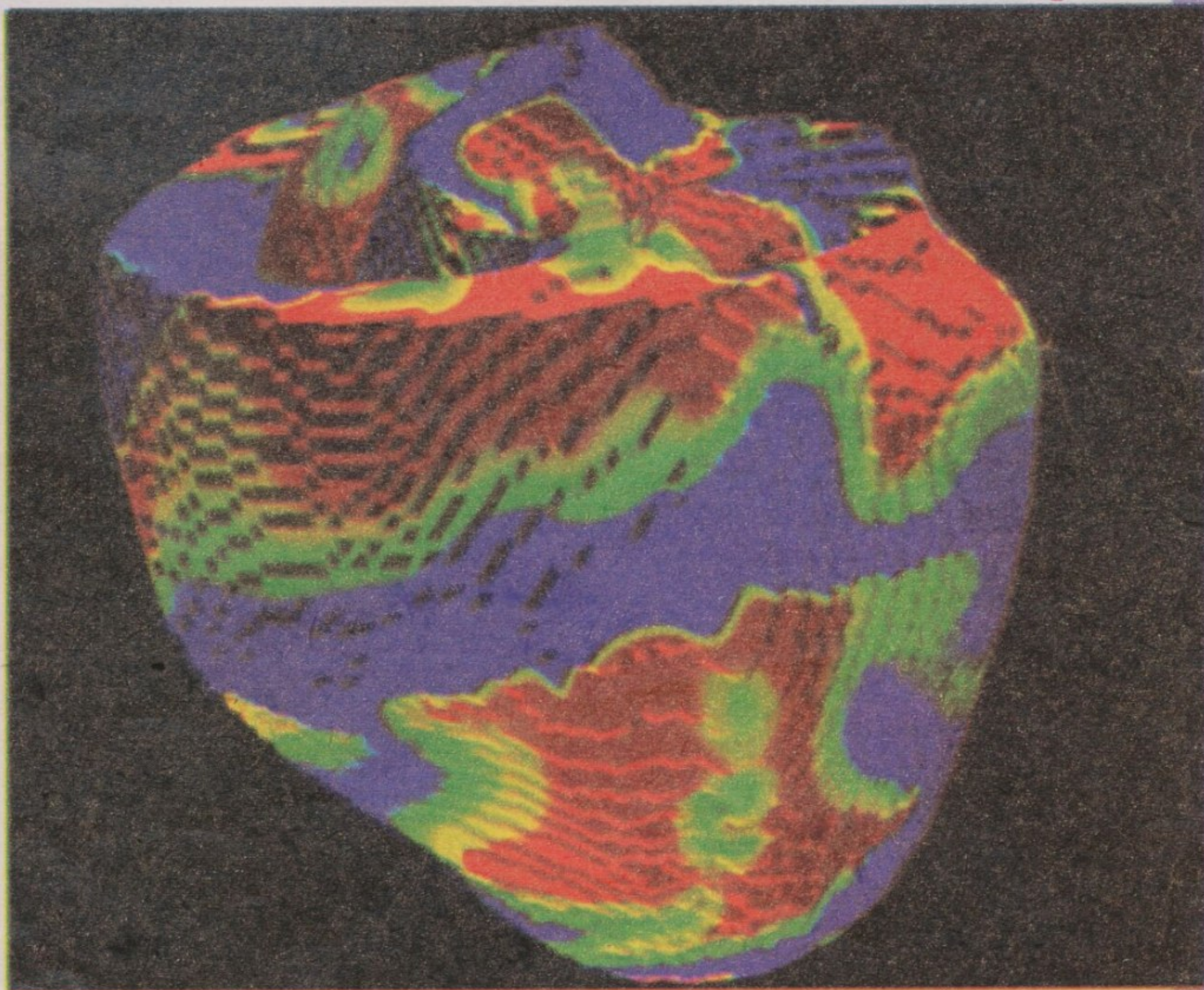
14. 6. 2002.

МРЕЖА ЗА ЈАЧАЊЕ

У неким продавницама и данас могу да се нађу колутови од тврде гуме чијим се стезањем јачају прсти и шака. Али, најновији хит у свету је округла мрежа од сличног материјала чијим се развлачењем постижу истоветни резултати. Већ се увелико

користи на клиникама и у установама за опоравак. Посебна погодност ове мреже је у томе што могу да се вежбају обе руке истовремено, а отпорност материјала мења се у зависности од тога у коју се колону прсти увуку – што ближе средишту то је отпор већи, па је потребна и већа снага. Цена ове мреже је 20 долара ■

Ово рачунарско срце мора да „ради“ читава двадесет четири сата да би успело да прикаже само једну једину секунду рада правог човечјег органа

СТАДИОНИ СВЕТСКОГ

БУДУЋНОСТ У

Стадиони на којима се играју утакмице Светског су нас у будућност о којој, ма како ватрени поклоници ни да сањамо: покретни терени, циновске фонтане, отварају као око... Ипак, који су од двадесет стадиона највеличанственији и најзанимљивији

Сеул

прима
64.677
гледалаца

Инчон

50.324
гледалаца

Сувон

43.188
гледалаца

Теџон

41.000
гледалаца

Џеџу

42.477
гледалаца

Квангџу

42.880
гледалаца

Сеогвипо

42.256
гледалаца

Тегу

65.857
гледалаца

Пусан

54.534
гледалаца

Улсан

43.512
гледалаца

ЈУЖНА
КОРЕЈА

ПРВЕНСТВА 2002.

САДАШЊОСТИ

фудбалског првенства увели
фудбала били, нисмо могли
монитори, кровови који се
у Јапану и Јужној Кореји

Овај стадион налази се на острву Џеџу које је иначе најпопуларније јужнокорејско одмаралиште за тек венчане брачне парове. Острво Џеџу познато је по снажном вулкану, а становништво се бави углавном узгајањем мандарина и риболовом. Управо зато стадион изгледа готово нестварно у природном окружењу. Због јаких ветрова на-

4 место: Џеџу стадион (The Jeju World Cup Stadium)

прављен је 14 метара испод нивоа земље, а кров је у облику традиционалног корејског чамца за риболов званог „теу“. Кров може десет минута да одолева тајфуну који тучњи брзином од 40 метара у секунди ■

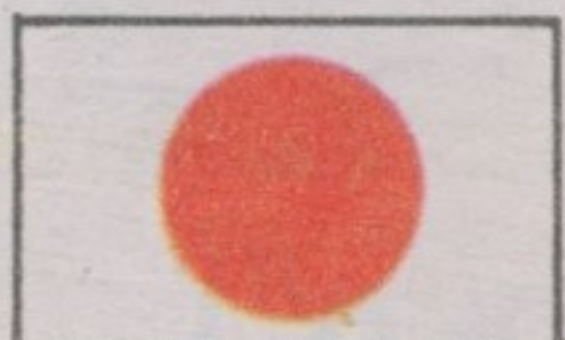
ЈУЖНА
КОРЕЈА

5 место: Међународни Јокохама стадион

(The Yokohama International Stadium)

Иако изгледа као огроман бетонски бункер, овај стадион такође изазива дивљење гледалаца и стручњака. Пре свега због удобности коју пружа, па зато није случајно што је баш овај стадион изабран за одигравање финалних утакмица Светског првенства. Прима седамдесетак хиљада гледалаца, што га чини највећим од свих двадесет стадиона на којима се играју утакмице Светског првенства. Изградња стадиона Јокохама стајала је 30 милиона фунти ■

ЈАПАН

3 место: Стадион Сеул

ЈУЖНА КОРЕЈА

Стадион у Сеулу можда није тако технолошки величанствен као прва два, али несумњиво реч је о занимљивом архитектонском делу. У подножју стадиона налазе се шеталишта осветљена милионима светилки које бацају златну светлост. Сјајни осмоугаони кров направљен је у облику традиционалног корејског тањира за јело. Испред стадиона налази се највећа фонтана на свету. Воду баца чак 202 метра у висину! На самом стадиону су два циновска монитора, а, према речима стручњака, то су највећи монитори са најбољом резолуцијом слике на свету ■

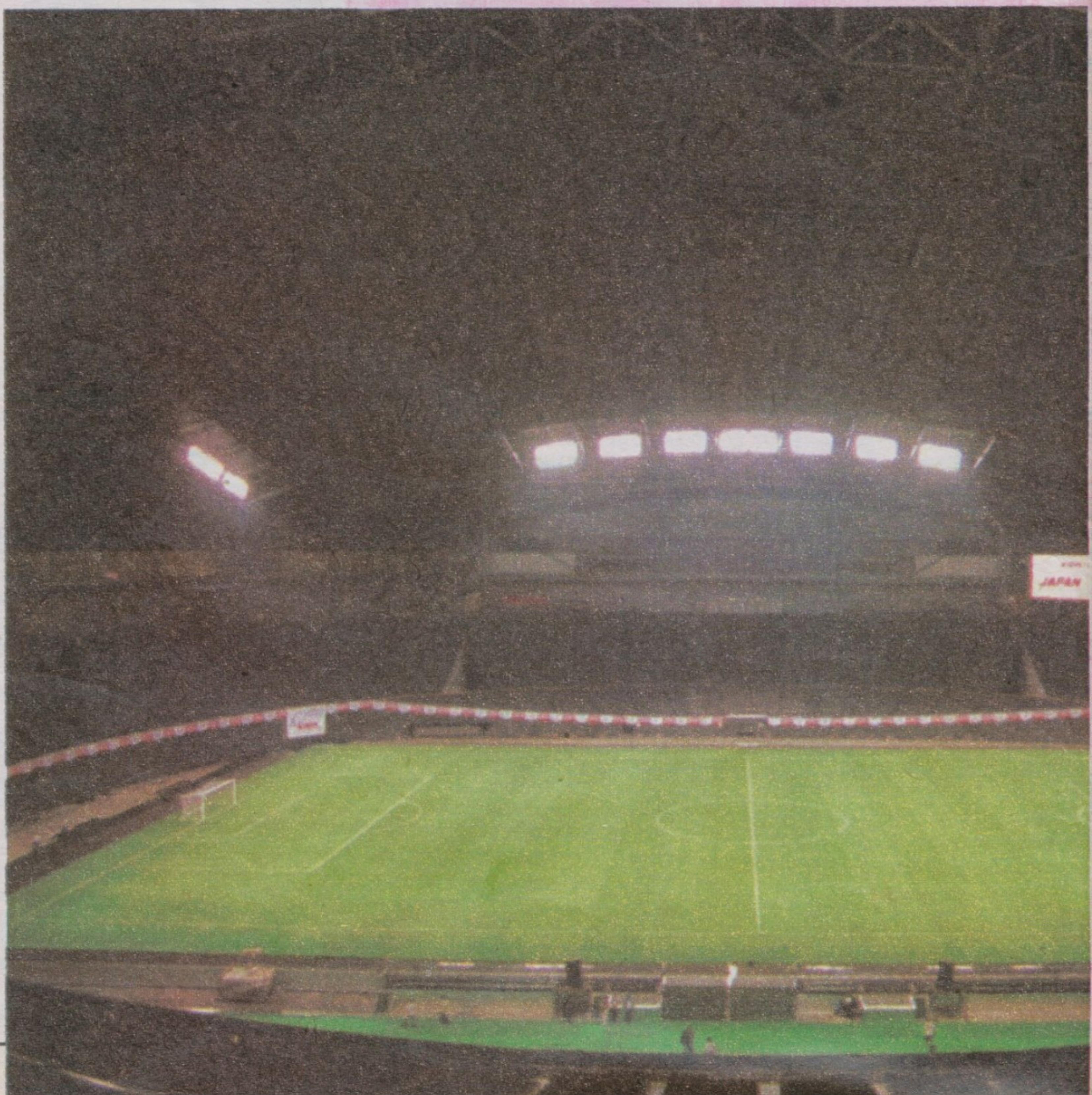
ЈАПАН

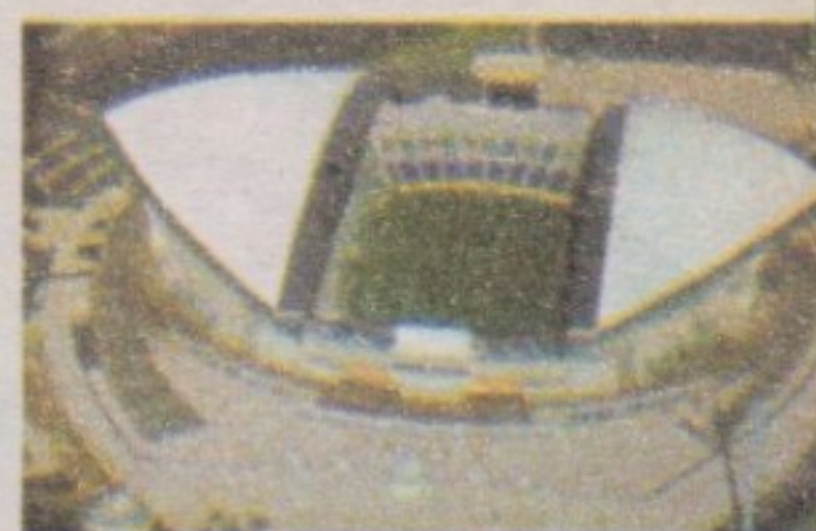
2

место: „Оита” („Велико око”)

Реч је такође о затвореном стадиону који из ваздуха неодољиво подсећа на око. Пројектовао га је чувени јапански архитекта Кишо Курокава, познат по хотелу у облику капсуле у ком пословни људи, уколико закасне на последњи превоз који их води кући, могу да се одморе у собама величине ковчега! Када се утакмице играју, „око“ се отвара како би пропустило светлост ■

1 место: „Сапоро дом” („The Sapporo Dome”)

Као што је познато, трава не може да расте без сунца, што значи да природни услови не могу да буду обезбеђени унутар затвореног стадиона. Међутим, правила Светске фудбалске организације налажу да се првенство света може играти искључиво на природној трави. Будући да је Сапоро, град на северу Јапана, бар током шест месеци покривен снегом, технологија се постарала за обезбеђивање природних услова. Решење је нађено у покретној позорници за фудбал. Подигнут је затворени стадион са вештачком подлогом за бејзбол. Испред стадиона, али као део истог комплекса, направљена је конструкција фудбалског терена која се по потреби увлачи унутра. Тешка је чак 8300 тона и практично лебди на ваздушном јастуку. Замена конструкције траје пет сати, а у стадион се (што је највеличанственије) не увлачи само подлога за играње, већ и – трибине! ■

седамнаест

ЈАПАН

PARAGUAY

ФУДБАЛСКА ТЕХНО ОПРЕМА

БРЗЕ ЛОПТЕ,

1 „Adidas Predator Mania“, то је шеста генерација копачки из серије под називом „Предатор“. Овогодишњи модел има гумене линије утиснуте с унутрашње стране предњег дела ципеле. Дизајнери „Адидаса“ тврде да овакво ојачање пружа могућност да се лопта снажније удара, а што је најважније – уз више фелша (ефеа). „Предаторске“ копачке ће, по свој прилици, највише обрадовати поклонице фудбала у Великој Британији будући да их, између осталих, носи и њихов омиљени играч Дејвид Бекам, врхунски мајстор за извођење слободних удараца. Поред изузетно лаганих крампона од магнезијума, ове копачке имају и један пластични крампон који је постављен тако да не задржава блато, што омогућава брже окретање. Чак су и препознатљиве три „Адидас“ црте на посебан начин пришивене у копачку (иначе направљену од кенгурове коже) да би се постигла довољна тежина.

Цена: 130 фунти

Све о копачкама „Adidas Predator Mania“ можете прочитати на Интернет адреси: www.adidas.com/uk

ЛАКЕ КОПАЧКЕ И ГЛУМАЧКИ ДРЕСОВИ

2 „Adidas Fivernova“, званична лопта Светског шампионата, није бела, већ боје шампањца и то је први пут да се нека лопта у боји користи на Светском првенству од 1966. године, када је – погађате – Енглеска први и једини пут била првак света. У „Адидасу“ кажу да је то најбржа лопта коју су икада направили, пре свега захваљујући нарочитом пенастом слоју. У њему се налазе мајушни балони испуњени ваздухом који омогућавају да се снага шута простире целом површином лопте. Због тога би требало да лет лопте буде много постојанији, што такође значи да можемо очекивати много величанствених голова из слободних удараца на првенству■

Цена: 55 фунти

Све о суперлопти на Интернет адреси: www.adidas.com/uk

3 Фабрика дресова „Umbro England Away Shirt“ приликом избора материјала и дизајнирања модела посебно је водила рачуна о влажности која влада у Кореји и Јапану. Отвори на дресу помажу да играч стално буде свеж, да му не буде топло и да се што мање зноји. Материјал од којег је направ-

љен је такав да је дрес за 23 одсто лакши од досад прављених. Фирма „Умбро“ такође се постарала да дрес савршено пада низ тело, а занимљиво је и да је ово први случај да неки дрес може да се носи са обе стране. Јер, када се црвена страна окрене, добије се изузетно лепа тамноплава спортска мајица■

Цена: 39,99 фунти

Све о најлакшем фудбалском дресу на свету Интернет адреса: www.umbro.com

4 Ако је нешто извесно када је реч о Светском првенству у Јапану и Јужној Кореји, онда је то чињеница да су тамошње температуре у јуну изузетно високе, што подразумева отежане услове за игру. Нова „Nike Cool Motion“ породица дресова, према најави њених креатора, требало би да те услове учини знатно подношљивијим, и то за фудбалере Бразила, Португала, Јужне Кореје, САД, Русије, Нигерије, Хрватске и Белгије – који носе овај модел фирме „Nike“. Истакнуто је како ови дресови задржавају мање зноја и то тако што посебна микровлакна омогућавају да кожа боље „дише“, а истовремено зној „шаљу“ на спољну

површину дреса због чега је испаравање брже. Такође, други спољни слој одбија воду и влагу, па су играчи суви, без обзира на влажност околине■

Цена: 60 фунти

Све о дресовима фирме „Nike“ на Интернет адреси: www.nike.com

5 Ако је веровати, људима из „Најка“, играти у њиховим „Mercurial Vapor“ копачкама то је као да играте боси! Тешке свега 194 грама, ове копачке лакше су чак и од спринтерица за атлетичаре. Поред тога, 25 одсто њона је од фибергласа, а крампони су упола лакши од уобичајених, што је све урађено с намером да смањи притисак на стопала играча. Између осталих, овај модел носе бразилски фудбалер Роналдо и Француз Анри.

Цена: 140 фунти

www.nike.com.

6 Не боре се само фудбалске репрезентације за превласт на терену, већ и произвођачи спортске опреме. „Умбро“ ће покушати да супротстави „Најку“ и „Адидасу“ свој модел копачки „XAI“. Стручњаци из ове енглеске фирме тврде да „XAI“ копачке омогућавају већу савитљивост, односно боље баратање лоптом. Прила-

гођена је природном облику стопала и прави се у два модела: са четрнаест крампона (за суво) и са осам крампона за влажно време■

Цена: 120 фунти

www.umbro.com

7 Италијани су одувек били сјајни фудбалери, али, истини за вољу, никада нису били познати по фер-плеју. Напротив, врхунски су мајстори за глуму и пренемагање на терену. Њихови нови дресови „The Kombat 2002“, које је осмислила и дизајнирала фирма „Карра“, направљени су, изгледа, управо за изигравање жртве супарничког тима. Јер, захваљујући мешавини ликре и ниластара од којих су сачињени и свега 140 грама тешки, ови дресови могу да се развуку чак 60 центиметара од тела! То је чак за 40 одсто више од уобичајених модела. Идеја је, дакле, да италијански фудбалер може да настави да се креће чак и када га противник ухвати за дрес, а када ће и да ли ће пасти, има сасвим довољно времена да размисли... Сви ће, међутим, видети како га је противник вукао!■

Цена: 46 фунти

Све о италијанским фудбалским дресовима на Интернет адреси: www.kappastore.com

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

То је било сувише добро да би било истинито јер је мој живот, од када знам за себе, једна непрекидна, исцрпљујућа борба. Као дете без игде икога растао сам код старатељских породица у Кливленду и често био злостављан, запостављан и очајан. И нисам имао појма ко су моји родитељи и зашто су ме оставили.

Оно мало што сам знао било је да је мој отац Едвард Елкинс умро пре него што сам рођен и да ми се мајка звала Ева Фишер. Покушавао сам да је нађем, али нисам имао среће. Мислио сам да рана у моме срцу никада неће зарастати, а онда сам наишао на прави траг.

То је име мог брата

Глас жене на другој страни жице био је љубазан и топао. „Хало?“, рекла је. „Хало“, рекао сам нервозно. „Ја сам Ентвон Фишер. Зовем из Лос Анђелеса. Да ли је то Анет Елкинс?“ Име сам изабрао насумице из телефонског именика где је било на десетине Елкинса.

„Да?“, одговорила је жена. „Тражим родбину Едварда Елкинса и желео бих да вас питам да ли имате рођака који се тако зове“, објаснио сам. „То је име мог брата, али он је одавно умро. А ко сте ви?“ Одговорио сам: „Ја... мислим да сам његов син.“

Ђутање. А онда је жена топлотом гласа казала: „Па, ако сте Едијев син, онда имате велику фамилију!“ Као у бунилу рекао сам тетци Анет датум свог рођења, мајчино име и да сам о трошку државе одрастао код више хранитељских породица у Гленвилу у Кливленду. Када ме је последња „мајка“ истерала из куће, имао сам шеснаест година. Војску сам служио у морнарици и сада радим као чувар у Лос Анђелесу.

Када сам завршио, тетка Анет ми је рекла да би ме сваки члан породице Елкинс, да је знао за мене, нашао, одвео својој кући и подигао као рођено дете.

Имам стричеве и тетке!

Уздржавајући се да не заплачем, слушао сам о породици која ми је це-

Ентвон Фишер са женом Ланетом
и кћерком Индиго

НИСАМ ЗНАО КО САМ

Почео сам да пишем причу о свом животу док сам био припадник обезбеђења компаније „Сони пикчерс ентертејнмент“ у Лос Анђелесу. Био је то мој први сценарио и радио сам га дуго и мучно. До преокрета је дошло када сам чуо да „Фокс“ жели да га купи и да би филм по њему режирао и играо главну улогу, мене, Дензел Вошингтон

лога живота толико недостајала. Елкинсови су, што је било просто невероватно, дуго живели само два блока зграда од места где сам ја одрастао.

Анет ми је испричала да су њени родитељи, моји бака и деда по оцу, умрли пре неколико година. У Кливленду су још живели два њена брата, моји стричеви, и две сестре, моје тетке. Трећа сестра преселила се у Чикаго.

Тетка Анет забележила је број мог телефона и дала ми бројеве свих мојих стричева

**Едвард
Елкинс,
ауторов
отац, када је
био млад у
Кливленду,
држава
Охајо**

и тетка. Имао сам стричеве и тетке! Спустио сам слушалицу пун неких нових осећања за која досад нисам ни знао да постоје. Мој телефон убрзо је zazвонио. То је била тетка Ида која ме је, чим је за мене чула од Анет, звала из Чикага.

После неколико минута разговора чинило ми се да је познајем годинама. И она је имала топао глас. Била је учитељица, образована, волела је поезију од Шекспира до Едгара Алана Поа. „И твој отац је дивно писао“, рекла ми је. „Никада нећу заборавити његова писма из војске!“

Тетка Ида ме је затим питала могу ли да дођем у Кливленд и упознам целу породицу. Нисам могао. „Недавно сам добио овај посао и извесно време нећу имати ни слободне дане ни годишњи одмор. Мислим да ћемо посету морати да одложимо за лето“, одговорио сам.

Нашли су моју мајку

Пред празник Захвалности тетка Ида ми се поново јавила и позвала ме да дођем у Кливленд бар на неколико дана. „Доћи ћу и ја из Чикага“, рекла је. „Сви чланови породице желе да ти ми купимо авионску карту!“ Мени неко да плати авионску карту?!

Питао сам свога шефа могу ли, уз празник, да добијем и неколико слободних дана и рекао сам му због чега ми је то толико важно. Био је ганут мојом причом и одобрио ми је десет дана.

Сусрет са члановима породице Елкинс био је пун нежности. Сви Елкинсови били су веома срдаци људи, високи, лепи и за Црнце неуобичајених светлих очију. И сваки од њих рекао ми је да веома личим на њиховог брата, свога оца.

Њихова срдачност и љубав као да су ме прочистили. Био сам почасни гост и свакога дана приређивали су ми породичне гозбе, увек код неког другог. Показали су ми фотографију мога оца када је имао деветнаест година. Изгледао је као да се спрема да освоји свет. Његов осмех могао је да осветли ноћно небо.

Од свега што сам доживљавао у породици вртело ми се у глави. Једне вечери остао сам да преноћим код својих полусестара по оцу Памеле и Рене. Сутрадан ујутро њих две су, док сам још спавао, упале право у моју собу и селе на мој кревет.

Када сам се пробудио и угледао их, страшно сам се изненадио. Никада раније нисам имао сестре и помислио сам да сестре, можда, тако раде. „Јављао

се Спиноза“, рекла је Памела мислећи на нашег стрица. „Каже да је нашао твоју мајку!“, умешала се Рене.

Знао сам шта ћу да јој кажем

Одмах сам устао и обукао се. Стриц ми је у колима испричао како је његовој жени пало на памет да телефонирају свом дугогодишњем пријатељу Џесу Фишеру, зидару у пензији. Он се презивао као ја. „Позвао сам га и питао познаје ли, можда, некога по имену Ева Фишер. Познавао је. То је била његова рођена сестра!“

Одвезли смо се до Џеса Фишера, онијег човека озбиљног лица. „Драго ми је што сам вас упознао“, рекао сам свом првом рођаку с мајчине стране. „Зови ме Џес или Фиш, како ти се више допада“, одговорио је. „Ви мене зовите Фиш“, рекао сам узвраћајући му осмех.

Сели смо у аутомобил. Мој стриц, мој ујак и ја. Џес је, после краће вожње, паркирао код једне зграде. Срце ми је тукло док смо прилазили вратима. У глави сам дуго имао све што сам желео да кажем мајци која ме је одбацила пре тридесет три године.

Хтео сам да је питам зашто није дошла по мене, да ли се икада питала шта је са мном, шта радим, јесам ли уопште жив. Како то да јој нисам недостајао. Хтео сам и да јој кажем да сам о њој сањарио свакога дана, да сам се питао како изгледа, какав јој је глас, како мирише.

Продуцент Тод Блек који је веровао да Фишер може и сам да напише сценарио за филм о свом животу

Рећи ћу јој да сам се целог живота сам старао о себи, да никада нисам прекршио закон, да сам прошао кроз тешке кризе, да сам све издржао и поднео и постао добар човек.

Сажаљење уместо беса

Отворила су се врата и нашао сам се у мрачном стану са старим, трошним намештајем. Угледао сам жену која је изгледала сувише стара да би била моја мајка. Била је у спаваћници, неочешљана.

Ујка Џес јој је рекао: „Ово је Ентвон Квентон Фишер!“ Схватила је, почела је да јечи и придржала се за наслон столице да не би пала. „Господе Боже... Господе, помислила сам да је то Еди! О, Боже с небеса...“

Пришао сам јој и загрлио је. Покушао

сам да је гледам право у очи и кажем јој да је све у најбољем реду и да сам пресрећан што сам је, најзад, нашао. Она, моја мајка, окренула је од мене лице на коме се видео ужасан стид. Чим сам склонио руке, истрчала је из собе плачући.

Касније сам сазнао да је моја мајка покушавала да нађе човека за кога би се удала и тако нада мном добила старатељство у породици која би задовољавала строге услове социјалног старања. Није успела да нађе никога ко би је стварно волео. „Нема љубави“, говорила је.

После мене моја мајка родила је још четворо деце и сва су, као и ја, расла у хранитељским породицама или домовима о трошку државе. Током година мајка је, из различитих разлога, бивала у душевној болници, у затвору, на условној слободи.

И мада је мој живот био тежак, схватио сам да је мајчин био много тежи. Она је доживела сиромаштво, усамљеност, одбаченост. Осећање напуштености и беса у мом срцу заменило је сажаљење.

Све сам опростио

Сузу нисам пустио у Кливленду. Тек у авиону за Лос Анђелес спао је штит и почео сам да плачем и плачем.

Сазнао сам истину о својим родитељима толико другачију од оне коју сам замишљао. И они су били људи са слабостима и манама као и ја и сви други. Заволео сам их и све им опростио.

Из авиона сам изишао пунога срца, као да сам најбогатији човек на свету.

У Лос Анђелесу ме је очекивало ново изненађење. Мој шеф, дирнут целом причом, испричао је свима о мом животу и вест се прочула. Чим сам се вратио, многи продуценти из компаније у којој сам био чувар, а и неки други, желели су да о мом животу сниме филм. Али, желели су да сами напишу сценарио и љубазно су одбијали да то урадим ја.

Онда сам, под надзором продуцента Тода Блека, који је веровао у мене, сам написао више од четрдесет скица све док нисам погодио оно право. Сценарио је мој и само мој.

Одржавам везу с породицом. Оженио сам се и имам кћерку Индиго. Када порасте, испричаћу јој своју причу. И тада ће схватити због чега ми је тешко да будем без ње и њене мајке чак и једну ноћ.

Б. Д.

УЖИВАЈТЕ У ЛЕПОТИ!

Научник Ден Аријел, из школе за менаџмент Технолошког института у Масачусетсу, каже да лепота делује омамљујуће.

У свом раду који је објављен у познатом америчком часопису „Неурон“ професор Аријел тврди да поглед на лепу жену изазива у мозгу мушкарца реакцију сличну оној коју гладна особа спозна када једе или када изгубљени у пустињи наиђу на извор воде.

– Зато не пропустите да се осврнете, то ће зачуђујуће утицати на ваш мозак – саветује професор■

НЕЖЕЉЕНО КУПАЊЕ

Један шездесетогодишњи возач аутобуса у Шведској доживео је нежељени „третман“ кад је својим аутомобилом стигао до аутомата за прање возила. Док је цревом поливао возило, случајно је укључио сензор за аутоматски рад четки у које се уплело црево. У покушају да ишчупа црево, саплео се, ногу му је закахила једна четка и одвукла га у машину за аутоматско прање.

Прошао је кроз велике механичке четке и зарадио четири сломљена ребра. Спасен је тако што је случајни пролазник зачуо његово запомагање и искључио аутомат. У противном, следило би и сушење врелим калориферима.

Како пише шведски дневник „Дагенс Нихетер“, несрећном човеку суд је поделио одштету од 600 евра■

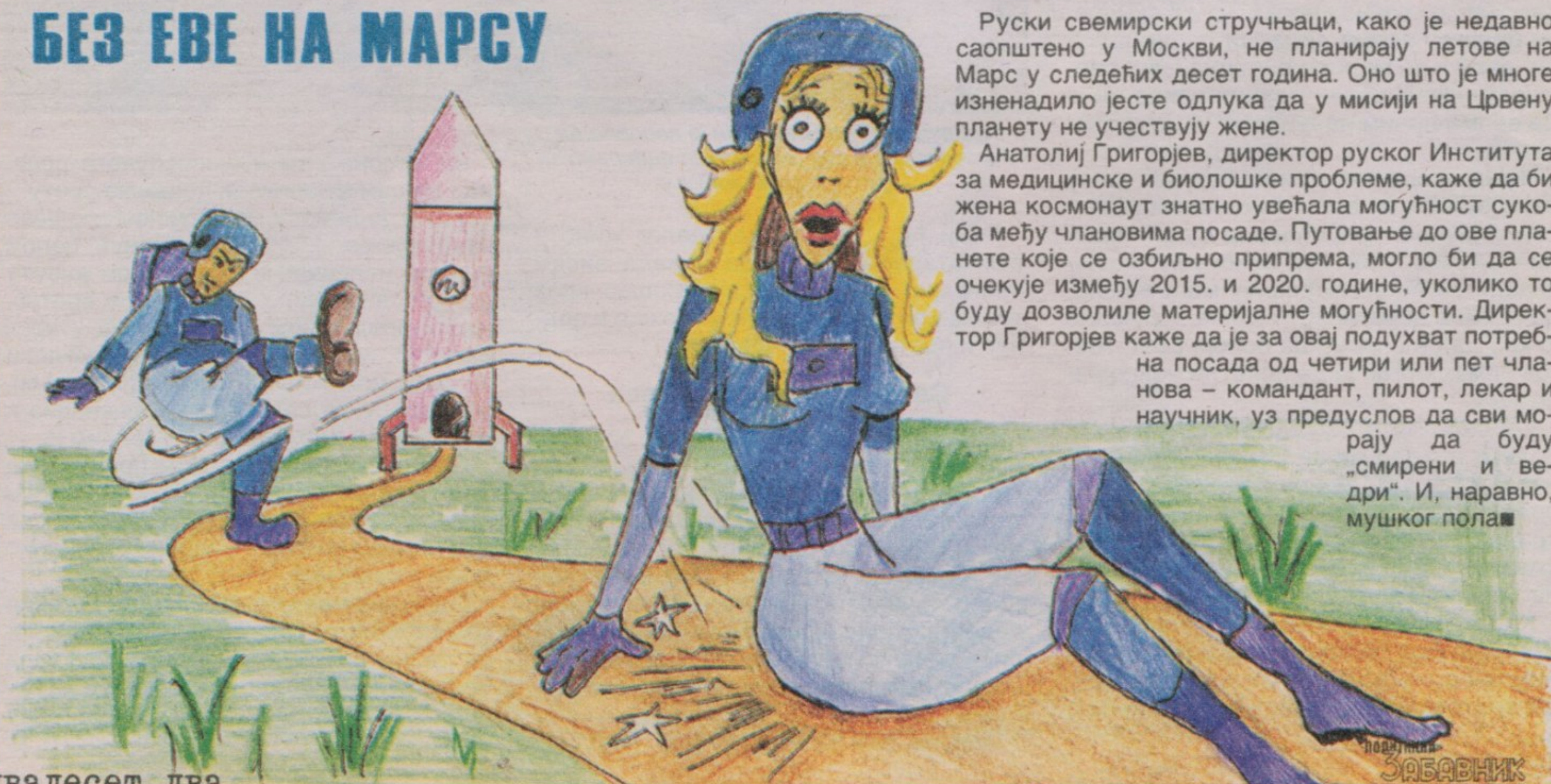
ПРВИ ПОЉУБАЦ

тлера које су играли глумци Вивијен Ли и Клерк Гејбл■

Када се две особе љубе, каже статистика урађена у Галуповом институту, обично обоје држе затворене очи. У анкети спроведеној у Сједињеним Америчким Државама само осам одсто испитаника тврди да гледа партнера док су им усне спојене. Двадесет одсто признаје да углавном жмури, али да, из чисте радозналости, ипак повремено отвори очи. Највећи број присећа се да су се пољубили „филмски“ када су имали тринаест, четрнаест, највише петнаест година, док тридесет шест одсто каже да је то било између шеснаесте и двадесете године. Већина се слаже у једном: пољубац који сви памте као најлепши и најузбудљивији јесте онај у филму „Прохујало с вихором“, пољубац Скарлет О'Харе и Рета Ба-

БЕЗ ЕВЕ НА МАРСУ

Руски свемирски стручњаци, како је недавно саопштено у Москви, не планирају летове на Марс у следећих десет година. Оно што је многе изненадило јесте одлука да у мисији на Црвену планету не учествују жене.

Анатолиј Григорјев, директор руског Института за медицинске и биолошке проблеме, каже да би жена космонаут знатно увећала могућност сукоба међу члановима посаде. Путовање до ове планете које се озбиљно припрема, могло би да се очекује између 2015. и 2020. године, уколико то буду дозволиле материјалне могућности. Директор Григорјев каже да је за овај подухват потреб-

на посада од четири или пет чланова – командант, пилот, лекар и научник, уз предуслов да сви морају да буду „смирени и ведри“. И, наравно, мушког пола■

ЊУЈОРШКА БЕРЗА? НЕМОГУЋЕ!

Њујоршка берза већ се дуго не скрива од очију јавности. Некада није било тако. Већ на помен Берзе „обични смртници“, а посебно новинари, радознано су се питали како ли изгледа. Снимак је први пут објављен у часопису „Перс“ 1907. године. Фоторепортер је, поред читаве војске чувара, у рукаву сакоа успео да прокријумчари фото-апарат. Јесте да је снимак био прилично замућен, али остаће забележено да је први икада направљен – снимљен из рукава■

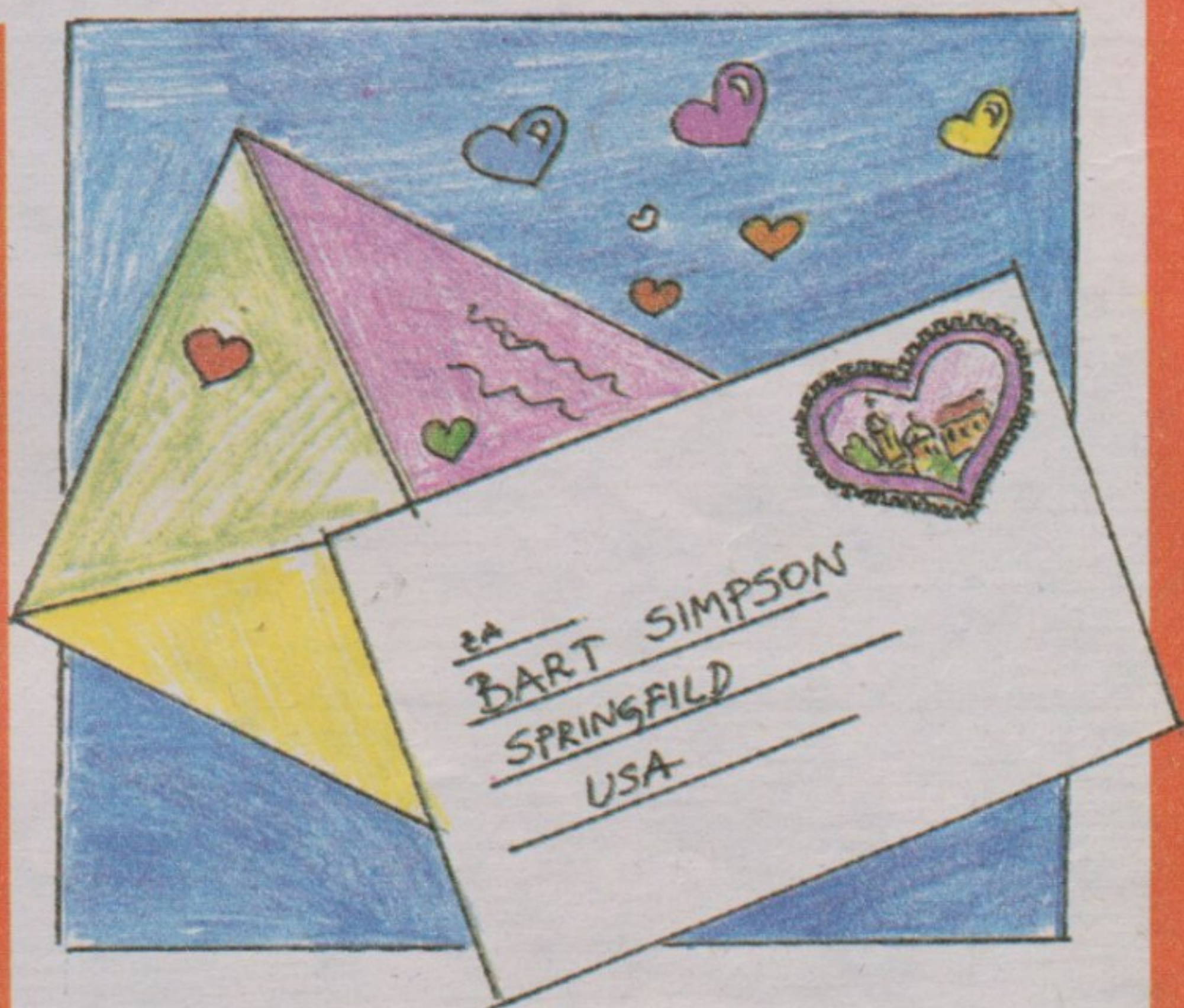
ЗА СВАКИ ЦЕНТ МЕСЕЦ РОБИЈЕ

Сингапур је познат као земља у којој се изричу веома високе казне за сваки вид криминала. А ево за шта је кажњен један седамдесетогодишњак. Недавно је осуђен на четири године затвора зато што је узнемиравао, и то на непристојан начин, две путнице у градском аутобусу.

Али, свакако заслужује да се помене и казна изречена једном лопову који је за крађу 1,5 сингапурских долара добио осам година робије. Према речима судије Џени Нг, четрдесет-четворогодишњи Тан Нгин Хаи познати је криминалац који је већ починио 22 крађе. За последњу, од 1,5 долара, добио би по закону највише три године, али Тан је осуђен на осам година на основу посебне одредбе о „превентивном затвору“ чији је циљ да се овакви, непоправљиви, криминалци уклоне са сингапурских улица■

ДАЈ МУ КИМ, ОСТАЋЕШ С ЊИМ!

У средњем веку веровало се да ким има чудесну моћ. Ако младића који јој се допада девојка успе да убеди да поједе неко јело у које је стављено доста кима, он ће сигурно постати њен. Ово веровање и даље постоји у неким крајевима јужне Италије. До данашњег дана девојке се труде да изабраника свога срца придобију укусно скуваним јелом са доста кима■

СРЦОЛИКА МАРКА

У канадској покрајини Квебек постоји градић Свети Валентино. Како је то место добило име свеца који је заштитник заљубљених? Прича каже да је 1810. године прва миса у овом месту одржана баш четрнаестог фебруара, на дан Светог Валентина, па су мештани одлучили да свом граду дају име свеца. Откако је овај празник постао популаран у многим земљама, многи су сањали о томе да добију писмо с марком у облику срца јер је Канадска пошта дозволила да се у славу Дана заљубљених штампају баш такве марке. Сада се сви из самог Светог Валентина, али и осталих крајева Квебека и Канаде, труде да некој драгој особи пошаљу писмо или честитку која, и без текста, говори сама за себе■

Кад би живот бар мало био налик филму или стрипу, онда би можда и неки професор археологије личио на неустрашивог пуστοлова Индијану Џонса. У том случају било би још узбудљивије кроз пуστοловине проучавати науку која се иначе бави налажењем и ископавањем предмета старих култура. Али, узвишеност академског живота уједињеног са најопаснијим договорштинама наћи ћемо ипак најлакше у мраку биоскопске сале...

Иако је много тога обавијено велом тајне, нешто је извесно: четврти наставак играног филма о доживљајима чувеног археолога Индијане Џонса увелико се припрема. Редитељ ће поново бити Стивен Спилберг, продуцент Џори Лукас, а тумач

насловне улоге - Харисон Форд. Премијера је, додуше, најављена тек за 2004. годину. Не зна се тачно ни ко ће бити писац сценарија, будући да Стивен Спилберг, Џори Лукас и Харисон Форд разматрају чак једанаест различитих верзија. Међу онима који су се прихватили да смисле нове Индијанине пуστοловине налазе се и славни аутори попут Тома Стопарда, Френка Дарабонта, М. Најта Шајлмана, Криса Каламбаса... Припреме за снимање филма незванично су већ у то-

ку, али компанија „Парамаунт“ (која је власник ауторских права) најавила је почетак продукције за јесен ове године. Тада ће бити обелодањено који је сценарио одабран као коначни.

У потрази за Атлантидом

Како је наговештено, четврти део филмске приче о Индијани Џонсу говориће о Атлантиди, митском острву у Атлантику несталом у давна времена после природне катастрофе. Према легенди, Атлантида је била врхунац

цивилизације, а њени становници изузетно образовани, обдарени нарочитим моћима, технички надмоћни над осталим светом и - сами себи довољни. Можда управо због тога стигла их је и Божја казна: помислили су да су већи и од самог Бога.

Иако је прича о Атлантиди без сумње веома занимљива као заплет филмског сценарија, могуће су и неке друге „археолошке“ теме: потрага за рајским вртом у ком су Адам и Ева починили први грех, трагање за остацима Нојеве барке,

ПОВРАТАК ИНДИЈАНЕ ЏОНСА

ПРОФЕСОР

Пустоловине не признају године: иако је славном америчком глумцу Харисону Форду већ шездесет година, он ће поново бити главни јунак новог, четвртог наставка филма о славном археологу Индијани Џонсу

Вавилонске куле, „Екскалибуром“, легендарним мечем краља Артура, свицима са Мртвог мора... Неодољиви археолог можда ће се за ову прилику и удаљити од своје професије и чак сустрести са ванземаљцима...

Радња претходног филма „Индијана Џонс и последњи крсташки поход“ збива се непосредно пре почетка Другог светског рата. Филм је снимљен 1989. године. Дакле, Индијана, односно Харисон Форд биће сада петнаестак година старији од оног који је храбро трагао за Светим градом.

Славни шкотски глумац Шон Конери такође је дао пристанак да се појави и у четвртој наставку, будући да је његово тумачење лика оца Индијане Џонса било

Харисон Форд и Шон Конери као син и отац

ПОДАТЦИ
ЗАБАВНИК

14. 6. 2002.

изузетно запажено. Изгледа да лик симпатичног оца неће бити довољан, па је у новом филму нај-

вине као да траже само њега.

Први филм звао се „Отимачи изгубљеног ковчега“ и говорио је о потрази за ковчегом у ком се налазила плоча са уклесаних десет Божјих заповести. Као и у трећем филму, Индијанини главни супарници су нацисти, што има упориште у историјским чињеницама. Јер, познато је да су нацисти са Хајнрихом Химлером, злогласним шефом тајне полиције (иначе опседнутим разним легендама о пореклу цивилизације и изгубљеним континентима), спроводили опсежна истраживања у

свим подручјима где се сумњало да постоје неки археолошки остаци, судбоносни за развој цивилизације. Пре свега они којима се придавало неко мистично и магијско значење.

Радња другог филма „Индијана Џонс и уклет храм“, снимљеног 1984. године, догађа се у Индији, у подножју Хималаја где постоји тајанствено краљевство... Трећи наставак, под називом „Индијана Џонс и последњи крсташки поход“, снимљен је пет година касније. Догађаји почињу 1938. године, када нацистичка Немачка постаје опасност за читав свет. Индијана долази у посед

докумената који наговештавају постојање једног древног предмета... Касније ће се испоставити да је реч о Светом гралу, пехару из којег је, према јеванђељу, Христ пио вино на Тајној вечери. Том пехару приписују се чудотворна својства.

Огроман успех који су постигли филмови о пустоловинама Индијане Џонса (без обзира на подељена мишљења критике), пре свега дугују духовитом приступу легендама везаним за историју наше цивилизације. Али, и тумачу главне улоге Харисону Форду.

Форд је рођен 13. јула 1942. године у Чикагу. Глумом је почео

да се бави још за време студија. У потрази за филмским улогама, одлази у Холивуд, али успех никако није долазио. Глумац стога одлучује да се посвети столарском занату. Будући славни

глумац је дељао дрво све до 1973. године када је добио епизодну улогу у филму „Амерички графити“ Џорџа Лукаса. Следеће године са Френсисом Фордом Кополом снимио је „Прислушкивање“, а 1977. године – „Рат звезда“ у режији Џорџа

Лукаса. Следи „Империја узвраћа ударац“ и „Повратак Џедаја“. Харисон Форд играо је у читавом низу трилера међу којима су „Бегунац“ Ендруа Дејвиса, „Сведок“ Питера Вира, „Патриотске игре“, Филипа Нојза, „Френтик“ Романа Поланског, „Шта лежи испод“ Роберта Земекиса, као и чувеном научно-фантастичном филму Ридлија Скота – „Блејд Ранер“ ■

М. О.

двадесет пет

Археолог у акцији: Индијана са обавезним бичем

НЕ ПОСВУСТАЈЕ

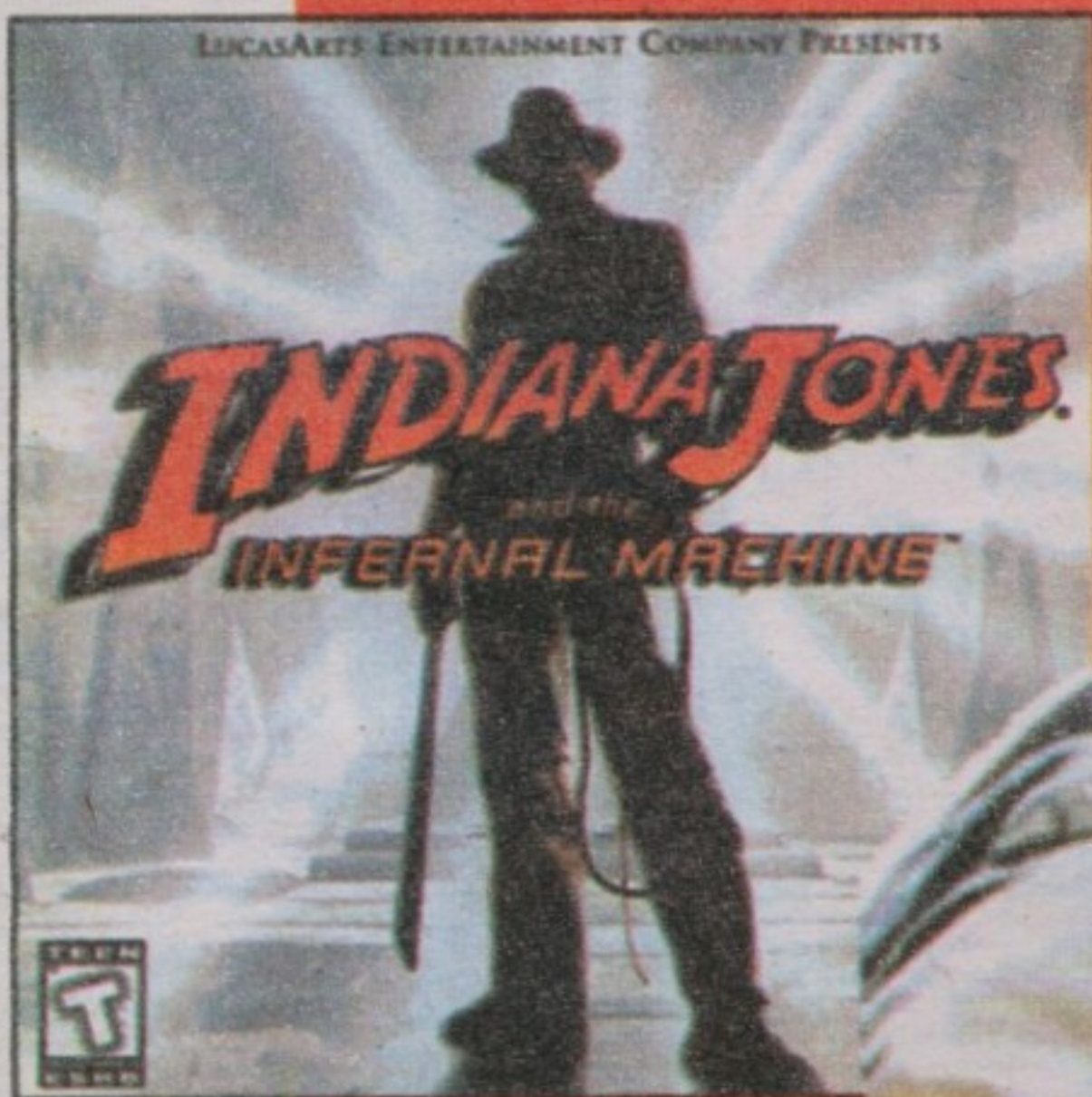
вљен још један члан породице Џонс. Реч је о злом, давно несталом брату Индијане Џонса који је такође археолог.

Професор пустолов

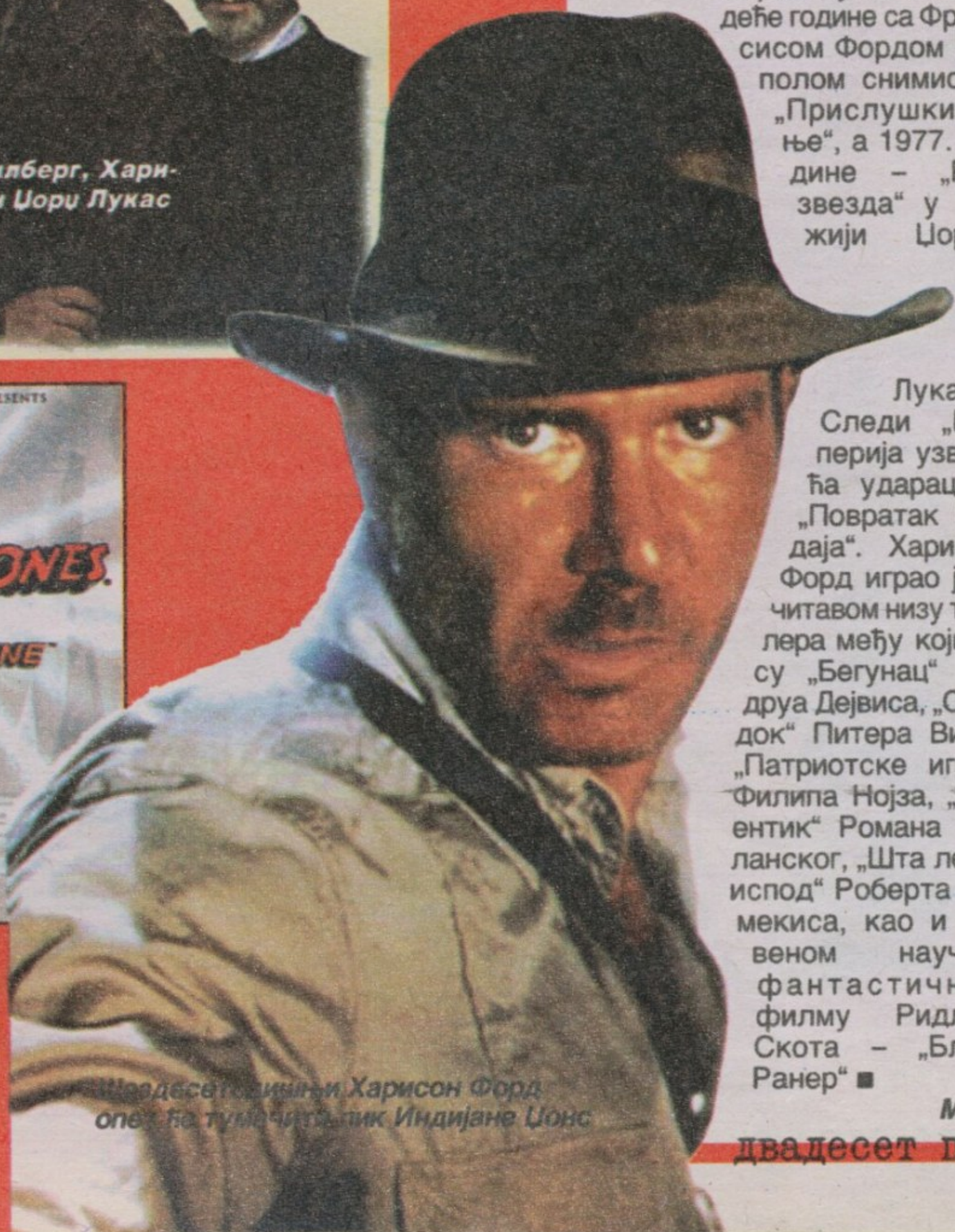
Филмска прича о Индијани Џонсу почела је 1981. године. Прослављени редитељи Стивен Спилберг („Ајкула“, „Блиски сусрет треће врсте“) и Џорџ Лукас („Амерички графити“, „Ратови звезда“) удружили су се и уз помоћ тада не много познатог глумца Харисона Форда створили једног од најпопуларнијих филмских јунака. Ослањајући се на традицију такозваних „б“ филмова из тридесетих година и популарне пустоловне стрипове („Џим из џунгле“, „Боб Морејн“ и други), створен је лик професора археологије који одудара од уобичајеног схватања о научнику. Професор Индијана у сталној је потрази за акцијом. Или, тачније, пустоло-

Стивен Спилберг, Харисон Форд и Џорџ Лукас

Омот компјутерске игре „Индијана Џонс и паклена машина“

Двадесет година Харисон Форд опет ће тумачити лик Индијане Џонс

ПЕВАМ ДА МИ ПРОЋЕ ВРЕМЕ

● На такмичењима за најбољу песму Евровизије било је композиција чији називи нису сročени нарочито маштовито. Финска се 1976. године представила песмом „Памп, памп“, а песма „Бум-бадабум“ бранила је боје Монака 1967. Рефрен „Бана-бана“ било је једино што је већина гледалаца разумела у турском наступу 1989. године, слично као и са израелском песмом 1978. године, која се звала „А-ба-ни-би“. Једина која се заиста прославила композицијом необичајеног назива била је британска певачица Лулу која је 1969. године отпевала „Бум бенг-а-бенг“. Негодујући због тога што се овакве песме прихватају на Евровизији, Аустријанци су се 1977. године намерно

појавили с песмом „Бум-бум-бумеранг“.

● На листи евровизијских наступа за памћење Шпанија заслужује посебно место. Године 1968. ова земља представила се песмом „Ла-ла-ла“. То „ла“ поновљено је 138 пута!

● На запрепашћење публике у дворани и широм света, шпански певач Ремедиос Амаја на позорници се 1983. године појавио бос, покушавајући, ваљда, да понови успех који је шеснаест година раније постигла британска певачица Сенди Шо која је песмом „Кученце на ужету“ (Puppet on a String) освојила прво место. Да Сенди није победила само зато што је била боса, Амаји је постало јасно кад је видео да му жири није поделио ниједан бод.

● Прва земља којој се догодило да не добије ниједан поен је Норвешка. Било је то 1978. године када је песму „Миља за миљом“ извео Јан Тајген. Мада је по завршетку такмичења Тајген тврдио да гласови жирија ништа не значе и да ће он свој неуспех преокренути у успех, убрзо после Евровизије пао је у заборав и у својој домовини.

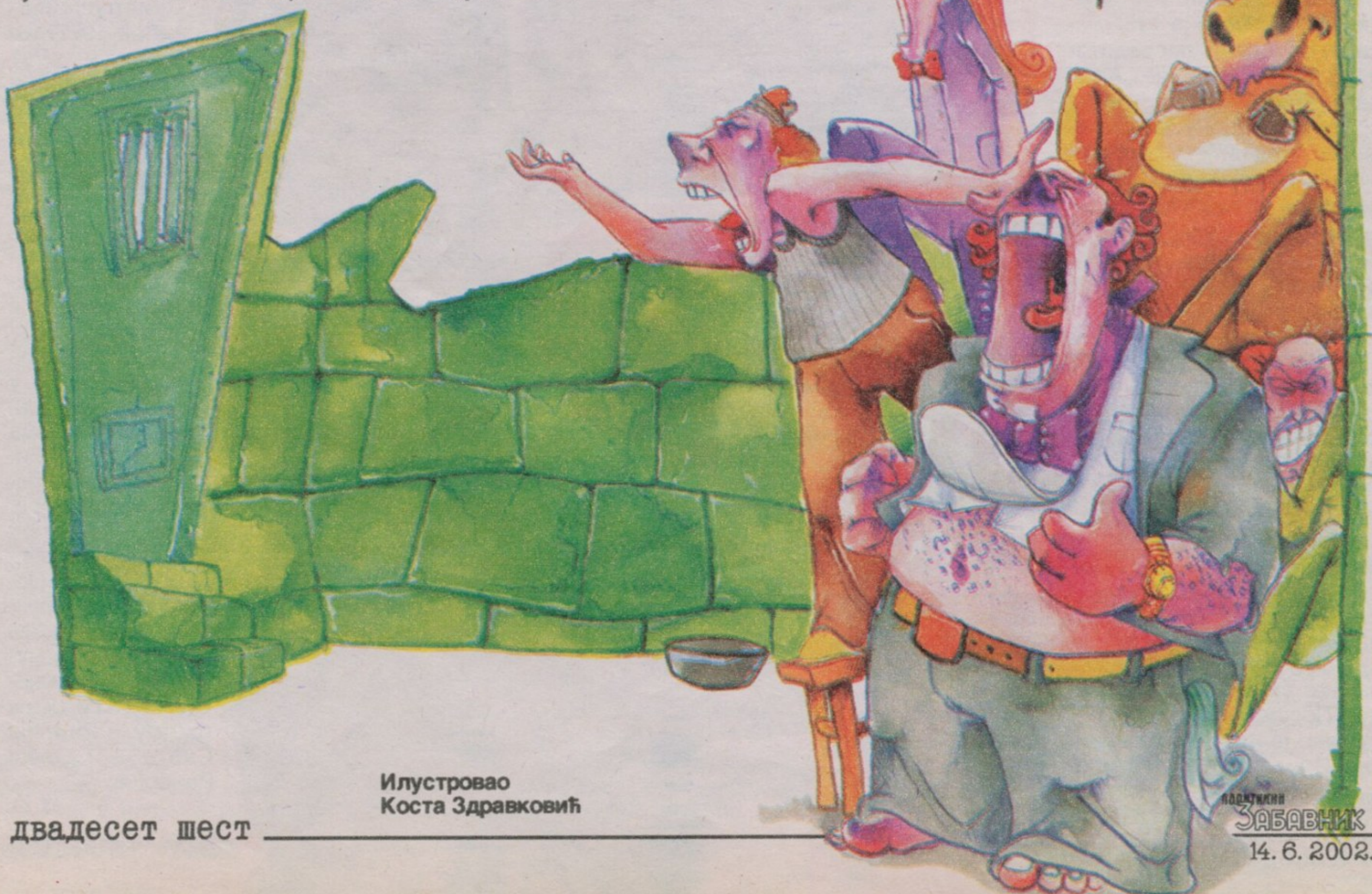
● Упамћене су још две песме којима се Норвешка представила на евровизијским такмичењима. Године 1980. пријавила је песму необичног садржаја о изградњи хидроелектране, а 1960. „Вои-вои“ – опонаша-

ње дозивање ирваса које људи упрежу у саонице.

● Ниједан поен нису освојили ни Финци 1982. године песмом у којој се диже глас против изградње нуклеарне електране.

● По мишљењу Дејвида Брижмена, једног од највећих познавалаца евровизијских такмичења, убедљиво најнеобичнија била је турска песма 1983. године. Њен текст чини једна једина реч која се непрекидно понавља – реч „опера“ ■

В. С.

ТРИ МУСКЕТАРА II ДЕО

ПО РОМАНУ АЛЕКСАНДРА ДИМЕ НАЦРТАО ХОСЕ ЛУИС САЛИНАС

МАДАМ БОНАСЈЕ ПОВЕРИЛА JE СВОМ МУЖУ ТАЈНИ ЗАДАТАК КОЈИ JE ДОБИЛА И ЗАМОЛИЛА ГА ДА ОН ОДЕ У ЛОНДОН...

НЕБУ ТО ДА УЧИНИМ! КАРДИНАЛ JE МОЈ ПРИЈАТЕЉ И ПОКЛОНИО МИ JE ОВУ ВРЕЋУ ЗЛАТНИКА! НЕБУ ДОЗВОЛИТИ ДА ГА ИКО ИЗДА!

Д'АРТАЊАН И КОНСТАНЦА ЈАСНО СУ ЧУЛИ РАЗГОВОР ИЗМЕЂУ ГРОФА РОШФОРА И БОНАСЈЕ...

КАДА JE БОНАСЈЕ ОТИШАО, Д'АРТАЊАН, КОЈИ JE СЛУШАО РАЗГОВОР ИЗ СВОЈЕ СОБЕ, БРЗО ИЗАЂЕ...

ЦА! АКО МОГУ ДА ВАМ ПОМОГНЕМ, НАРЕДИТЕ ШТА ТРЕБА ДА УРАДИМ!

СВЕ САМ ЧУО, КОНСТАНЦА! АКО МОГУ ДА ВАМ ПОМОГНЕМ, НАРЕДИТЕ ШТА ТРЕБА ДА УРАДИМ!

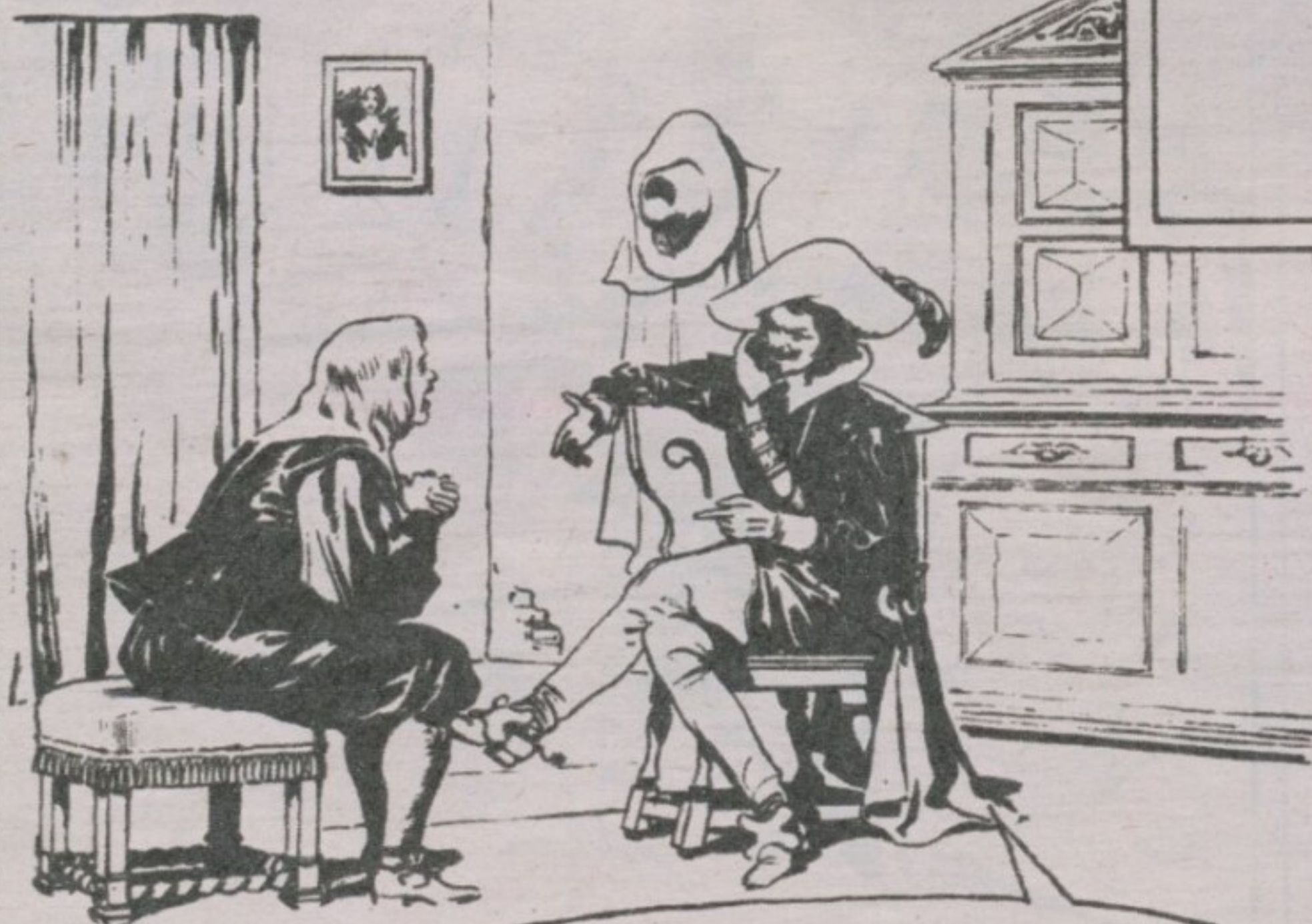
ЗАИСТА ЖЕЛИТЕ? ДОБРО, ОНДА БУ ВАМ РЕЧИ...

КОНСТАНЦА ОТВОРИ ОРМАН У КОМЕ JE ЊЕН МУЖ ЧУВАО НОВАЦ, КОЈИ МУ JE ДАО РИШЕЊЕ...

ПОШТО РЕ ВАМ СИГУРНО БИТИ ПОТРЕБАН НОВАЦ ЗА ПУТ, УЗМИТЕ ОВО!

БИТЕ ЗАБАВНО СПАСТИ КРАЉИЦУ КАРАИНАЛОВИМ НОВЦЕМ... А САДА, ХАЈДЕМО У МОЈУ СОБУ! НЕКО ДОЛАЗИ!

НИЈЕ ДОБРО ШТО СТЕ ОДБИЛИ ДА ОДНЕСЕТЕ ПИСМО! ДА СТЕ ТО УЧИНИЛИ, ЗАСЛУЖИЛИ БИСТЕ ПЛЕМИЊКУ ТИТУЛУ!

ИМА ЈОШ ВРЕМЕНА ДА ТО УЧИНИМ! ОБЕЋАВАМ ДА БУ ОДНЕТИ ПИСМО!

ТИШИЊУ НАКОН РОШФОРОВОГ ОДАСКА ПРЕКИЊУО JE БОНАСЈЕОВ КРИК...

ВРЕЋА С НОВЦЕМ JE НЕСТАЛА! ПОКРАЛИ СУ МЕ! ПОКРАЛИ СУ МЕ!

Д'АРТАЊАН ОДЕ ПРАВО КОД ГОСПОДИНА
ОД ТРЕВИА ДА ЗАТРАЖИ ДОЗВОЛУ ЗА
ОБДВЉАЊЕ СВОГ
ЗАДАТКА...

НЕ ЖЕЛИМ ДА
ЗНАМ НИШТА О ВАШЕМ
ЗАДАТКУ! АЛИ, ПРЕДОСЕЋАМ ДА ЈЕ
ОПАСАН! РЕГИ БУ АТОСУ, ПОРТОСУ И
АРАМИСУ ДА ПОБУ С ВАМА!

КАДА СЕ САСТАО СА СВОЈИМ ПРИЈАТЕЉИМА
У АТОСОВОЈ КУЋИ, СВИ СУ ВЕЋ ДОБИЛИ ОДО-
БРЕЊЕ ЗА ОДСУСТВО И Д'АРТАЊАН ИМ ПРЕЛОЖИ
КАКАВ ЈЕ ЗАДАТАК КОЈИ ТРЕБА ДА ИЗВРШЕ...

У ЗОРУ СУ
МУСКЕТАРИ БИ-
ЛИ ВЕЋ НА ПУ-
ТУ. ПО ЊИХОВОМ
ИЗГЛЕДУ НИЈЕ
БИЛО СУМЊЕ
ДА СУ СПРЕМНИ
ЗА НЕКО ЈУНАЧКО
ДЕЛО. У ОДМ
САТИ УЈУТРО
СТИГЛИ СУ У
ШАНТИМ...

ДОК СУ СЕ ОД-
МАРАЛИ У ЈЕДНОЈ
ГОСТИОНИЦИ,
ИЗВЕСТИ ГОСПО-
ДИН ПОЗВА ИХ
ДА НАЗДРАВЕ У
ЧАСТ КАРДИНАЛА
РИШЕЉЕА...

ПРИХВАТАМ
СА ЗАДОВОЉСТВОМ
АКО ВИ НАЗДРАВИТЕ У КРА-
ЉЕВУ ЧАСТ! МУСКЕТАРИ УВЕК
НАЗДРАВЉАЈУ У ЧАСТ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИ-
ЧАЈСТВА!

ЗА МЕНЕ НЕМА ВЕЋЕГ
КРАЉА ОД ЊЕГОВЕ ПРЕ-
УЗВИШЕНОСТИ КАРДИ-
НАЛА РИ-
ШЕЉЕА!

ВИ СТЕ
ЈЕДНА
ПИЈАНДРА!

АТОС, АРАМИС И Д'АРТАЊАН
СХВАТИШЕ ДА ЈЕ ТО БИЛА ЗАМКА
И НА ПОРТОСОВ ЗНАК НАПУСТИШЕ
ГОСТИОНИЦУ, ОСТАВЉАЈУЋИ ВИСОКОГ
МУСКЕТАРА ДА ЗАВРШИ РАСПРАВУ,
ПА ДА КРЕНЕ ЗА ЊИМА. НЕЗНАНАЦ
ИСУКА МАЧ И ОНИ УКРСТИШЕ ОРУЖЈЕ...

ТЕК ШТО СУ ОДМАКЛИ ОД ГОСТИОНИЦЕ, МУСКЕТАРИ УГЛЕ-
ДАШЕ НЕКЕ БУДЕ КАКО КОПАЈУ РОВ ПОРЕД ПУТА. ЧИМ
СУ ИМ СЕ ПРИБЛИЖИЛИ, ОВИ ИЗВАДИШЕ ОРУЖЈЕ И ПОЧЕШЕ
ДА ПУЦАЈУ
НА ЊИХ!!!

ЈОШ ЈЕДНА
КАРДИНАЛОВА
ЗАСЕДА! БЕЖИМО
ШТО ПРЕ!

ЗАСЕДА ЈЕ ДОНЕЛА НЕ-
ВОЈЕ. ДРАМИС ЈЕ РАЊЕН
У РАМЕ!!! УСЛЕД ГУБИТКА КРВИ,
ОДВАЖНИ МУСКЕТАР НИЈЕ
МОГАО ДА НАСТАВИ ПУТ.
ЊЕГОВ СЛУГА БАЗЕН ОСТАО
ЈЕ ДА БРИНЕ О ЊЕМУ.
ОСТАЛИ СУ САМО АТОС И
Д'АРТАЊАН ДА НАСТАВЕ
СМЕЛИ ПОДУХВАТ!!!

КАДА СУ СТИ-
ГЛИ У АМИЈЕН,
ГОСТИОНИЧАР
ИМ ПОЛУДИ
ДВЕ СОБЕ УДА-
ЉЕНЕ ЈЕДНУ
ОД ДРУГЕ,
АЛИ, НАШИ ЈУНА-
ЦИ, С РАЗЛОГОМ
СУМЊИЧАВИ, ОД-
ЛУЧИШЕ ДА НОГ
ПРОВЕДУ У
ИСТОЈ СОБИ!!!

РАЗБЕСНЕВШИ СЕ, МУСКЕТАР СЕ УСТРЕ-
МИ НА ГОСТИОНИЧАРА. ИСТОГ ЧАСА ПО-
ЈАВИШЕ СЕ ЧЕТВОРИЦА НАОРУЖАНИХ
ЉУДИ!!!

ОПКОЉЕН САМ!
БЕЖИ, Д'АРТА-
ЊАНЕ!

АТОС ИСКУКА МАЧ И
ИСТОВРЕМЕНО ОПАЛИ
ИЗ ПИШТОЉА. ЈЕДАН
ОД НАПАДАЧА ПАДЕ,
АЛИ ДОЂОШЕ ДРУГИ
ДА ГА ЗАМЕНЕ. ЗА
ТО ВРЕМЕ Д'АРТАЊАН
И ЊЕГОВ СЛУГА ПЛАН-
ШЕ ОДЈУРИШЕ НА
КОЊИМА!!! НЕСРЕБНИ
И ХРАБРИ АТОСЕ! САМО
МЕ ЈЕ ДУЖНОСТ НАТЕ-
РАЛА ДА ТЕ НАПУСТИМ!
ПОМИСЛИ ГАСКОЊАЦ.

СЛЕДЕЋЕГ ЈУТРА
АТОС ПРУЖИ ГОСТИОНИ-
ЧАРУ ЗЛАТНИК ДА
ПЛАТИ ПРЕНОБИШТЕ!!!

ЛАЖНИ НОВАЦ!
БИТЕТЕ УХАПШЕНИ!

КАДА СУ СТИГЛИ У ЛУКУ КАЛЕ, Д'АРТАЊАН И ПЛАНШЕ ПРИШОШЕ ЈЕДНОМ ЛАЗИ КОЈА ТЕК ШТО НИЈЕ ИСПЛОВИЛА И УГЛЕДАШЕ КА- ПЕТАНА КАКО РАЗГОВАРА СА ЈЕДНИМ ГОСПОДИНОМ...

ОД ЈУЧЕ НАМ ЈЕ ЗА- БРАЊЕНО ДА ПУШТАМО БИЛО КОГА КО НЕМА ПО- СЕБНО ОДО- БРЕЊЕ ОД КАР- ДИНАЛА РИ- ШЕЛСЕА!

ЈА ИМАМ ТАКВО ОДОБРЕЊЕ... САМО ТРЕБА ДА ГА ГУВЕР- НЕР ОВЕРИ!

КАДА СУ СТИГЛИ ДО ГУВЕРНЕРА, ОВАЈ ОВЕРИ ОДОБРЕЊЕ ЗА УКРА- ВАЊЕ...

ДА ЛИ ЗНАТЕ КОГА КАРДИНАЛ ЖЕЛИ ДА СПРЕЧИ ДА ОТПУТУЈЕ У ЕНГЛЕСКУ?

ЈЕДНОГ У- ЛЕДНОГ ПЛЕМИЋА... ИМА СЛУГУ ПО ИМЕНУ ЛУБЕН!

НА ПУТУ ОД ПРИСТАНИШТА ДО ГУВЕРНЕРОВЕ КУЋЕ Д'АРТАЊАН ЗАУСТАВИ ТОГ ГОСПОДИНА И ЊЕГОВОГ СЛУГУ И УЗВИКНУ: „ДАЈТЕ МИ КАРДИНАЛОВО ОДОБРЕЊЕ!“

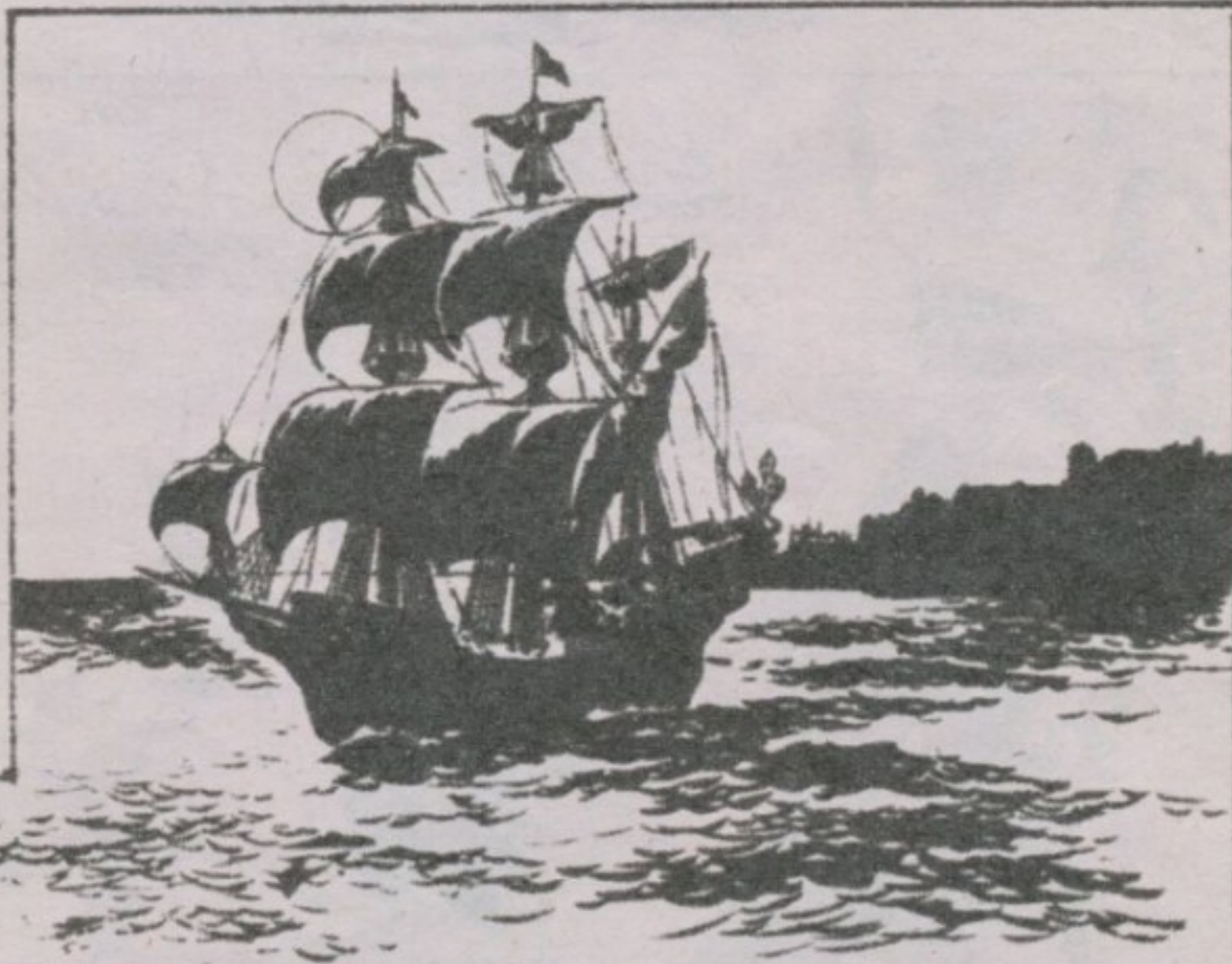
ЛУБЕНЕ, ДАЈ МИ ПИ- ШТОБЕ!

ПЛАНШЕ, ПОВРИНИ СЕ ЗА СЛУГУ, А ЈА ЋУ ЗА ГОСПОДА- РА!

ПОСЛЕ НЕКОЛИКО МИНУТА БОРБЕ, Д'АРТАЊАН ЈЕ РАНИО ПРОТИВНИКА. ПЛАНШЕ ЈЕ ДРУГОГ ОБОРИО И ЧВРСТО ГА ВЕЗАО. ГАСКОЊАЦ УЗЕ ОДОБРЕ- ЊЕ. ЊЕГОВ ПРОТИВ- НИК БИО ЈЕ ГРОФ ОД ВАРДА...

„МОТРИДЕМО НА ЊЕГА! АКО СЕ ПОЗД- ВИ, НАРЕДИЋУ ДА ГА УХВАТСЕ! ЊЕГОВА ПРЕУЗВИШЕ- НОСТ МОЖЕ БИТИ СИГУРНА ДА НИКО НЕ- ЋЕ ОТИЋИ БЕЗ ЊЕГОВЕ ДОЗВО- ЛЕ, РЕЧЕ ГУВЕРНЕР.“

НЕКОЛИКО МИНУТА КАСНИЈЕ Д'АРТАЊАН И ПЛАНШЕ НАШЛИ СУ СЕ НА ПАЛУБИ БРОДА КОЈИ ПЛОВИ ЗА ЕНГЛЕСКУ...

КАДА СЕ ГАСКОЊАЦ ИСКРЦАО, ПОТРАЖИО ЈЕ ЛОРДА БАКИНГЕМА. ОВАЈ ЈЕ БИО У ЛОВУ У ВИНДЗОРУ...

О, НЕБЕСА! ОВО ЈЕ ВЕОМА ОЗБИЉНО! ИДЕМО У ЛОНДОН!

ДОК СУ ЈАХАЛИ КА ЛОНДОНУ, БАКИНГЕМ ЈЕ САЗНАО СВЕ ШТО СЕ ДОГЛАДИЛО И СПОЗНАО ИСТИНСКУ ХРАБРОСТ ТРОЈИЦЕ МУСКЕТАРА...

ЧИМ СУ СТИГЛИ У ПАЛАТУ, БАКИНГЕМ ЈЕ ОТВОРИО ЈЕДАН КОВЧЕЖИЋ. ИЗБРОЈАО ЈЕ ДИЈАМАНТСКЕ РЕСЕ И ВИДЕО ДА НЕДОСТАЈУ ДВЕ. СХВАТИО ЈЕ ДА ИХ ЈЕ УКРАЛА ГРОФИЦА ОД ВИНТЕРА НА ЈЕДНОМ НЕДАВНО ОДРЖАНОМ БАЛУ...

НИ КАРДИНАЛ НИ ЊЕГОВИ ШПИЈУНИ НЕБЕ УСПЕТИ У СВОЈОЈ НАМЕРИ! НИЈЕДНА ЛАБА НЕБЕ ИСПЛОВИТИ БЕЗ МОГ ОДОБРЕЊА! УКРАДЕНЕ РЕСЕ НЕБЕ СТИЈИ У ФРАНЦУСКУ!

ВОЈВОДА ЈЕ ОДМАХ ПОЗВАО СВОГ ЈУВЕЛИРА И НАРУЧИО ДВЕ ПОТПУНО ИСТЕ РЕСЕ КАО ОНЕ УКРАДЕНЕ. СЛЕДЕБЕГ ДАНА БАКИНГЕМ ЈЕ РЕСЕ ПРЕДАО Д'АРТАЊАНУ...

ВИ СТЕ ЈУНАЦИ! НЕБУ ЗАБОРАВИТИ ВАШУ ОДАНОСТ!

ПОРЕД РЕЧИ ЗАХВАЛНОСТИ, ВОЈВОДА ОД БАКИНГЕМА ЖЕЛЕО ЈЕ ДА СЕ ОДУЖИ МЛАДОМ ГАСКОЊЦУ И У ЗЛАТУ, АЛИ ОВАЈ ЈЕ ТО ОДБИО. ДОК СУ ПРОЛАЗИЛИ ПОРЕД БРОДОВА У ПРИСТАНИШТУ, Д'АРТАЊАН НА ПАУЦИ ЈЕДНОГ ОД ЊИХ УГЛЕДА ТАЈАНСТВЕНУ ЖЕНУ ИЗ МЕНА КОЈУ ЈЕ НЕПОЗНАТИ ПРАТИЛАЦ ОСЛОВИО ОА МИЛЕДИ...

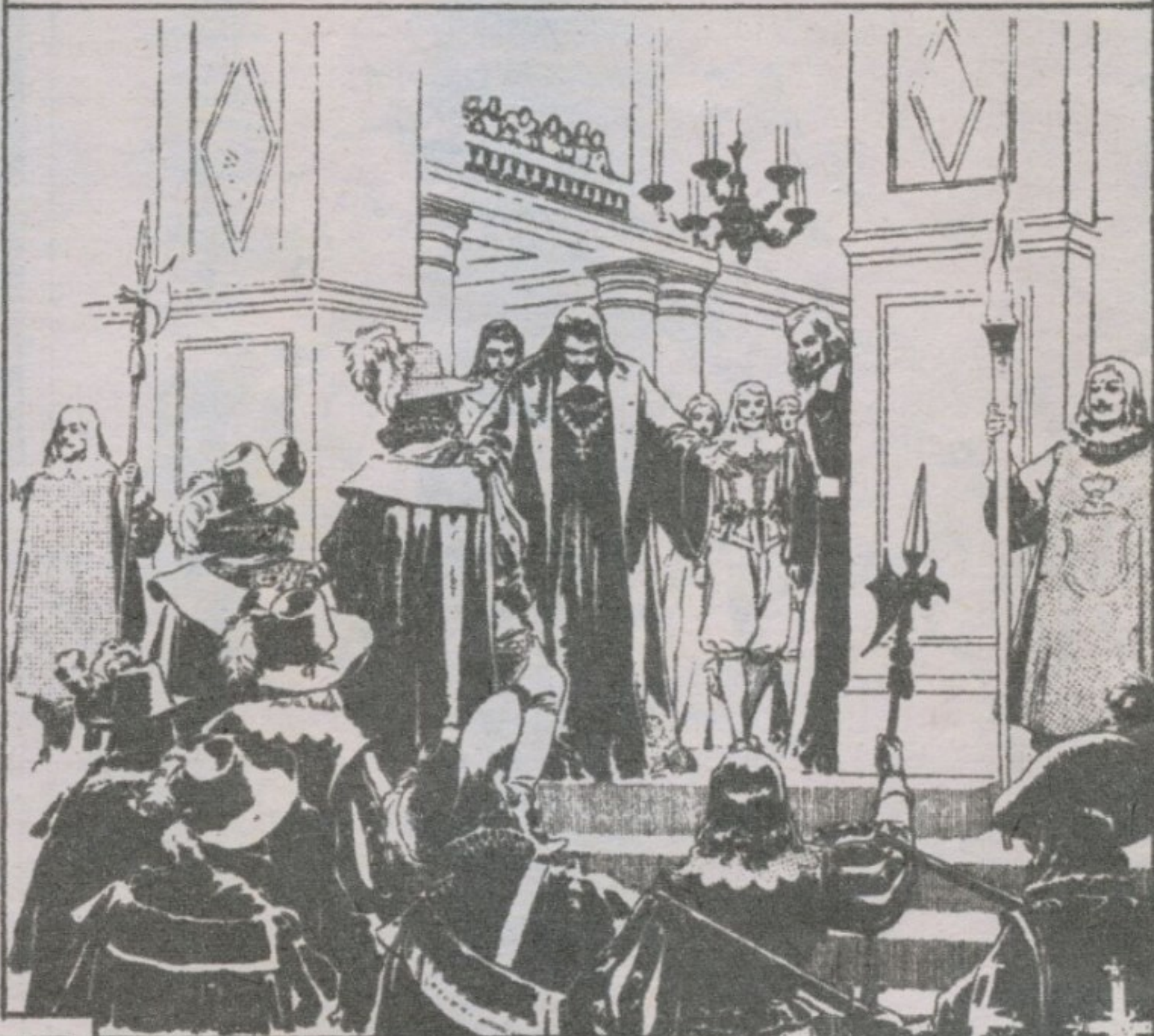
Д'АРТАЊАН И ЊЕГОВ ВЕРНИ СЛУГА НА ПУТУ ДО ПАРИЗА ЧЕСТО СУ МЕНЈАЛИ КОЊЕ. НИСУ ПРЕТПОСТАВЉАЛИ ДА СЕ ГРОФИЦА ОД ВИНТЕРА, КАРДИНАЛОВ ШПИЈУН, НЕБЕ ТАКО ЛАКО ПРЕДАТИ...

ПО ДОЛАСКУ У ПАРИЗ Д'АРТАЊАНА
ЈЕ ОДМАХ ПРИМИО ГОСПОДИН ОД
ТРЕВИЛА. С ОБЗИРОМ ДА ЈЕ ПРЕ-
ШАО ВИШЕ ОД ДЕВЕДЕСЕТ КИЛОМЕ-
ТАРА ЗА ДВАНАЕСТ САТИ, МЛАДИК НИЈЕ
ЖЕЛЕО ДАТО ДА СЕ ЗАДРЖАВА...

ЧЕТА
ГОСПОДИНА ОД
ЕСАРА ЈЕ НА СТРА-
ЖИ У ЛУВРУ! НЕ
ГУБИТЕ ВРЕМЕ!
ЗАУЗМИТЕ СВОЈЕ
МЕСТО, Д'АРТА-
ЊАНЕ!

ТЕ НОЋИ, ТРЕБЕГ ОКТОБРА, КРАЉЕВИ ДО-
СТОЈАНСТВЕНИЦИ ОКУПИЛИ СУ СЕ У ОПШТИН-
СКОЈ ЗГРАДИ. СВЕЧАНОСТ ЈЕ БИЛА РАСКОШНА.
КАДА СЕ КРАЉ ПОЈАВИО, СВИ СУ МУ КЛИ-
ЦАЛИ. БИО ЈЕ ТО БАЛ ПОД МАСКАМА.
СЛАВЉЕ ЈЕ БИЛО НА ВРХУНЦУ КАДА СЕ ПО-
НОВО ЗАЧУШЕ ПОКЛИЦИ. СТИГЛА ЈЕ КРАЉИ-
ЦА И СВИ ПОГЛЕДИ БИЛИ СУ УПРТИ У ЊУ...

УПРКОС
ВЕЛИЧАЊСТВЕ-
НОМ АРЖАНУ,
ВИДЕЛО
СЕ ДА ЈЕ
КРАЈИЦА
ТУЖНА И УМОР-
НА. РАЗМИШЉА-
ЛА ЈЕ О ТОМЕ
ШТА ЋЕ СЕ
ДЕСИТИ
КАДА КРАЉ
ПРИМЕТИ
ДА НИЈЕ
СТАВИЛА
РЕСЕ. СВИ
СУ ИМАЛИ
УТИСАК ДА
СЕ НЕШТО
ЧУДНО
ДЕШАВА...

И КРАЉ ЈЕ ПОСМАТРАО.
НЕ МОГАВШИ ДА САВЛА-
ДА БЕЗ, ПРИШАО ЈЕ КРА-
ЈИЦИ...

ЗАШТО НИСТЕ
СТАВИЛИ РЕСЕ?
ЛОШЕ СТЕ ПО-
СТУПИЛИ, ГОСПО-
ДО!

ЗА...
ЗАБОРА-
ВИЛА САМ
ИХ, МИЛОРАДЕ!
ОПРОСТИТЕ!
ОДМАХ ИДЕМ
ДА ИХ ПО-
ТРАЖИМ!

КАРДИНАЛ,
ПРЕОБУЧЕН У
ОДЕГУ ШПАНСКОГ
ВИТЕЗА, ПОБЕ-
ДОНОСНО СЕ
СМЕШКАО НЕ
СКИДАЈУЋИ
ПОГЛЕД С
КРАЈИЦЕ...

КАДА СЕ КРАЉИЦА ПОВУКЛА, КАРДИНАЛ
ПРУЖИ КРАЉУ
ЈЕДНУ КУТИЈУ...

ШТА ОВО ЗНАЧИ?

УЗВИЦИ ДИВЉЕЊА ПРИВУКОШЕ КРАЉЕВУ
И КАРДИНАЛОВУ ПАЖЊУ. КРАЉИЦА ЈЕ, С
БЛИСТАВИМ РЕСАМА НА РАМЕНУ, ПОБЕ-
ДНИЧКИ ПРИШЛА КРАЉУ. ОН ЈОЈ ТАДА
РЕЧЕ: „ХВАЛА ШТО СТЕ СЕ ВРАТИЛИ С
РЕСАМА, АЛИ МИСАМ ДА НЕДОСТАЈУ ДВЕ!
ЕВО, ВРАЋАМ ВАМ ИХ.“ ОНА ОДГОВОРИ:
„СТАЛНО ИХ БРОЈИМ И СЈУРНА САМ ДА СУ
СВЕ ТУ! САДА БУ ИМАТИ ЧЕТРНАЕСТ...“

МОЛИМ ВАС, АКО СЕ КРА-
ЉИЦА ПОЈАВИ СА ДЕСЕТ
РЕСА УМЕСТО ДВАНАЕСТ,
ПИТАЈТЕ ЈЕ ДА ЛИ ПРЕТПО-
СТАВИ ДА КОЈ ЈЕ УКРАО
ДВЕ КОЈЕ СЕ НАЛАЗЕ У
ОВОЈ КУТИЈИ!

КАКО ОБЈАШЊАВАТЕ ОВО, ВАША
ПРЕУЗВИШЕ-
НОСТИ?

ЖЕЛЕО САМ ОВЕ ДВЕ
РЕСЕ ДА ПОКЉОНИМ
ЊЕНОМ ВЕЛИЧАН-
СТВУ, АЛИ СЕ
НИСАМ УСУДИО
ДА ИХ ПРЕ-
ДАМ!

ХВАЛА,
ГОСПОДИ-
НЕ КАРДИ-
НАЛЕ!

НЕШТО КАСНИЈЕ, НА ЗНАК КОНСТАНЦЕ
БОНАСЈЕ, Д'АРТАЊАН ЈЕ КРЕНУО ДУГИМ
ХОДНИЦИМА ДОК НИЈЕ СТИГАО ДО
ТЕШКИХ ЗАСТОРА ИЗВ КОЈИХ СЕ ПО-
МОЛИ ЈЕДНА РУКА. МЛАДИ ГАСКОЊАЦ
СХВАТИ ДА МУ ЈЕ ТО НАГРАДА: ПРИВУЧЕ
РУКУ И ПОЉУБИ ЈЕ. АНА ОД АУСТРИЈЕ
У ЊЕГОВЕ РУКЕ ПОЛОЖИ ДРАГОЦЕН
ПРСТЕН...

ГАСКОЊАЦ
ГА СТАВИ НА
ПРСТ.
УБРЗО
ЗАТИМ
ПОЈАВИ СЕ
МАДАМ
БОНАСЈЕ
И НЕЖНО
ГА ЗА-
МОЛИ
ДА
ОДЕ...

ДА... ХОЋУ...
АЛИ КАДА БУ
ВАС ПОНО-
ВО ВИДЕТИ?

ТО БЕТЕ СА-
ЗНАТИ У ПОРУЦИ
КОЈУ БЕТЕ НАЈИ У
СВОЈОЈ КУЊИ... САДА
ИДИТЕ! БУДИТЕ
ТИХИ!

Д'АРТАЊАН ЈЕ КОД КУЋЕ НАШАО ПОРУКУ О КОЈОЈ ЈЕ ГОВОРИЛА КОНСТАНЦА. ПОРУКА ЈЕ ГЛАСИЛА: ВЕЧЕРАС У ДЕСЕТ У СЕН-КЛУУ, ГАСКОЊАЦ СЕ ДОГОВОРИО С ПЛАНШЕОМ

ДА ОДУ ЗАЈЕДНО НА САСТАНАК. НА ВРАТИМА ЈЕ СРЕД ГОСПОДИНА БОНАСЈЕА КОЈИ МУ ЈЕ ПОСТАВИО НИЗ ПИТАЊА...

УБРЗО ЗАТИМ Д'АРТАЊАН ЈЕ ГОСПОДИНУ ОД ТРЕВИЛА ИСПРИЧАО ШТА СЕ ДОГОДИЛО С АНЖАМАНТСКИМ РЕСАМА...

ДАДУ ВАМ САВЕТ: ЧУВАЈТЕ СЕ КАРДИНАЛОВЕ ОСВЕТЕ! НИКАДА ВАМ ТО НЕЋЕ ОПРОСТИТИ! СУМЊАЈТЕ У СВЕ И СВАКОГА! НЕКА СА ВАМА УВЕК ИДЕ СЛУТА! ВИШЕ НИКАДА НЕЋЕТЕ БИТИ СИГУРНИ!

У ДЕВЕТ САТИ Д'АРТАЊАН И ПЛАНШЕ БИЛИ СУ НА ПУТУ ЗА СЕН-КЛУУ. СЛУГА ЈЕ БИО СУМЊИЧАВ. СМАТРАО ЈЕ ДА ЈЕ ГОСПОДИН БОНАСЈЕ КАРДИНАЛОВ ДОУШНИК. РАЗГОВАРАЈУЋИ ТАКО, СТИГЛИ СУ ДО МЕСТА САСТАНАКА...

ПЛАНШЕ ЈЕ ОСТАО У ОБЛИЖЊОЈ КРЧМИ, А ГАСКОЊАЦ ЈЕ ПРОДУЖИО ДО МЕСТА КОЈЕ ЈЕ НАЗНАЧИЛА КОНСТАНЦА. КАКО У ПОРУЦИ НИЈЕ БИЛО НИКАКВЕ ЛОЗИНКЕ, А ВРЕМЕ САСТАНКА ЈЕ ПРОШЛО, Д'АРТАЊАН ЈЕ ПОСТАО НЕСТРПЉИВ...

СИГУРАН САМ ДА НИСАМ ПОГРЕШИО МЕСТО... ШТА СЕ ДОГОДИЛО МОЈОЈ ВОЉЕНОЈ?

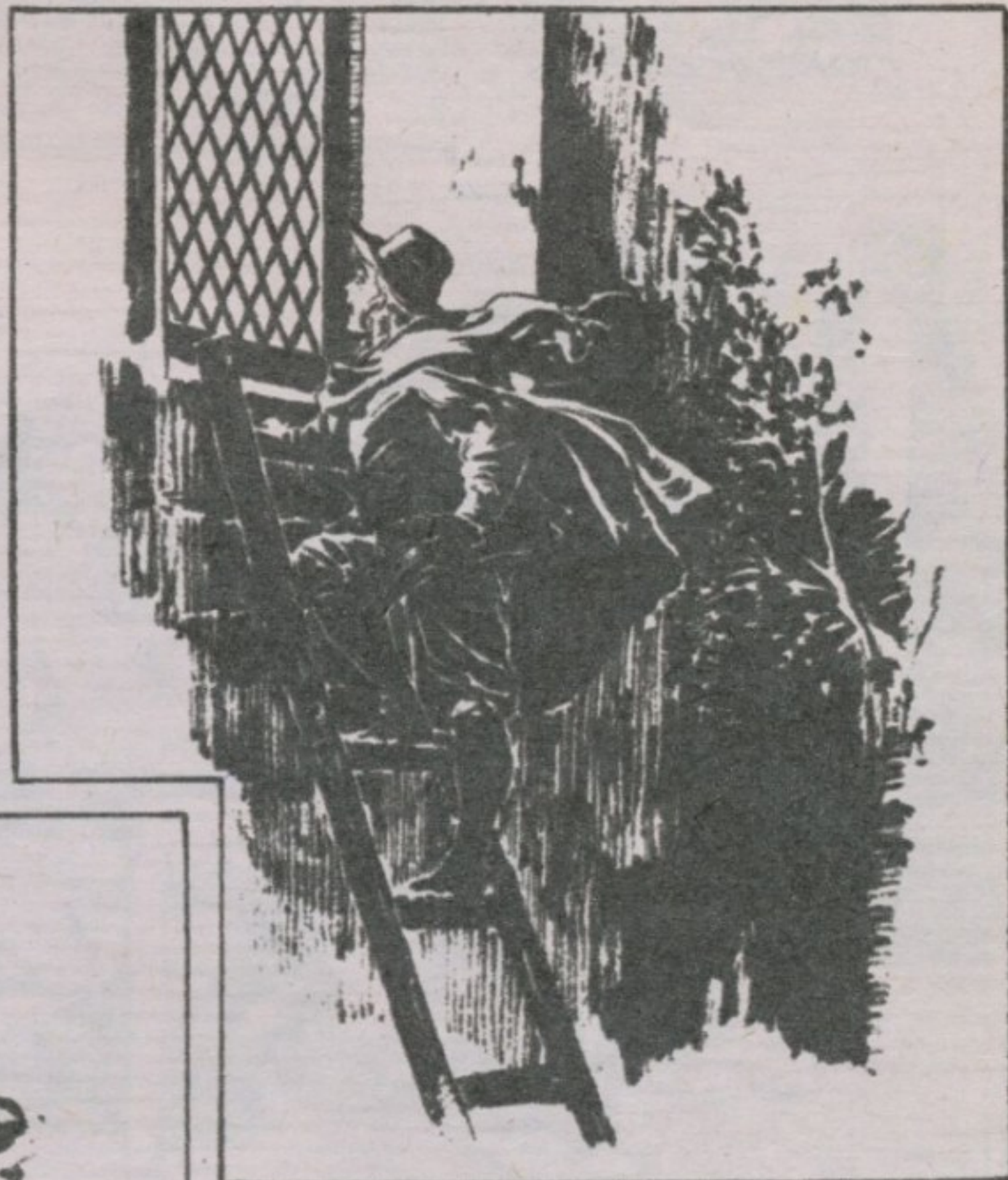
ПОПЕВШИ СЕ НА ДРВО СА КОГА ЈЕ МОГАО ДА СЕ ВИДИ ПАВИЉОН, ПОГЛЕДАО ЈЕ КРОЗ ПРОЗОР ЈЕДНЕ ОД СОБА. БИЛА ЈЕ У НЕРЕДУ, А ВИДЕЛИ СУ СЕ И ТРАГОВИ КРВИ ШТО ЈЕ УКАЗИВАЛО НА ЖЕСТОК ОБРАЧУН...

БИЛО JE ОЧИГЛЕДНО ДА JE КОНСТАНЦА БОНА-
СЈЕ НЕСТАЛА. ПОКУШАВАЈУЋИ ДА НАЂЕ ЈОШ НЕКЕ
ТРАГОВЕ Д'АРТАЊАН ЗАКУЋА НА
ВРАТА ЈЕАНЕ ТРОШНЕ КУЋЕ.
ЗАХВАЉУЈУЋИ
ЊЕГОВОЈ ДАРЕЖ-
ЉИВОСТИ, СТАРАЦ
ПРОГОВОРИ...

ОКО
ДЕВЕТ
УВЕЧЕ
ТРИ ЧОВЕКА
ДОШЛА СУ
КОД МЕНЕ
И ТРАЖИЛА
МЕРДЕВИ-
НЕ...

"ПОСТАВИЛИ СУ ИХ ИСПОД ОНОГ
ОСВЕЋЕНОГ ПРОЗОРА! ДЕБЕЉУ-
ШКАСТИ СЕ ПОПЕО И ПОГЛЕДАО
УНУТРА..."

"... ПОКУШАЛА JE
ДА СЕ ОТРГНЕ
ИЗ РУКУ ДВОЈИЦЕ
МУШКАРАЦА!
ЧУО САМ ЗАПО-
МАЊЕ... А ЗАТИМ
СЕ СВЕ УМИРИО!
ЈАДНУ ЖЕНУ
СТАВИЛИ СУ
У КОЧИЈУ..."

ТО JE ОНА!
ДРУГА ДВОЈИЦА,
КОЈУ РАНИЈЕ НИСАМ
ВИДЕО, УТРЧАЛИ СУ У
ПАВИЉОН! УБРЗО САМ
ЗАЧУО КРИКЕ... А ОНДА
СЕ ОТВОРИО ПРОЗОР И
ПОЈАВИЛА СЕ ЈЕДНА
ЖЕНА..."

"... ЕТО, ТО JE
СВЕ ШТО САМ
ВИДЕО..." ЗАВРШИ
СТАРАЦ
МОЛЕБИ
ГАСКОЊЦА
ДА ГА НЕ ОДА.
МАДАМ JE
ПРЕСПАВАО
У ЈЕДНОЈ КРИМИ,
А СУТРАДАН
JE ПОШАО ДО
ГОСПОДИНА
ОД ТРЕВИЛА
КОЈИ МУ JE
ОБЕГАО ДА
БЕ КОД КРАЈИ-
ЦЕ ИЗВЕЈСТ-
ВОВАТИ ДА
СЕ НАЂУ ОТМИ-
ЧАРИ МАДАМ
БОНАСЈЕ.
"ЊЕНО
ВЕЛИЧАНСТВО
СИГУРНО НЕ ЗНА
НИШТА О ТОМЕ!
АЛИ, ОНА ЦЕНИ
СВОЈУ СЛУШКИЊУ И ПОВРИНУБЕ СЕ ЗА
ТАЈ СЛУЧАЈ," ЗАКЉУЧИ ГОСПОДИН ОД
ТРЕВИЛА.

МАЛО
СМИРЕНИЈИ,
Д'АРТАЊАН
СЕ ВРАТИ
КУЋИ И
ЗАТЕЧЕ
БОНАСЈЕА.
ОДАЛО ГА
JE УМОРНО
ЛИЦЕ
И БЛАТО
НА ЧА-
РАПАМА..."

СТАРАЦ МИ
JE РЕКАО ДА
JE МЕЂУ ОТМИ-
ЧАРИМА ВИДЕО
ЈЕДНОГ ДЕБЕЉУ-
ШКАСТОГ ЧОВЕКА!
НЕМА СУМЊЕ ДА
JE ОВАЈ ПРО-
КЛЕТНИК ЈЕДАН
ОД ОНИХ КОЈИ СУ
ОТЕЛИ МОЈУ ВО-
ЉЕНУ КОНСТАН-
ЦУ!

СХВАТИВШИ ДА МУ У ПАРИЗУ ПРЕТИ
КАРДИНАЛОВА ОСВЕТА, Д'АРТАЊАН
ОДЛУЧИ ДА ПРОВЕРИ ШТА СЕ ДОГОДИЛО
ЊЕГОВИМ ПРИЈАТЕЉИМА. СА СЛУГОМ
ОДЛАЗИ У ШАНТИЈИ ДА САЗНА
ШТА ЈЕ С
ПОРТОСОМ...

ВАШ ПРИЈАТЕЉ
ЈЕ ОВАЈ!
РАЊЕН ЈЕ
И ОПОРАВЉА
СЕ!

ИСПРИЧАЈТЕ МИ КА-
КАВ ЈЕ БИО ДВОБОЈ!

ПОРТОС ЈЕ ОДЛУЧИО ДА СЕ ПРЕ-
ПУСТИ НЕЗИ СВОГ СЛУГЕ
МУСКЕТОНА. ЗАХВАЉУЈУЋИ
ЊЕМУ...

...ПОРТОСА КОЈИ МУ ЈЕ ИС-
ПРИЧАО НЕШТО ДРУГО. ПО
ЊЕГОВИМ РЕЧИМА, ЗАДО-
БИО ЈЕ ЛАКУ РАДУ И ПО-
БЕДИО ЈЕ СВОГ ПРОТИВНИКА...

...НА ТРПЕЗИ ЈЕ БИЛО СВЕГА.
Д'АРТАЊАН УПИТА СЛУГУ: „А ВИНО?“
МУСКЕТОН ОРАСПОЛОЖЕН ПОХВАЛАМА
ОБЈАСНИ: „ПРЕ МНОГО ГОДИНА УПО-
ЗНАО САМ ЈЕДНОГ ЛАКЕЈА КОЈИ ЈЕ
ЖИВЕО У МЕКСИКУ СЛУЖЕЋИ НЕКОГ
ШПАНСКОГ ГОСПОДИНА. ТАМО ЈЕ НАУЧИО
ДА БАЦА ЛАСО! НАУЧИО ЈЕ И МЕНЕ! НАШ
ГОСТИОНИЧАР ИМА НА ПОДАРУМУ ПРОЗОР-
ЧЕ КРОЗ КОЈЕ БАЦАМ ЛАСО И
ИЗВЛАЧИМ БОЦЕ!“

„ПРОТИВ-
НИК ЈЕ ВАШЕМ ПРИЈАТЕЉУ ПРИСЛОНИО
МАЧ НА
ГРУДИ!“

...И УПИТАО ДА ЛИ ЈЕ ОН
Д'АРТАЊАН! ВАШ ПРИЈАТЕЉ
ЈЕ ОДГОВОРИО ДА НИЈЕ!
ЗАТИМ СЕ ЊЕГОВ ПРОТИВ-
НИК УДАРИО ПОШТЕДЕВШИ
МУ ЖИВОТ! ПОСЛЕ ОВЕ
ПРИЧЕ Д'АРТАЊАН ЈЕ
ПОСЕТИО...

СЛЕДЕЋЕГ ЈУТРА, ПОШТО ЈЕ ПЛАТИО РА-
ЧУН ЗА ПОРТОСА И ЊЕГОВОГ СЛУГУ, Д'АРТА-
ЊАН ЈЕ НАСТАВИО ПУТ И СТИГАО У
ОБЛИЖЊЕ СЕЛО КРЕВКЕР. ТАМО ЈЕ ЗАТЕ-
КАО АРАМИСА У РАЗГОВОРУ С ДВОЈИЦОМ
СВЕШТЕНИКА. НАКОН ПОЗДРАВА С АРАМИ-
СОМ, ГАСКОЊАЦ ЈЕ ОТИШАО ДА СЕ
ОДМОРИ...

ТЕ НОБИ, АРАМИС ЈЕ РЕКАО Д'АРТАЊАНУ
ДА ГА ЈЕ ОДУВЕК ПРИВЛАЧНО
СВЕШТЕНИЧКИ
ЖИВОТ...

ИЗАЗВАО САМ ГА НА ДВОБОЈ! МОЈ МАЧ
СЕ УПРЛА КРВЉУ! ПОСЛЕ ЖЕСТОКОГ ОКРШАЈА
НИЈЕ МИ ПРЕОСТАЛО НИШТА ДРУГО
НЕГО ДА ОДЛОЖИМ ОБРЕД! ПОСТАО
САМ МУСКЕТАР! АЛИ, И САДА РАЗМИШЉАМ...

ИМАО САМ ДЕВАДЕСЕТ
ГОДИНА! ЈЕАНЕ ВЕЧЕ-
РИ ДРЖАМ СЕ ЧИТАО
СВОЈЕ СТИХОВЕ
ГОСПОДИН У ЧИЈУ
САМ КУЉУ РАДО
ОДЛАЗИО УБЕ ОДИ-
ЦАР КОЈИ ЈОЈ
СЕ ЗАВАРАО!
ОН МИ ЗАПРЕТИ
ДА ЋЕ МЕ ПОТРЕ-
БИЈАТИ АКО МЕ ПО-
НОВО ВИДИ У ЊЕ-
НОЈ БЛИЗИНИ...

"О СВЕШТЕНИЧКОМ ПОЗИВУ!"
Д'АРТАЊАН С ТУГОМ СХВА-
ТИ ДА АРАМИС ИМА
НЕКУ ЛУБДВНУ НЕВОЉУ,
А ОНДА СЕ СЕТИ ДА ИМА
ПИСМО ЗА ЊЕГА!"

ГАСКОЊАЦ СЕ ОПРОСТИ
ОД ЊЕГА И ПОБОШЕ ДА
ПОТРАЖЕ АТОСА. ОН И
ПЛАЊШЕ ЦЕЛУ НОЋ СУ
ПУТОВАЛИ ДО ГОСТИО-
НИЦЕ ГДЕ ЈЕ ОСТАО
АТОС БОРЕТИ СЕ
У НЕРАВНОПРАВНОЈ
БОРБИ...

АРАМИС ГА НЕСТРПЉИВО
ОТВОРИ. ПИСМО ЈЕ БИЛО
ОД ЊЕГОВЕ ДРАГЕ. КАДА
ГА ЈЕ ПРОЧИТАО, БИО ЈЕ
ЛУД ОД СРЕБЕ. БИШЕ
СИГУРНО НИЈЕ ЖЕЛЕО ДА
ПОСТАНЕ СВЕШТЕНИК...

ОД ТОГ ДАНА ЗА-
ТВОРИО СЕ У ПО-
ДРУМ СА СВОЈИМ
СЛУГОМ!
ПРЕТИ ДА
ЋЕ ПУЦАТИ
НА СВАКОГА
КО ПОКУША
ДА МУ ПРИЂЕ!
У ПОДРУМУ СУ
НАМИРНИЦЕ И
ЈА НЕ МОГУ ДА
ПОСЛУЖИМ СВО-
ЈЕ ГОСТЕ...

ТОГ
ТРЕНУТНА
АВА ГОСТА
ПОЧЕШЕ
СВОМ
СНАГОМ
ДА
ЛУПАЈУ
НА ВРАТА
ПОДРУМА.
Д'АРТАЊАН
И ПЛАЊШЕ
ОТРИЧАШЕ
ТАМО...

НАЗАД,
ГОСПОДО,
АКО НЕЖЕ-
ЛИТЕ ДА ПУ-
ЦАМ! АКО
МИ ДОЗВО-
ЛИТЕ,
УСПЕЋУ ДА
ОТВОРИМ
ВРАТА!

ЈУДИН СЕ ПОБУКОШЕ И ГАСКОЊАЦ ПОЗВА
АТОСА. ПРЕПОЗНАВШИ ГЛАС СВОГ
ПРИЈАТЕЉА, АТОС ИЗАБЕ
А ЗА ЊИМ
И ЊЕГОВ
СЛУГА...

ДА ЛИ СТЕ
ПОВРЕЂЕНИ?

МИЗНЕ ИЗАШИ ОМО ИЗ
ДОБРО СНАБДЕНЕВОГ ПО-
ДРУМА, ПА СМО МАЈО
ПИЗАН!

ГОСТИО-
НИЧАР
СЕ
СТРЕ-
САО
КАДА
ЈЕ
ЧУО
ТЕ
РЕЧИ
И СТУ-
ШНО
СЕ
ПРА-
ВО
У
ПО-
ДРУМ...

ПРИЗОР ЈЕ БИО ЈЕЗИВ. ПРЕ
НЕГО ШТО СУ ИЗАШИ АТОС
И ЊЕГОВ СЛУГА ПРОБУШИЛИ
СВУ БУРАД. ПОДРУМ ЈЕ
БИО ПОПЛАВЉЕН
ВИНОМ И УЉЕМ...

„ПРИМЕТНО САМ
ДА МОЖА ЖЕНА
НА ЛЕВОМ РА-
МЕНУ ИМА
ЖИГ У ОБЛИКУ
КРИНА
КАКАВ
НОСЕ
ЛОПОВИ!
ТА ЖЕНА
АНЂЕОСКОГ.
ИЗГЛЕДА...

МАЈО КАСНИЈЕ, ПОСЛЕ ПОЛА БОЉЕ
ВИНА, АТОС СЕ ОБРАТИ Д'АРТАЊАНУ!
„БИО САМ ГРОБ ОД ГРОБОВИЈЕ БЕРИ!
САМО НЕКОЛИКО МЕСЕЦИ ОТКАКО
САМ СЕ ОЖЕНИО, ЈЕДНЕ НОЋИ...

„У СТВАРИ ЈЕ БИЛА ДЕМОНИ! ВЕЗАО
САМ ЈОЈ РУКЕ НА ЛЕЂА И
ПРЕСУДИО...

СЛЕ-
ДЕБЕГ
ЈУТРА
ДОК
ЈЕ
ЧЕКАО
ДА СЕ
Д'АРТА-
ЊАН
ПРО-
БУДИ
АТОС
ПОЧЕ
ДА
СЕ
КОЏКА
СА
АВО-
ЈИ-
ЦОМ
СТРА-
НА-
ЦА
КО-
ЈИ
СУ
БИ-
ЛИ
У ГО-
СТИО-
НИ-
ЦИ...

ИЗГУБИО ЈЕ СВЕ ШТО
ЈЕ ИМАО: Д'АРТАЊАНОВОГ
КОЊА, УКЉУЧУЈУБИ И
АНЈАМАНТСКИ ПРСТЕН
КОЈИ ЈЕ Д'АРТАЊАН ДОБИО
ОД КРАЉИЦЕ...

КАДА ЈЕ ТО САЗНАО, ГАСКОЊАЦ ПОЗВА
СТРАЊЦЕ ДА СЕ КОЦКАЈУ С ЊИМ. УСПЕО
ЈЕ САМО ДА ПО-
ВРАТИ СВОГ
КОЊА, А ЗА
АТОСОВ ЈЕ
ПРИХВАТИО
НОВАЦ. ПОТОМ ЊИХ
ДВОЈИЦА КРЕНУШЕ
У КРЕВКЕР ДА СЕ
САСТАНУ СА АРАМИСОМ
КОЈИ ЈЕ УПРАВО ПРО-
ДАО СВОГ КОЊА...

А КАДА СУ СЕ ТРОЈИЦА ПРИЈАТЕЉА СА-
СТАЛА, ПОБОШЕ ДА НАЈУ ПОРТОСА, ОПОРАВЉЕН,
МУСКЕТАР ИХ РАДОСНО
ПРИМИ ПРИРЕДИВШИ
ИМ ПРАВУ
ГОЗБУ...

СВИ СУ ЖЕЛЕЛИ
ДА САЗНАЈУ
РАЗЛОГ ОВА-
КО НАГЛОГ
ПОРТОСОВОГ
ОПОРАВКА.
ОБЈАШЊЕЊЕ
ЈЕ БИЛО ЗА-
ПАЊУЈУЋЕ:
И ОН ЈЕ ПРОДАО
КОЊА! ТАКО
СУ СВА ЧЕ-
ТВОРИЦА
БИЛИ
ЈЕДНАКИ
У СВОЈОЈ
НЕМАШТИНИ.
САКУПЛИИ
СУ 465
ЛИВАРА.
КАДА СУ
СТИГЛИ У
У ПАРИЗ,

ПИСМО ГОСПОДИНА ОД
ТРЕВИЛА У КОМЕ МУ
САОПШТАВА ДА ЈЕ КРАЈ
ОДОБРИО ЊЕГОВО ПРИСТУПАЊЕ
МУСКЕТАРИМА. БИО ЈЕ СРЕЋАН ЗА РАЗЛИ-
КУ ОД ЊЕГОВИХ ПРИЈАТЕЉА КОЈИ СУ БИЛИ ЗА-
БРИЊУТИ. ДОБИЛИ СУ ПОЗИВ ЗА МОБИЛИЗАЦИЈУ. ЗА ТО
ИМ ЈЕ БИЛО ПОТРЕБНО 8000 ЛИВАРА...

МУСКЕТАРИ СУ НА СВЕ МОГУЋЕ
НАЧИНЕ НАСТОЈАЛИ ДА ДОЂУ
ДО ПОТРЕБНОГ НОВЦА. ЈЕДНОГ
ПОПОДНЕВА Д'АРТАЊАН ЈЕ
ВИДЕО ПОРТОСА КАКО УЛАЗИ
У ЦРКВУ И ПОШАО ЈЕ ЗА
ЊИМ. ВИСОКИ МУСКЕТАР ПО-
ГЛЕДОМ ЈЕ ТРАЖИО ПРИЈАТЕ-
ЉИЦУ, ГОСПОЋУ КОКНАР.

СЕДЕЛА ЈЕ ПОРЕД ВЕОМА МЛАДЕ ДАМЕ. ГАСКОЊ-
ЦУ ЗАСТАДЕ ДАХ: "ТО ЈЕ МИЛЕДИ ИЗ МЕНА! ПОРТОС
СЕ ЈАВИ СТАРОЈ ПРИЈАТЕЉИЦИ. КАДА ЈЕ ИЗАШЛА,
ОПТУЖИЛА ГА ЈЕ ДА ЈУ ЈЕ ЗАБОРАВИО. ПОРТОС СЕ
ИЗВИЊАВАО..."

"И ЗАКЛИЊАО НА
ЉУБАВ. СРЕЋНА, ГОСПО-
ЋА КОКНАР МУ ЈЕ ОБЕЋА-
ЛА ДА ЋЕ МУ ОБЕЗБЕДИТИ
СВЕ ШТО ЈЕ ПОТРЕБНО ЗА
ПОХОД. НЕ ГОВОРИТЕ МИ О
НОВЦУ, ГОСПОДО! ТО МЕ
ВРЕЂА" СЛАГАО ЈЕ ПОРТОС...

Д'АРТАЏАН И ПЛАНШЕ КРЕНУШЕ ЗА МИЛЕДИ И ЊЕНОМ СЛУЖАВКОМ. КАДА СУ СТИГЛИ ДО УЛИЦЕ СЕН-ЖЕРМЕН, СЛУЖАВКА ИЗАЂЕ ИЗ КОЧИЈЕ И УРУЧИ ПЛАНШЕУ ПИСМО ЗА ЊЕГОВОГ ГОСПОДАРА ЗАМЕНИВШИ ГА СА НЕКИМ ДРУГИМ...

РАДОЗНАЛИ МУСКЕТАР ОДМАХ КРЕНУ ЗА КОЧИЈОМ. МИЛЕДИ СЕ ЖУЧНО РАСПРАВЉАЛА С ЈЕДНИМ ЧОВЕКОМ, АЛИ ГАСКОЊАЦ НИЈЕ МОГАО ДА ЧУЈЕ РАЗГОВОР. БЕЗ ОКЛЕВАЊА ИМ СЕ ПРИБЛИЖИ...

ГОСПОЂО, АКО ВАС ОВАЈ ГОСПОДИН УЗНЕМИРАВА, ПОСЛАБУ ГА НА ОНАЈ СВЕТ!

ГАСКОЊАЦ ИСКОРИСТИ ПРИЛИКУ И ПРОЧИТА ПОРУКУ. "ЈЕДНА ОСОБА КОЈУ ЗАНИМАТЕ ЖЕЛИ ДА ВАС ВИДИ. ЊЕГОВ СЛУГА ЧЕКА ЋЕ ВАС СУТРА У ГОСТИОНИЦИ "ШАНДИ-ДРА-Д ОРИ!"

АКО НИСТЕ КУКАВИЦА, ЧЕКАМ ВАС СУТРА У ШЕСТ ИЗД ЛУКСЕМ-БУРШКОГ ПАРКА!

НЕЋУ ИЗСТАТИ... ЈА САМ ЛОРД ВИНТЕР И НИКАДА НИ САМ ПОГАЗИО РЕЧ! БИЋУ ТАМО!

РАДО БИХ ПРИХВАТИЛА ВАШУ ЗАШТИТУ ДА ОВАЈ ГОСПОДИН НИЈЕ МОЈ БРАТ!

Д'АРТАЏАН ЈЕ ИСПРИЧАО ПРИЈАТЕЉИМА ОВАЈ ДОГАЂАЈ. ПОРТОС ОАЛУЧИ: "ИЛИ БЕМО СВИ! ТИ БЕШ СЕ БОРИТИ СА ЛОРДОМ ВИНТЕРОМ, А МИ СА ЊЕГОВИМ ПРАТИОЦИМА!"

СУТРАДАН МУСКЕТАРИ КРЕНУШЕ КА ЛУКСЕМБУРШКОМ ПАРКУ ГДЕ СУ ИХ ЧЕКАЛИ ЛОРД ВИНТЕР И ЈОШ ТРИ ГОСПОДИНА. ПРЕДСТАВИЛИ СУ СЕ ЈЕДНИ ДРУГИМА. АТОСОВ ПРОТИВНИК ЖЕЛЕО ЈЕ ДА ЗНА ЊЕГОВО ПРАВО ИМЕ. МУСКЕТАР ГА ПОЗВА У СТРАНУ И РЕЧЕ МУ КО ЈЕ: "МОРАЋУ ДА ВАС УБИЈЕМ ДА БИХ САЧУВАО ТАЈНУ," ДОДАО ЈЕ АТОС.

НЕКОЛИКО ТРЕНУТАКА НАСНИЈЕ ОТПОЧЕ ДВОБОЈ. АТОС ЈЕ ДОКАЗАО ДА СЕ НИЈЕ ШАЛИО. ЈЕДИНМ УБОДОМ УСМРТИО ЈЕ СВОГ ПРОТИВНИКА. ПОРТОС ЈЕ ПРОТИВНИКА РАНИО У БУТИКУ, А АРАМИС ЈЕ СВОГ НАТЕРАО У БЕГ. Д'АРТАЊАН ЈЕ ИЗБИО ОРУЖЈЕ ИЗ РУКУ ЛОРДА ВИНТЕРА...

ГОСПОДИНЕ, МОГАО БИХ ДА ВАС УБИЈЕМ, АЛИ ВАМ ПОКЛАЊАМ ЖИВОТ У ЧАСТ ЛЕПОТЕ ВАШЕ СЕСТРЕ!

У КУЋИ ЛОРДА ВИНТЕРА...

ПРЕСТАВЉАМ ВАМ ГОСПОДИНА Д'АРТАЊАНА КОМЕ ДУГУЈЕМ ЖИВОТ!

АКО МЕ ПРЕПОЗНА, ИЗГУБИЋЕШ САМ МОЈ ПЛАН БЕ ДА ПРОПАДНЕ...

Д'АРТАЊАНОВО ПРИСУСТВО ОЧИГЛЕДНО НИЈЕ ОДГОВАРАЛО ЛЕДИ ВИНТЕР...

У ЈЕДНОМ ТРЕНУТКУ ДОК ЈЕ НАЗДРАВЉАО С ЛОРДОМ ГАСКОЊАЦ, ПОМЕДА У ОГЛЕДАЛО И ВИДЕ КАКО МИЛЕДИ, НЕ ЗНАЈУЋИ ДА ЈЕ ОН ПОСМАТРА, БЕШО ГРИЗЕ СВОЈУ МАРАМИЦУ...

Д'АРТАЊАНОВ ПРОТИВНИК УСТАДЕ И РЕЧЕ...

ДУГУЈЕМ ВАМ ЖИВОТ И ЖЕЛИМ ДА БУДЕМО ПРИЈАТЕЉИ! АКО НЕМАТЕ НИШТА ПРОТИВ, ОЧЕКУЈЕМ ВАС БЕЧЕРАС У СВОЈОЈ КУЋИ!

ТОГ ДАНА, СВЕЧАНО СЕ ОБУКАВШИ, ПОРТОС ЈЕ КРЕНУО КА КУЋИ МАДАМ КОКНАР.

КУЋА ЈЕ ИЗГЛЕДАЛА ЗАПУШТЕНО И ПОРТОС УСТУКНУ ПРЕ НО ШТО УЉЕ. ПА ТО ЈЕ МОЈ РОЂАК! УЗИТЕ, ГОСПОДИНЕ ПОРТОСЕ! ЧУО СЕ ГЛАС МАДАМ КОКНАР.

РУЧАК JE БИО ОСКУДАН, БЕЗУКУСАН И
ЗАЧИЊЕН НЕУМЕСНИМ ИЗЈАВАМА
ШКРТОГ ГОСПОДИНА КОКНАРА...

ЧЕСТИТАМ ВАМ,
ЖЕНО МОЈА! РУЧАК JE
БИО ПРАВА ГОЗБА! ВЕРУ-
ЈЕМ ДА JE ВАШ
РОБАК ПОРТОС ЗА-
ДОВОЛАН КАКО
СТЕ ГА УГОСТИЛИ!

ПОСЛЕ РУЧКА ГОСПОДИН КОКНАР
ОТИШАО JE ДА СЕ ОАМОРИ.
ПОРТОС ИСКОРИСТИ
ПРИЛИКУ ДА
РАЗГОВАРА
О НОВЦУ КОЈИ
МУ JE БИО
ПОТРЕБАН...

ДОБИЈЕТЕ ОНО-
ЛИКО КОЛИКО ВАМ
НЕДОСТАЈЕ
КАО И КОЊА И
МУЛУ ЗА ВАШЕГ
СЛУГУ!

ЗА ТО ВРЕМЕ Д'АРТАЊАН СЕ,
ПОКУШАВАЈУЋИ ДА ОТКРИЈЕ
ТАЈНЕ КОНСТАНЦЕ БОНАСЈЕ,
УДВАРАО ЊЕНОЈ СОБАРИЦИ
КЕТИ. ЈЕДНОГ ДАНА ГАСКОЊАЦ
ЈОЈ ОТЕ ПИСМО УПУБЕНО
МИЛЕДИ...

МОЛИМ ВАС,
ДАЈТЕ МИ
ТО ПИСМО!
МОРАМ ГА
ПРЕДАТИ!

ПИСМО JE БИЛО ГРОФА ОД ВАРДА.
ОД ТАДА JE МУСКЕТАР РЕДОВНО
ПОСЕЋИВАО КЕТИ. СВАКИ ПУТ КАД
JE ОНА ИМАЛА НЕКО ПИСМО ЗА
СВОЈУ ГОСПОДАРИЦУ, ОН БИ ГА
ПРОЧИТАО. Д'АРТАЊАН СЕ НАДАО
ДА ЋЕ ОТКРИТИ ГДЕ СЕ НАЛАЗИ
КОНСТАНЦА БОНАСЈЕ.

ЈЕДНОМ ПРИЛИКОМ КАДА МУ JE СОБА-
РИЦА ПОКАЗАЛА ПИСМО МИЛЕДИ У
КОМЕ ЗАКАЗУЈЕ САСТАНАК СА ГРОБОМ
ОД ВАРДА, Д'АРТАЊАН НАПИСА
ОДГОВОР...

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

ПОДТИПНИ
ЗАБАВНИК

300

најстраственијих поклоника фудбала – а то је најмање у историји светских фудбалских такмичења – посматрало је меч Светског првенства у Уругвају 1930. године између Румуније и Перуа.

1755

голова постигнуто је на досадашњих 16 првенстава у фудбалу.

56

секунди је играо Уругвајац Серђо Батиста пре него што је добио црвени

17

пута је фудбалска репрезентација Бугарске завршавала утакмице нерешеним резултатом, по чему су рекордери.

НАЈВАЖНИЈА СПОРЕДНА СТВАР

69

земаља учествовало је на досадашњим светским првенствима – укључујући и ово које је у току. Међу њима су и четири земље које се први пут појављују: Словенија, Сенегал, Кина и Еквадор.

42

године имао је фудбалер Роже Мила, камерунски репрезентативац, када је бранио боје своје земље на Светском првенству у Сједињеним Америчким Државама 1994. године. Његов тим изгубио је против Русије са 6:1, али је средовечни Роже ипак дао једини гол за Камерун.

14

голова на два светска првенства постигао је немачки фудбалер Герд Милер. Он је најуспешнији стрелац у досадашњој историји овог такмичења.

4

пута је Бразил био победник светског првенства у фудбалу.

картон на утакмици против Шкотске 1986. године у Мексику.

97

црвених картона показано је на досадашњих 16 светских првенстава у фудбалу.

16

пута на светским првенствима играла је фудбалска репрезентација Бразила.

25

утакмица на првенству света у фудбалу одиграо је Немац Лотар Матеус.

10

голова на једној утакмици постигла је репрезентација Мађарске на утакмици против Ел Салвадора 1982. године у Шпанији. Резултат је био 10:1.

Илустровао
Добросав Боб Живковић

—двадесет седам

БАНДИТ ИЛИ ПЕСНИК

Тако је било написа-
но на гробној крстачи
Радета Драинца коме
је право име Радојко
Јовановић

Живео је само четрде-
сет четири године,
па и то је једва изгу-
рао. Место га нигде
није држало, а у себи као да
је носио бунт против неправ-
де која је обележавала вре-
ме у ком је живео. Његове
стихове једни су оспорава-
ли, а други хвалили.

Београђани су га знали
као Радета иако му је право
име било Радојко, а уз име је
ишло и уметничко презиме –
Драинац, мада му је породич-
но, оно право, гласило – Јо-
вановић.

Однекуд из Топлице

Раде, за неке чак и Рака
Драинац, био је чувен у стар-
ом Београду. Чим би бануо
код „Москве“, дочекиван је
радосним узвицима књижев-
ничког друштва:

– Где си, Рако?! Кога ћемо
данас да стрељамо?

Он би направио неку чудну
гримасу и пожурio право за
сто код Тина Ујевића кога је
обожавао. И Тин је њега во-
лео. Били су сродне душе,
умели би да направе неки
скандал, над којим би се „фи-
ни“ свет, нарочито даме,
згражавао или би добацива-
ли заједљиве опаске својим
књижевним „противницима“
за суседним кафанским сто-
ловима! На облачење нису
давали ни грош. Видети на
њима изношено одело и пр-
сте како вире из поцепаних
ципела било је сасвим уоби-
чајено.

Извесно време Драинац
није имао ни пару у џепу, па
је бесциљно лутао улицама
Београда и на крају изморен
свраћао у кафану „Москва“

на Теразијама, чекајући да
наиђе неко ко ће сести за
његов сто, наручити му кафу
и понудити га цигаретом. Пе-
сник би му узвратио тумаче-
њем политичких прилика у
Србији и српској књижевно-
сти.

Када је као младић дошао
„однекуд из Топлице“ – а ро-
ђен је у Србуљу код Проку-
пља – како су Београђани
говорили, Драинац је изгле-
дао сасвим пристојно у зе-
леном капуту и с господ-
ским шеширом. Носио је и
резбарени штап по моди
оног времена.

Београђанима је од првог
дана засметала Драинчева
надменост. И највећег госпо-
дина гледао је с висине, а го-
тово свима обраћао се речи-
ма пуним цинизма мада није
имао разлога за такво пона-
шање. Био је образован и ле-

по изгледао: витак, зелених
очију и увек насмејан.

Прање главе шампањцем

Али, шта вреди – Драинац
је до краја живео без циља,
новца и сталне адресе! Од
Првог светског рата па до
смрти 1943. године он је мо-
жда једини прави београдски
боем.

Није се наметао Тину Ује-
вићу, али је Ујевић волео да
га види поред себе. Често су
знали добро да попију. Сво-
јим лудирањем ишли су то-
лико далеко да су неком
приликом лумповали целу
ноћ код „Опере“ и, на крају,
Тину Ујевићу шампањцем
прали косу. Песникиња Да-
ринка Одавић, необична ко-
лико и он, бацала је свој на-
кит пред божанственог Тина

док је Драинац плакао. Неко
се усудио да припитог Раде-
та упита зашто плаче. Устао
је и театрално узвикнуо:

– Плачем због светског бо-
ла!

Сутрадан су новине наду-
гачко објашњавале шта се
догађало у кафани претход-
не ноћи док су се београдске
даме крстиле, а трговци твр-
дили да су песници највећи
нерадници.

Један трговац са Славије
рекао му је да је пустахија и
да краде Богу дане. Драинац
му није остао дужан:

– Богу крадем, па сам Бож-
ји дужник, а шта ћеш ти, не-
сретниче? Толико си људи-
ма крао на ваги и деци од ус-
та отео да немаш коме да
враћаш. Ни Бог те неће!

Неком приликом Драинац
је свратио код берберина да
се обрије. Види – радња ле-
па, берберин уљу-

дан, али... посекао је
песника по образу и,
заустављајући му
крв, загадио му ра-
ну. Дан по дан и ин-
фекција је букнула.
Лекари су једва спа-
сли Ракин образ,
али ожиљак је ос-
тао. Видан ожиљак,
нагрђено лице и Ра-
ка је због тога патио
до смрти.

Хоџа пао у несвест

Будући да у Бео-
граду за њега није
било посла, а од по-
езије није могло да
се живи, Драинац се
преселио у Скопље

МОДРИ СМЕХ

Раде Драинац познато
је име у нашој књижев-
ности. Сврставају га у
значајне лирске песни-
ке, најпре под утицајем
Дучића, а потом францу-
ских модернијих писаца
и руског песника Јесе-
њина. Касније је успео
да створи сопствени из-
раз. Оставио је дела:
збирке песама „Модри
смех“, „Еротикон“, „Ли-
рске минијатуре“, „Бандит
или песник“, „Дах зе-
мље“, роман „Шпански
зид“, приповетке „Срце
на пазару“ и друге ■

где се тражио књиговођа у млину бегова Мурино. Нити су бегови знали књиговодство, нити се песник сналазио у томе и млин су закатанчили. Драинац је остао без посла. Али, у Тетову се оженио лепом и племенитом девојком Даром Хаџи-Ристић. Ту је упознао и боема Миту Фртунића, изузетно ученог човека. Преводио је Монтења, Епиктета, Марка Аурелија... Поновила се београдска прича – банчење. Како је знао да свира на виолини, Раде Драинац латио се гудала и уз пратњу кафанског оркестра засвирао своју најмилију „Ој, Милане, кад у војску пођеш...“

– Јој, животе!

Кад није банчио, тукао се са официрима, носачима, жандарима, келнерима...

Затим се Рака запутио у Париз. Ако Французи не знају српски и не могу да читају његову поезију, онда могу да

ко је записао један хроничар, задиви, зачуди, запрепасти и ужасне људе, напосто – да превазиђе себе!

Запослио се у редакцији

Вређао је људе на сваком кораку, претио атентатима, гиљотином, револуцијом и ширио презир према свештеницима, дамама, богаташи-

нац измислио целу причу, али то је био он.

Сахрањен је преко пута гробнице војводе Путника на београдском Новом гробљу,

СНЕГ

Има дана када пада бело иње

Безбројне очи гледају у мене

Ко керови трагом кржаве животиње

Залају из мрака моје успомене.

Засветле прозори на крчми у праскозорје,

Испод смрзлог грања,

Заплачу виолине као борје

И до суза ме заболе тада моја тужна бекријања.

Има дана када пада бело иње

Као стари дуб се заклатим

И неки глас ме преклиње

Опет тамо да се вратим.

Ко ме сам ја још потребан,

Запитам се тада

И очи ми се зажаре старим снимом,

Еј, велим, нека, нека

То снег само пада за мојим троговима ■

Раде Драинац

Илустровао Дарко Гркинић

слушају његово свирање на виолини где је у Гомоновим биоскопима свирком пратио радњу немог филма.

Вратио се у Београд да прича о дружењу са робијашима и генијима, о посети Сотонином храму (на шта ли је мислио), свашта је Драинац причао у „Москви“, свашта причао и све измишљао. Напосто, он је жудео да, ка-

„Самоуправе“, а затим су га примили у добродостојећу „Правду“ одакле су га послали за дописника из Скопља. Тада је већ био књижевно име и изграђена личност, па су се жене у Скопљу отимале око њега.

Нажалост, Драинац је остао исти. И даље је настојао да запрепасти околину, чак и да се подсмева добротворима.

ма... Пошто му ни то није било довољно, објавио је текст у скопском листу „Вардар“ у коме је изјавио да није син трговца из села Барбатовца, него да је ванбрачни син сијаринског хоће, а да му је мајка проститутка!

Када су хоћи послали новине, пао је у несвест. Поливали су човека водом да не добије срчани удар. Не треба ни помињати да је Драи-

парцела 38, гроб 509. Буран живот и пиће нису дали да дуго поживи. Умро је 1943. године у Београду под окупацијом. Родитељи су га се давно одрекли, па су се у поворци као најближи ожалашћени нашли његов добар друг, чувени књижевни критичар Миле Павловић Крпа, келнери, новинари, писци... Носили су и његову виолину ■

Миленко Тодоровић

Војска пред којом је свет дрхтао

КАКО СУ РАТОВАЛИ РИМЉАНИ

Поражени нису имали
чему да се надају.
Покољи, паљевине,
напаствовања, пљачке...
Утеривање страха у
кости непријатељу био
је одличан начин да се
предупреде побуне и
немири у царству које се
протезало на добар део
тада познатог света

Прва Италика, шеснаеста Флавија, Друга Трајана, Тридесета Улпија. Тако су се звале неке од прослављених римских легија пред којима је у старо доба свет дрхтао.

У другом веку, када се граница Римског царства протезала на око 10.000 километара и када је унутар царства живело између 80 и 100 милиона људи, војна сила којом је Рим одржавао власт над овим непрегледним пространством била је бројчано зачуђујуће мала. Тек неких 400.000 људи под оружјем, што легионара, што помоћних група...

Испрва републикански, а тридесет

потом и царски Рим своју непревазиђену војну силу дугују војном устројству које је почивало на легији – вероватно најубитажнијој војној формацији коју је свет икада видео. Да та ствар никада није имала много везе с бројчаном надмоћношћу, види се већ и по томе што је на врхунцу своје моћи (2. век) Рим могао да рачуна са највише 25 до 30 легија.

Непревазиђена ратна машинерија

Легија се састојала од око 5000 пешака, 120 коњаника распоређених у два крила, стотинак ратника

који су руковали ратном машинеријом и главног штаба. Око шест хиљада људи, све у свему.

Најнепосреднију извршну команду над трупима имали су легендарни центуриони, заповедници одреда од стотину римских грађана с правом гласа.

Унутрашња организација легије временом се мењала у складу с историјским искуствима. Испрва је борбени поредак римске тешке пешадије, такозвана фаланга, подразумевао тесно збијен борбени распоред по учинку раван парном ваљку. Једино што је таквој тактици могло да се замери

јесте да је овакав поредак остављао бокове и залеђе рањивим на непријатељска дејства, нешто што ће постати више него очигледно приликом галског напада на Рим 390. године пре наше ере.

Да престоници царства тада у последњем тренутку у помоћ није притекао изгнани римски војсковођа и диктатор Марко Фурије, сви су изгледи да од вечног града том приликом не би остао ни камен на камену. Рим је, каже легенда, тада за длаку избегао пропаст захваљујући Фуријевој ратничкој мудрости да шест

Барельеф на гранитном саркофагу из 3. века пре наше ере који се чува у Националном музеју у Риму приказује приказ битке између Римљана и варвара.

хиљада ратника легије расподели на манипуле, тактичке јединице састављене од по две центурије.

Следећа значајна измена у устројству легије одиграла се у 1. веку пре наше ере када су у њен састав уведене кохорте, јединице састављене од по три манипуле. Свака легија састојала се од десет кохорти унутар којих су разлике у годинама, имовном стању (цензусу) и наоружа-

њу изгубиле пређашњи значај. Од тог времена право да се служи војска проширено је на све римске грађане (дакле, све италске народе), а то је заправо значило прелазак на професионалну, најамничку војску.

Кохорта: најамничка јединица за углед

У доба Јулија Цезара борбени поредак легије добија додатни, трећи ред кохорти. Први ред чиниле су четири кохорте од по 600 пешака свака; други и трећи ред по три кохорте од по 600 војника. Како су при том кохорте могле и самостално да маневришу, то је доприносило већој прилагодљивости легија на терену, изузетно значајном чиниоцу при окршајима са „дивљим“ и непредвидљивим варварима.

Свака легија је, поред сталног састава, имала и пратеће трупе састављене од пешадије и коњице, често ништа мање заслужне за многе победе које су римске легије извојевале. Управо је вешта употреба

стрелаца на коњима омогућила Парћанима да 53. године пре наше ере код места Кархе у Месопотамији – у ери великих војних тријумфа Рима – до ногу потуку седам легија Марка Лицинија Краса, а њега самог убију. Стрелци су, показавши се, одиграли кључну улогу и приликом судбоносних победа које је Јулије Цезар извојевао у Галији (данашња Француска и Белгија) од 58. до 51. године пре наше ере.

Ипак, основа легендарне војне моћи древног Рима била је и остала и пешадија, тачније гвоздена дисциплина римских легионара и готово незамисливо строги режим војне обуке којој су подвргавањем сваког боговетног дана легионарске службе, чије се трајање често поклапало са животним веком легионара.

За разлику од својих непријатеља, легионари су свакодневно вежбали са штитовима и мачевима далеко тежим од оних које су потом икада имали прилике

да употребе на бојном пољу. Истовремено су их обучавали како да непријатељским војницима задају ударце који ће их што брже и неповратније избацити из строја – ударцима превасходно усмереним на ноге, али и на све остале делове тела чије је рањавање обављало брзо неутралисање противника.

Задивљујућа војничка дисциплина омогућила је и римском конзулу и војсковођи Сципиону Африканцу Старијем да – упркос бројчаној надмоћности Ханибалове војске – 202. године пре наше ере код Заме (северна Африка) порази славног картагинског војсковођу Ханибала и тако оконча други од три пунска рата.

Укратко: римски легионари били су војници од заната, плаћеници обучени да сатиру све пред собом. Поверени задатак обављали су крајње професионално, с могућим превидима и грешкама сведеним на најмању могућу меру. Као прво, легионари су се мало

ГРАНИЦЕ РИМСКОГ ЦАРСТВА

Од Шкотске на северу до Персијског залива на југу, од Сахаре до Северног мора, од Шпаније на западу до Црног мора на истоку... било је то највеће царство старог доба са границом

која се протезала на чак 10.000 километара.

На карти је приказан постепени раст империје почев од 264. године пре наше ере до истека Трајанове владавине 117. године наше ере за коју је везана највећа територијална распрострањеност Рима.

Балкан има разлога да (Марка Улпија) Трајана памти по каменом мосту преко Дунава код Кладова који је повезивао Горњу Мезију (Србију) са Дакијом и путу уз десну обалу реке који је тај мост повезивао са Сингидунумом (Београдом).

кад упуштали у битке уколико нису били уверени да је надмоћ на њиховој страни. Напад је почињао „артиљеријском паљбом“ стрелаца и моћних ратних справа за бацање камења и сличних пројектила по непријатељу.

Прса у прса

Када би се легионари приближили противнику на неколико десетина метара, на непријатеља би се сручила киша дугачких копаља са гвозденим врховима у облику пирамиде (pilum) чији је првенствени задатак био не да убију, него да се зари-

ју дубоко у штит који би услед тога отежао и постао неупотребљив.

Уследила би борба прса у прса, тачније беспштедни покољ у коме је главну улогу играо гладијум, кратак и масиван римски мач са две оштрице. Циљ је био задати супарнику брз и силовит ударац, али тако да се оштрица не зарије предубоко како би мач могао што пре да се ослободи и употреби на следећој жртви. Легионари су обучавани не да сасеку непријатеља једним ударцем, него да га ране: у то време, чак и губитак 4–5 прстију углавном је

значио сигурну смрт на бојном пољу или, у најбољем случају по непријатеља, његово тренутно избацивање из строја.

Римске легије своју убитачност – упркос гвозденој дисциплини и строго утврђеном борбеном поретку који су им били својствени – дугују и великој покретљивости јединица од којих су биле састављене и могућностима да се у јеку окршаја брзо прилагоде условима на ратишту. Значајну улогу у томе имао је и изненађујуће делотворан систем издавања наређења и њиховог преношења на да-

љину.

Чак и усред свеопште гунгуле и заглушујућег хука битке, звуци легионарских труба, рогова и букцина (инструмената изграђених од воловских рогова), непогрешиво су преносили наређења врховне команде до најудаљенијих редова легије. Каткада се радило о наређењима за изненадни покрет појединих кохорти како би се предупредио учинак „клина“ којим је непријатељ покушавао да пробије легионарске редове, неком другом приликом о наређењу да се удвостручи број ле-

ЦЕНТУРИОН

ЛЕГИОНАР

гионарских снага које су и саме покушавале да разбију прве одбрамбене редове непријатеља.

Сачувај нас, Боже, ратних справа!

Приликом опсада, римски генерали превасходно су се трудили да противнике исцрпе пресецањем линија снабдевања и појачања у људству и наоружању. Тек пошто би оценили да су га, захваљујући томе, довољно ослабили, легионари би одлучили да крену у јуриш на непријатеља.

У форсираном маршу ступали су ка бедемима опседнутих градова са штитовима изнад глава како би се заштитили од свега и свачега чиме су противници, углавном безуспешно, настојали да осујете њихово напредовање. Следили су удари на градске зидине и капи-

је помоћу такозваних овнова, балвана за пробијање тешких градских вратница и бедема, јуриши легионара на покривеним борним колима и мердевине и скеле помоћу којих су се пребацивали с оне стране зидина опседнутог града.

Временом су се ионако довољно застрашујуће ратне справе старих Римљана усавршавале, па се од овнова за пробијање градских бедема и капија које су, све трчећи, теглили сами легионари, прешло на далеко савршенији „модел“: борна кола с кровом прекривеним кожама свеже одраних животиња као неком врстом „противпожарне“ заштите. Кров је штитио легионаре који су преко система ужади руковали балванима, а гледано издалека ово ново чудо ратне технике неодолјиво је подсећало на некакве

циновске корњаче које се изнова и изнова самоубилачки залећу у бедеме под опсадом тек повремено протурајући главе испод оклопа.

При том су Римљани оправдано настојали да што боље заштите своје освајачке главе. Технолошки безнадежно заостали варвари са својих утврђења су их варварски немилосрдно засипали стрела-

ма, камењем, врелим уљем и катраном. Мада крајње незгодна, сва та средства ипак се ни издалека нису дала поредити са убитачним римским ратним направама за бацање камења и копаља какве су баллиста, онагар, шкорпија и катапулт. Та моћна легионарска оружја служила су за избацавање камења тешког од 800 грама до читавих 75 килограма

Безбедност изнад свега

УНУТАР КАСТРУМА

Чак и када се радило о потреби да се негде проведе једна једина ноћ, легионари су тамо обавезно подизали логор опасан јарком широким три и по и дубоким око метар и по, неретко дугачким и више од три километра.

Читав логор (најчешће четвороугаоног облика) затим је опасавао оградом од коља с унутрашње стране додатно ојачаном земљаним насипом који је уједно служио и као постоље за ратну машинерију.

Унутар самог логора шаторска крила прекривена козијим кожама постављана су на узвишење довољно високо да уморну и поспану војску ставе ван домашаја непријатељских стрела и копаља и учине што нерањивијом на неочекиване препаде. Већ према потреби, инжињеријске јединице градиле су мостове и насипе, крчиле шуме и путеве. Отуда је, не без разлога, један римски војсковођа рекао како је за легионара dolabra (врста ашова) подједнако значајна као и двосекли староримски мач гладијус.

а) Римљани су се од свега и свачега чиме су их непријатељи засипали са опседнутих бедема штитили јуришним поретком „а ла корњача“: штитовима подигнутим изнад освајачких глава и постављеним тако да им заштите тела.

б) у деловима света с хладнијом климом, легионари су логоре градили од чврстих материјала, дрвета или цигле. На слици: једно такво римско утврђење (castrum).

Трупе у покрету

НАПРЕД, МАРШ!

Устројство војске Римљани нису препуштали случају, па су се тако и покрети трупа одвијали у строго утврђеном поретку званом агмен (слика десно). На непријатељској земљи легије су напредовале опрезно и незамисливо споро за данашње појмове: не више од 20 до 30 километара на дан чак и када би поједине деонице пута прелазиле у форсираном маршу.

Брже се није могло и зато што је сваки легионар теглио четрдесетак килограма опреме и наоружања на себи. Напредовање је успоравао и читав низ безбедносних мера каква је била она да се, чак и за једну једину ноћ, обавезно подиже утврђени логор.

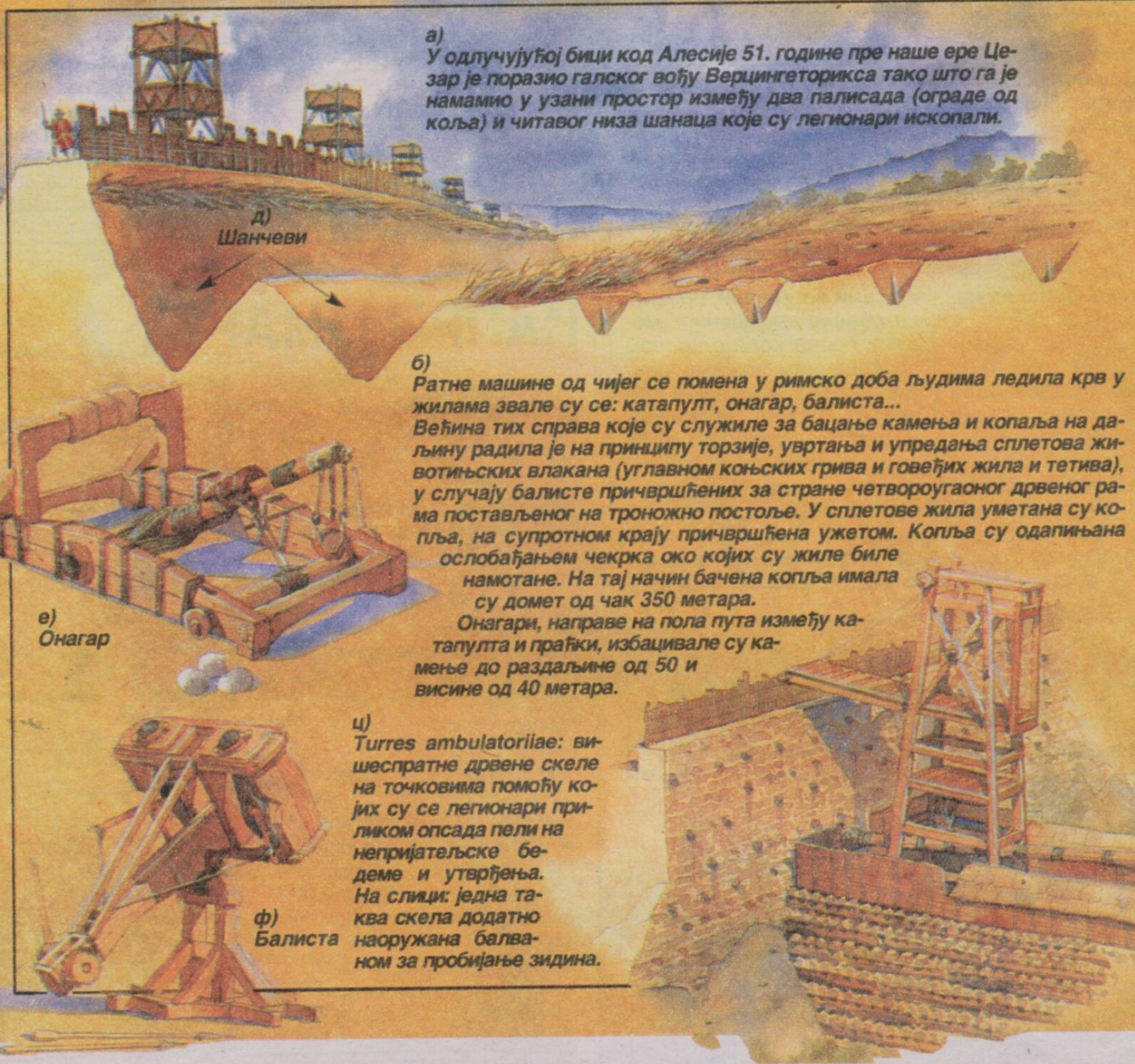
И поред свих напора којима су током маршева били изложени, када би једном стигли на одредиште, легионари су из жестоких окршаја са непријатељима ретко излазили као губитници ■

Пешадија Главномандујући Коњица Пртљаг

СТРАШНЕ РАТНЕ СПРАВЕ

а) У одлучујућој бици код Алесије 51. године пре наше ере Цезар је поразио галског вођу Верцингеторикса тако што га је намамио у узани простор између два палисада (ограде од коља) и читавог низа шанаца које су легионари ископали.

б) Ратне машине од чијег се помена у римско доба људима ледила крв у жилама звале су се: катапулт, онагар, балиста... Већина тих справа које су служиле за бацање камења и копаља на даљину радила је на принципу торзије, увртања и упредања сплетова животињских влакана (углавном коњских грива и говеђих жила и тетива), у случају балисте причвршћених за стране четвороугаоног дрвеног рама постављеног на треножно постолје. У сплетове жила уметана су копља, на супротном крају причвршћена ужетом. Копља су одапињана ослобађањем чекрка око којих су жиле биле намотане. На тај начин бачена копља имала су домет од чак 350 метара. Онагари, направе на пола пута између катапулта и праћи, избацивале су камење до раздаљине од 50 и висине од 40 метара.

ц) *Turres ambulatoriae*: вишеспратне дрвене скеле на точковима помоћу којих су се легионари приликом опсаде пели на непријатељске бедеме и утврђења. На слици: једна таква скела додатно наоружана балваном за пробијање зидина.

и копаља у просеку дугачких метар и седамдесет преко непријатељских зидина. Онај кога би те „гранате“ погодиле није имао изгледа да преживи, било да се ради о каменчицима које су мрвиле све

под собом или о копљима која су пробијала и најдебљи штит.

Цена пораза

По правилу, поражени нису имали чему да се надају. Покољи, паљевине,

напаствовања, пљачке... Дешавало се да хиљаде људи током дана падне у доживотно ропство. Под условом да су претходно имали среће да преживе кланицу. Сва та тешко замислива окрутност није била сама себи циљ. Сасвим исправно, претпостављало се да је утеривање страха у кости непријатељу добар начин да се предупреду побуне и немири.

У унутрашњем устројству легије ништа се није препуштало случају. Тачно се знало ко је задужен за безбедност логора, коме је задатак да их утврђује, гради путеве и мостове, обезбеђује храну и воду, лечи болесне и рањене. Било је легионара – ветеринара и, оба-

везно, харуспекса – свештеника који су гледањем у јетру, плућа и срце жртвованих животиња прорицали будућност.

А како се током дугих маршева прехранивала толика војска? Живело се, углавном, на погачама, отприлике по килограм дневно, јер је месечно следовање износило 30–40 килограма брашна по војнику. Бели и црни лук били су на нарочитој цени. Тежак живот, једном речју, нарочито ако се има у виду да је војна служба у просеку трајала дуже од 20 година, а људски век у то доба био много краћи. Ако не читав, већина легионара проводила је најбољи и највећи део живота у исцрпљујућој обуци и ратовању■

Рим у стрипу

АСТЕРИКС ПРОТИВ ЦЕЗАРА

Астериксове урнебесне пустоловине и догодовштине на ироничан начин извргавају руглу пословичну непобедивост и гвоздену дисциплину римских легионара.

Галски ратови описани у стрипу водили су се између најстаријих становника данашње Француске (Гала) и Римљана 58–51. пре наше ере. Историјски, победили су цивилизовани Римљани, односно Цезар, изгубила „дивља“ галска племена. У стрипу, и када губе, Гали (Астерикс) побеђују задајући смртоносне ударце самозаљубљеној и уштогљеној величини старих Римљана.

Историјски извори: од историјских дела која се баве галским ратовима вреди поменути „Коментар о галском рату“ самог Јулија Цезара и „Историју света“ у 40 књига хеленског историчара Полибија (око 200–120. пре наше ере).

ПАДИТИСНИ ЗАБАВНИК

КВІІЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗ

Ајкула размишља: Шта је најсласније – серфер на дасци, зелена морска корњача или, можда, фока?

А: 13 миллилитара
Б: 130 миллилитара
В: 1,3 литра

А: Покера
Б: Шаха
В: Лутрије

А: По броју крљушти на репном перају
Б: По броју „годова“ на крљуштима и с унутрашње стране ушију налик „годовима“ код дрвећа
В: Белим белегама с унутрашње стране нипца

A: Морис гараже
Б: Моторна групација
В: Морис групација

А: Краль каро
Б: Краль пик
В: Краль херц

А: 462 пута
Б: 38 пута
В: Двапут

A: Шећер
Б: Со
В: Кафа

A: 119
Б: 139
B: 412

А: Плавозелена
Б: Жућкастонаранцаста
В: Беличастосива

10. Најопаснији морски пас по људе је:
 А: Горостасна псина (*Cetorhinus maximus*), житељ северних мора који повремено залута и нешто јужније
 Б: Велика бела ајкула, путник свих умерених, тропских и суптропских мора, од Јадрана до Аустралије
 В: Сиви волоња (*Hexanchus griseus*) који нарасте и до 3,75 метара дужине

ПРОЧИТАЈ ПРОСКИТАЈ

ИЗВОЛИТЕ, АЛПИНИСТИ!

Сваке године на хиљаде планинара из целог света посећује хималајску државицу Непал. Туризам, укључујући и планинарење, основни је извор прихода осиромашене нације којој је та делатност прошле године донела готово 170 милиона долара ■

БАНКА КОСЕ

Мајк Блејлок из Калифорније смислио је јединствен начин да веома добро заради – отворио је банку косе у коју ћелави мушкарци могу да оставе остатке својих власи надајући се да ће им генетика једног дана помоћи и омогућити им да поново постану разбарушени... Многи од њих верују да је само питање тренутка када ће научници открити начин да се од остатка нечије косе направи нова. Приликом депоновања клијенти плаћају 50 долара за основне трошкове, а након тога 10 долара годишње за складиштење својих увојака. Коса се смешта у запечаћене вакуумиране кесице и односи у подрум са подешеним климатским условима. У овом тренутку Блејлок има око 200 клијената, а није још ни започео озбиљну маркетиншку кампању. Међу заинтересованим има и мушкараца који нису почели да ћелаве, али из предострожности похрањују локне да им се, злу не требало, нађу у поодмаклим годинама. Што је сигурно, сигурно је... ■

НАЈВЕЋА ЦИПЕЛА НА СВЕТУ

Мађарски обућар Јожеф Ковач направио је, у знак побуне због изумирања свог заната, највећу ципелу на свету. Ципела је дугачка 145 cm, што је 15 центиметара више од тренутног „Гинисовог“ рекорда. Тешка је 65 килограма и за њу је утрошено 10 kg лепка, 247 чавлића и 87 метара конца. Ковачу је требало 345 сати – а радио је 43 дана – да би израдио ципелу. Утрошени материјал стаје нешто више од 2000 евра.

Цео подухват обућар је предузео разочаран што млади људи више не показују занимање за овај посао. Нада се да ће својим примером подстаћи младе да се не баве само рачунарима и масовном производњом, него да сачувају и неке старе и драгоцене занате. Дело својих руку педесетшестогодишњи Ковач изложио је у својој радњи у Дебрецину ■

У Непалу се налази на хиљаде планина из ланца Хималаја, не нижих од пет хиљада метара међу којима највећи број и нема назив. У покушају да привуку још већи број планинара у своју земљу, непалске власти објавиле су да је страним планинарима доступно још девет врхова, међу којима је највиши врх Љотсе (8413 метара), а најнижи Торанг (5751 метар).

Рачунајући ове „нове“, планинарима из целог света доступно је укупно 160 врхова хималајског ланца! ■

ОД СОКОЛА ДО РОБОСОКОЛА

У Америци је прошле године више од 4800 авиона током слетања и узлетања налетело на птице које воле да се у јатима сакупљају по аеродромима. Пошто су аеродроми углавном близу воде, та подручја одличан су извор хране. Уз то, травнате површине препуне су зрнелца, а није неважна ни чињеница да бука авиона растерује уобичајене грабљивице, па су аеродроми, с те стране, безбедна места. Али, подаци „Америчког удружења летача“ говоре да оштећења настала услед судара летелица с птицама стају 390 милиона долара годишње. У неким околностима ови судари опасни су по животе пилота и путника. Забележено је око 400 таквих случајева.

Особље аеродрома прибегава због тога разним триковима не би ли некако растерали јата. Један од уобичајених начина је употреба пиротехничких средстава за заплашивање птица. Понегде се чак и измештају писте, као на њујоршком JFK аеродрому. Најновији метод је упошљавање професионалаца – соколара чији су љубимци страх и трепет за остале птице које их издалека препознају и често се разбеже чак и пре него што се соко приближи. Соколар Стјуарт Роснел каже:

„Ако приђете неком поседу и видите да њиме шета двадесетак добермана, да ли ћете икада више покушати да му се приближите?“

Роснел је задужен за 15 соколова који су смештени у посебном делу аеродрома JFK и сваког дана један од њих има дужност „редара“. Како се то заводи ред? Роснел двогледом мотри на ком делу аеродрома

има птица, потом се одвезе тамо са једним од соколова који се вине у висине и птице се скоро истог тренутка разбеже. Ако не успе да стигне ниједну птицу, сокола ипак код газде чека ручак. Ако се јато врати, следећи соко већ је спреман за полетање.

Међутим, овакви подухвати нису јевтини. Управа аеродрома JFK платила је милион долара за трогодишњи посао Роснела и његових „15 жигосаних“. Друго решење, на ком се тренутно ради, је

сте роботизована летелица на даљинско управљање, направљена по угледу на сокола, која би имала исти задатак и, на дуже стазе, била јевтинија. Тиме се бави Вилфред Емонтс, власник компаније „Интерсепт технолоџис“. Његов производ назван робосоко има крила распона нешто више од два метра и звучи као огромни разјарени бумбар. Премашује величину свог узора па је погоднији и за растеривање већих птица које се иначе не плаше соколова.

Нажалост, због своје величине робосоко захтева пуно погонске енергије па брзо троши батерије које га напуњају – у ваздуху не може да проведе ни пуних пет минута. Тај недостатак Емонтс намерава да реши покретном платформом под радним називом „Гнездо“ која би његовог механичког застрашивача пратила у подухвату. На њој би био смештен пуњач за батерије, па би се робосоко лако „враћао у базу“ и обнављао снагу. Емонтс је у ово уложио сав свој новац и шест година истраживачког рада ■

Н. В.

Сунчева енергија: греје, хлади и покреће

Сунце је најважнија звезда света у коме живимо и непресушни извор огромне количине енергије. Без ње не би било ни живота на Земљи иако само мали део те енергије доспе на нашу планету. Део упије атмосфера, део се одбије од Земље и врати у васиону. Али, чак и тај мали део Сунчеве енергије има невероватну снагу. Људи су то одавно схватили. Сунце их је обасјавало топлотом, загревало воду и земљу, сушило биљке... Савремена технологија „уловила“ је Сунчеву енергију и више-струко је „упрегла“.

Соларни електрицитет

Научници су израчунали да количина Сунчеве енергије која у току само једног дана доспе на Земљу премашује годишњу потрошњу енергије

Количина Сунчеве енергије која у току једног дана доспе на површину Земље премашује годишњи утрошак енергије проистекао из уобичајених извора

проистекле из уобичајених извора. Да би Сунчева енергија могла да се користи, претворена је у електрицитет. За то претварање направљене су посебне плоче, назване соларни панели или фотоелектрични модули, састављене од вишеслојних ћелија. Горња површина ћелије је од бабра или цинка, затим долази кристални слој полу-

проводника силицијума, изолатор и поново бакарна површина.

Сунчеви зраци који падну на полупроводник ћелије, услед нестабилности решетке атома силицијума изазивају цепање атома при чему се ослобађа одређена количина енергије. Ћелије скупљене у плочи обједињују енергију која се ослобађа у њима. Плоче могу да буду различитог облика, али обично су величине пола квадратног метра и снаге од 50 вати јер је степен искоришћења таквих плоча највећи. Увек се постављају на највише место – на кров или

Упрегнута звезда

имале само сателитске станице, а потом је енергија Сунца нашла примену у систему за загревање, постала је извор напајања разних кућних апарата, калкулатора, телекомуникационих система, покретачко гориво летелица и бродова...

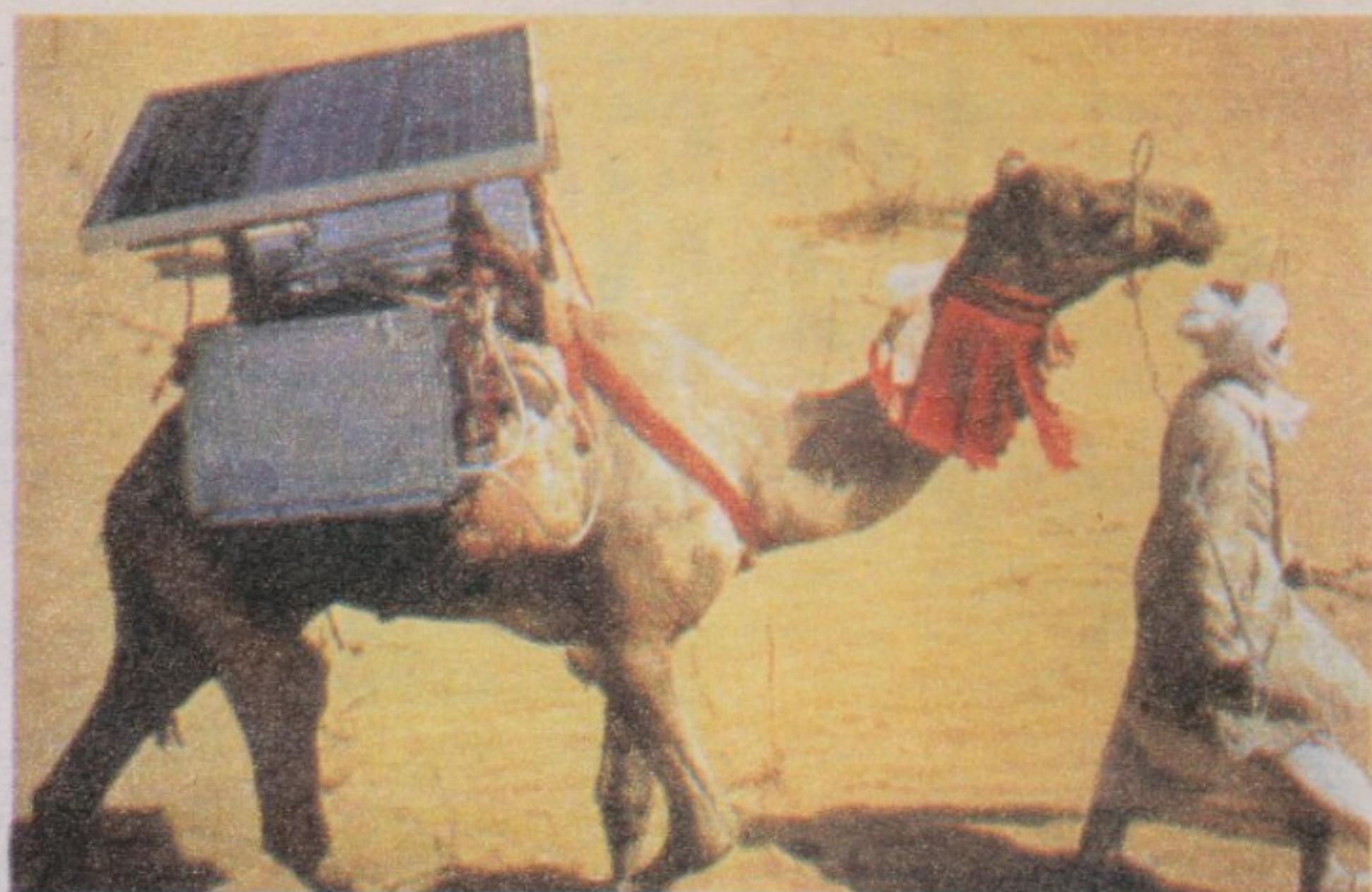
Као пећи, али и клима-уређаји

Сунчева енергија нашла је своје место у свим областима људског живота. Користи се на свим меријанима. Додуше, негде је њена примена лакша, па самим тим и разноврснија.

БРОД БУДУЋНОСТИ
„Соларни морнар“ име је брода који сваког дана вози путнике у обилазак Сиднеја. Соларне плоче има на прамцу и лепезастим једрима

Јачина и угао под којим Сунчеви зраци обасјавају Земљу нису свуда исти. Разлога за то је више: географски положај, промена годишњих доба и метеоролошки услови. Укупна количина светлости која у току дана обасја Земљу назива се Сунчево зрачење, а његова јачина мери се ват-сатом на квадратном метру.

Ипак, и поред свих природних препрека, стручњаци се труде да соларним плочама упију што више светлости. Чак и када је облачно, панели могу да стварају електрицитет. Постављају се тако да могу да се усмеравају према Сунчевим зрацима и да прате кретање великог ужареног небеског тела, уграђују им се огледалца која преламају Сунчеве зраке... Панели

„ХЕЛИОС“
– РЕВОЛУЦИОНАРНО
ЧУДО АЕРОНАУТИКЕ
Инжењери Насе начинили су
летелицу-сателит која може
да досегне висину од 28,5
километара, а покреће је
Сунчева енергија

Соларно постројење за
загревање породичне куће.
Панели су постављени под
нагибом да би могли да упију
што више Сунчеве енергије

искористе. Изумели су бо-
љу осетљиву на топлоту и
њоме премазали плоче сол-
арних ћелија. Лети, када
је зрачење јаче, боја по-
тамни, па је у кући свежа а
зими се боја потпуно изгу-
би да би ћелије могле да

шила је домет ракета. „Хели-
ос“ покреће 14 пропелер-
ских мотора, а напајање је
соларно. Тачно 65.000 сол-
арних ћелија смештено је
на крилима дугачким 75 ме-
тара. Пошто је ова летелица,
„револуционарно чудо аеро-
наутике“, у ствари вештачки
Земљин сателит с телеко-
муникацијским дометом од
500 квадратних километара,
конструктори не желе много
да причају о свом изуму, али
напомињу да ће „Хелиос“
ускоро бити превазиђен.

Хоће ли иста судбина за-
десити и „Соларног морна-
ра“, необични брод који од-
недавно, пун туриста, ис-
пловљава из сиднејске лу-
ке? Дугачак 20 метара, са
два трупa, соларне ћелије
има на прамцу, али и на

се најчешће користе као
акумулатори топлоте и
служе за загревање кућа
или воде. У америчким гра-
довима направљени су и
посебни вакуумски танко-
ви који енергију сакупљену
током топлих месеци могу
да сачувају и за хладније
дане. Брзоупијајући сили-
катни гранулат од кога су
направљени танкови оду-
зима воду из Сунчевих зра-
ка и сабија је у безвазду-
шни простор. У току зиме
чак и ослабљена Сунчева
енергија, уз незнатно до-
гревање, воду у вакуум-
ском танку доведе до кљу-
чања.

Иако може да звучи не-
вероватно, соларна енер-

гија користи се и за рас-
хлађивање. Покретачка је
енергија клима-уређаја.
Претварање топлоту у
хладно веома је једностав-
но, кажу стручњаци. Пре-
грејан и влажан ваздух нај-
пре се осуши у силикатним
цевима, а потом се само
мало навлажи и подвргне
јаком струјању, па као хла-
дан освежавајући ветар
пушта у затворен простор.

Научници Тонг-
ђи универзитета
у Шангају отишли
су још даље у по-
кушајима да Сун-
чеву енергију
што свестраније

упију што више енергије за
загревање.

„Хелиос“ и „Соларни морнар“

Ипак, дело инжењера за-
послених у Наси заиста мо-
же да се сматра подвигом.
Они су успели да 13. авгу-
ста 2001. године у орбиту
лансирају своју соларну ле-
телицу „Хелиос“. Висином
од 28,5 километара према-

Затворени базен на
соларно загревање

ПУСТИЊСКА ОАЗА
Сунчева енергија може да се
користи и за хлађење
ваздуха. На овој камили
преносе се плоче које ће
напајати клима-уређај у кући
неког шеика

зракасто постављеним је-
дрима, које му омогућавају
да и по облачном дану мо-
же да плови брзином од 15
километара на сат■

С. Делибашић

тридесет девет

ЕНИГМАТИКА

СЛОГОВНА УКРШТЕНИЦА

ВОДОРАВНО: 1. Бити члан жирија, оцењивати, 4. Пружити, уручити, 5. Развојни степен, 7. Обучавање, 9. Земљиште обрасло травом, 11. Алексије одмила, 12. Бразилски велерад (краћи назив), 14. Револуционарни демократа у доба француске буржоаске револуције.

УСПРАВНО: 1. Афричка животиња са слике, 2. Име глумице Ђуричин, 3. Велико језеро у Јужној Америци, 6. Мужева сестра, 8. Ограничен човек, глупан (мн.), 9. Лимарски производи, 11. Направа за затварање, локот, 13. Орган чула вида ■

1		2	3
		4	
5	6		
	7	8	
9			
		10	11
12	13		
14			

Лавиринт

ТРИ ЗВЕЗДЕ

Почните одозго, узмите само три звезде и изиђите на доњој страни ■

$$4 + 4 = 8$$

Повежите по две четворословне речи како бисте добили општу именицу од осам слова.

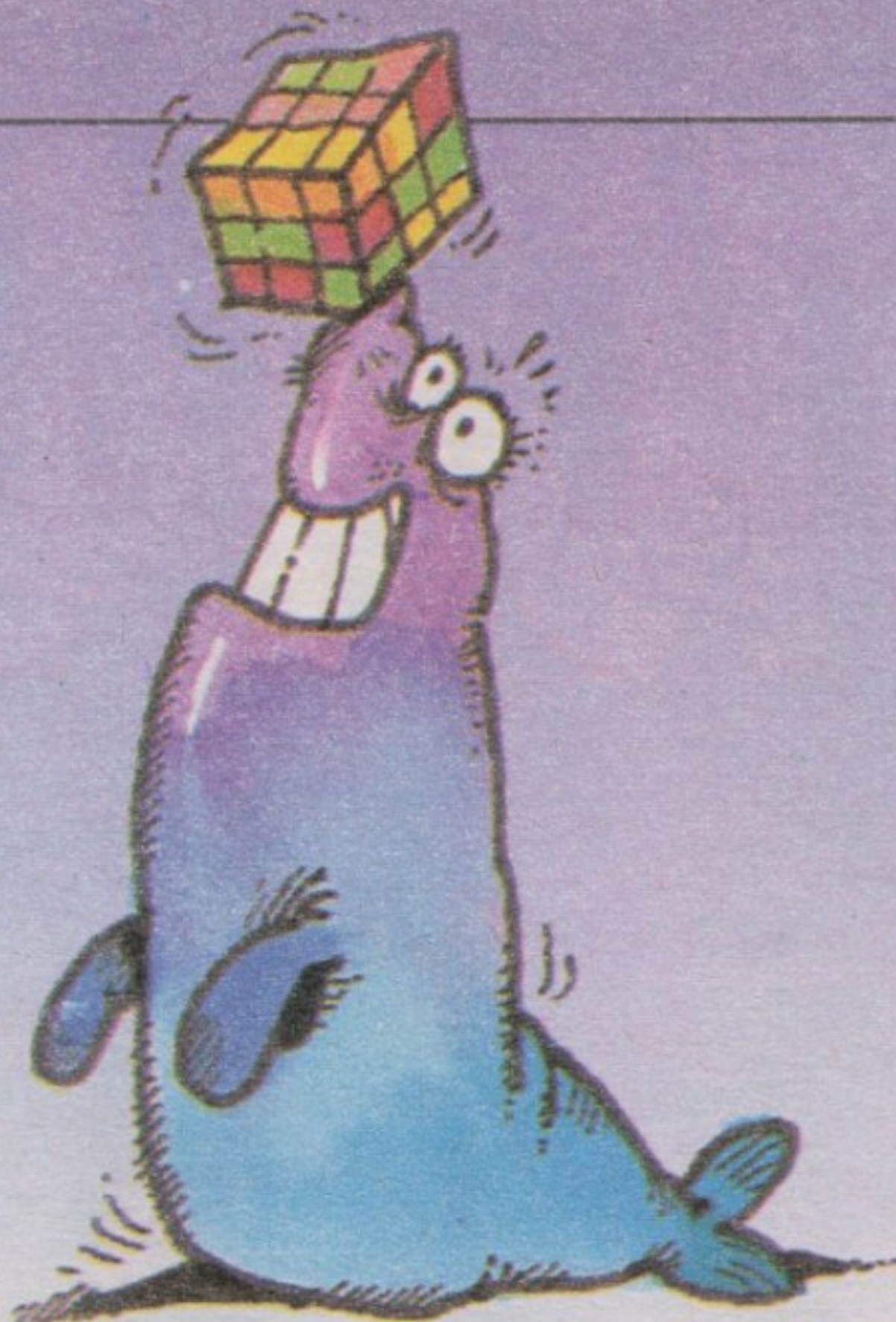
АВАН	ДИНА
БОТА	ЕТАР
КЕРА	ЛИСТ
КОМА	МИКА
МИНИ	МУРА
ПАРК	НИКА
ПЕЛЕ	НОВА
РУНО	РИНА
САЛА	СТАР
УСТА	ТУРА

Решења
на
страни
49

ИЗБАЦИТЕ УЉЕЗА!

**ПЛУТОН
СНУПИ
ЛАЈКА
СНЕРТ
ФЛОК**

Ко не припада овој
групи?

МАГИЧНА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12											
13											
14						15					
16				17							
18								19			
20			21						22	23	
24							25				
26					27						
28						29					30
31						32					
33									34		

Решења се уписују и водоравно
(први број) и усправно (други број).

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО:
12-1. Део Средоземног мора између
Грчке и Мале Азије, 13-2. Хемијски
елемент из групе лантанида, 14-3.
Страно женско име, Еда, 15-21. Од
тог момента, отад, 16-4. Наша авио-
компанија, 17-17. Знаменити човек,
18-5. Прослављати, 19-27. Право

време, хора, 20-6. Упитна заменица,
21-15. Наука о моралу, 24-7. Онако
велик, онолики, 25-25. Средство
корупције, 26-8. Умивати, 27-19. Не-
професионалац, 28-9. Прилично ја-
ко, 29-22. Праотац Италијана,
31-10. Радник у руднику, 32-23.
Врста хемијског елемента (симбол
Те), 33-11. Апарат за еманацiju,
34-30. Избочина копна у море

Радио
ПОЉАНСКИ

Бр. 50/23

ЛИСТА ИНОСТРАНИХ СИНГЛОВА
(8-15.6.2002.)

- (1) → NO DOUBT – Hella Good (4)
- (8) → CREED – One Last Breath (4)
- (2) → ALANIS MORISSETTE
– Precious Illusions (6)
- (6) → GODSMACK – I Stand Alone (6)
- (3) → THE WHITE STRIPES
– Fell In Love With A Girl (6)
- (4) → WEEZER – Dope Nose (7)
- (9) → ALIEN ANT FARM – Attitude (5)
- (11) → INCUBUS – Nice To Know You (4)
- (-) и X-PRESS 2 feat. DAVID BYRNE
– Lazy (1)
- (12) → ANGIE STONE
– Wish I Didn't Miss You (3)
- (13) → KYLIE MINOGUE
– Love At First Sight (2)
- (7) → MOBY – We Are All Made Of Stars (5)
- (15) → OZZY OSBOURNE – Dreamer (2)
- (18) → BRYAN FERRY
– Goddess Of Love (2)
- (-) и HIVES – Hate To Say I Told U So (1)
- (5) → US3 – Get Out (8)
- (16) → FIVE FOR FIGHTING – Superman (3)
- (-) и EMINEM – Without Me (1)
- (10) → CHRIS ISAAK
– Let Me Down Easy (5)
- (14) → OASIS – The Hindu Times (7)
- (17) → SHERYL CROW
– Soak Up The Sun (9)
- (22) → MODJO – No More Tears (10)
- (19) → PULP – Bad Cover Version (9)
- (23) → TRAVIS – Flowers In The Window (11)

Испали:

P.O.D. – Youth Of The Nation (8)

KORN – Here To Stay (6)

FOO FIGHTERS – The One (7)

Листу уређује и води Ах-Неша.

ЛИСТА СИНГЛОВА ДОМАЋИХ

- (1) → HAVANA WHISPER – Zig-Zag Jack (9)
- (-) и RARE – Roll Your Own (1)
- (3) → VROOOM – Undersense (8)
- (2) → БАЈАГА И ИНСТРУКТОРИ
– Модел 1960 (4)
- (6) → ЂОРЂЕ ДАВИД & FUZZBOX
– Мајко земљо једина (2)
- (4) → DOGHOUSE – My Sorrow (6)
- (-) и VOX POPULI – Носталгична песма(1)
- (5) → KBO & TOZA RABASSA
– Бацила је све низ ријеку (5)

Испали:

RARE – Blacksun Rising (9)

Листу уређују и воде:

Зорица Бајић и Давид Вартабедијан.

Тонски реализатор емисија

DJ Данијел.

Мини топ-листе на 105,2 и 91,5 MHz
сваког дана од 18.30 до 19.00

(У сарадњи са Round Records-ом)

У СЛАВУ БОГА
ТИКИЈА

ПОКАЗАЋЕ

Хладне скандинавске зиме 1937. године у Ослу двадесеттворогодишњи зоолог Тор Хејердал разгледао је мапу Јужног Пацифика. Могао је у прстима осетити топлину тропика док је прелазео руком по малим жутим тачкама острва присутим попут перли по широкој плавети Тихог океана. „Фату Хива“, рече својој двадесетогодишњој супрузи Лив зауставивши прст на једној од жутих тачкица. „То је право место за нас.“

Шест недеља касније стали су на врело жало Тахитија. Утисци су их преплавили. Као да су се обрели на некој заборављеној крхотини земаљског раја. „Не можемо да изговоримо ваша норвешка имена, па ћемо вам дати нека једноставнија за изговор“, рече им једног дана Териеру, последњи велики поглавица Тахитија, који је млади пар толико заволео да је хтео да посини плавокошог потомка Викинга. „Од сада ћете се звати Тане и Вахеме Тераи Матеата – господин и госпођа Плаво Небо.“

Са Тахитија до острва Фату Хива, смештеног на јужном ободу Маркиског оточја, није било лако доћи. После дужег чекања једна шкуна однела их је до одредишта. Са црвених врхова брежуљака спуштала се џунгла све до обале, редови витких палми на жалу њихали су се на вечитом пасату. Плућа, нос, очи и срце упијали су утиске једног другачијег света, чудесног,

прастарог, нетакнутог одвајкада. Под палмама, надхват мора, на стубовима су подигли колибу. Јели су оно што су им тропи нудили, скупљали примерке фауне на острву и чудили се каменим остацима неке давно ишчезле културе. На том месту „источно од Сунца, западно од Месеца, онкрај сваког простора и времена“, живели су годину дана као једини белци

на острву. Домородачко становништво, потомци једног старог и поносног народа који је владао острвским царством све док нису пристигли бели људи на великим бродовима носећи Библију у једној,

а барут и ракију у другој руци, било је љубазно и сусретљиво према придошлицама. Сунце, ветар, песак и океан очистили су њихова тела од праћине и задаха цивилизације.

Седећи за топлих вечери на обали, слушали су од старца Теи Тетуија прастаре острвске легенде. Све његове приче вртеле су се око неког древног белог бродатог бога званог Тики који је некада давно довео његов народ из велике земље са оне стране океана. „Шта прича овај старац? Каква земља са оне стране мора? Јужна Америка је хиљаде километара далеко одавде“, мислио је Хејердал. „Истина, постоји сличност камених

Слика з
вечност
– Кон
Тики на
крају пут

СВИМА!

Умро је Тор Хејердал, Викинг Јужних мора, истраживач, путник, морепловац који је бродовима од папира препловљавао океане. А његово прво и најславније путовање почело је као у некој причи, далеко на хладном северу

кипова на Фату Хиви са онима са Кордигера. Само, на чему је Тики могао доћи, није ваљда да је на неким прахосим љускама препловио океан ношен Хумболтовом струјом и пасатним ветром који вечито дува са истока? Али, на крају крајева, зашто да не! Ова мисао није га напустила. Дотадашња наука и историја сматрале су да је тако нешто немогуће. Да ли је могуће да су у криву сви ти учени уштиркани типови, а да је овај тамнопутни уморни старац чије је памћење сезало далеко с ону страну историје ипак у праву? Ломљава таласа белих креста повлађивала му је. Тако је све почело.

Викиншка постава

Хејердал ће се по повратку са Фату Хиве оставити зоологије и посветити проучавању примитивних полинезијских народа. Камени дугоухи кипови на Ускршњим острвима с необичним капама од вулканске лаве на главама били су слични онима које је видео у Перуу и Колумбији, а камене рушевине разбацане по пацифичким архипелазима биле су налик оним дивовским грађевинама са обале језера Титикака. Кечуе су их приписивале Виракочи, поглавици и врховном свештенику белог брадатог племена чије су царство давно Инке уништиле, док се сам Виракоча спустио до обале океана и отиснуо се на сплаву према западу.

Првобитно име Виракоче било је Кон-Тики, Тики-Сун-

це, баш како је свог претка називао Теи Тетуи на Фату Хиви. Да ли је Виракоча био тај који је населио полинезијска острва, доневши на њих и своју културу? Хејердал је о свему написао опширну студију под називом „Полинезија и Америка – студија о праисторијским везама“. Књига је наишла на одбијање научних кругова. Нацисти су онда окупирали Норвешку и Хејердал је оставио своја истраживања да би се одазвао зову отаџбине.

После рата Хејердал је у Њујоршком музеју посетио археолога Херберта Спиндена, признатог стручњака за претколумбовску Америку, коме је раније послао свој рукопис. Неотворен, он је ста-

јао на столу у његовом кабинету. Хејердалова теорија била је за Спиндена бесмислица на коју није хтео да троши време. „Ниједан народ Јужне Америке није прешао преко мора до острва у Тихом океану. А знате ли зашто? Нису могли прећи јер нису имали чамаца!“, рекао му је нестрпљиво. „Имали су сплавове од балзовог дрвета!“, одговорио је Хејердал. На ово се старац насмејао. „Ако је тако, пређите ви Пацифик на једном таквом сплаву.“ Хејердал му на то ништа није одговорио. Покупио је свој рукопис и изашао.

Неколико дана касније, у Норвешком клубу помораца у Бруклину, Хејердал је пријатељима обзнанио своју одлу-

Торстајн Раби и Херман Вацингер – и Швеђанин Бенгт Данијелсон. Права викиншка постава! Остало је још само да начине брод.

Неколико месеци касније у џунглама Еквадора посекали су девет стабала балзе дугих десет метара које су затим у перуанском војном бродоградилушту у Каљау повезали канапима од конопље. На сплаву су подигли кућицу од жутог бамбусовог прућа, покрили је лишћем банане, а испред кућице подигли два јарбола од мангровог дрвета. На јарболе су разапели четворугаоно једро и на њему црвеном бојом насликали лик легендарног белог врача Тикија, по узору на краља Сунца уклесаног на једном кипу у рушевинама Тиахуанака. Сплав назван Кон-Тики био је спреман за пустиловину.

Дух Тикарое

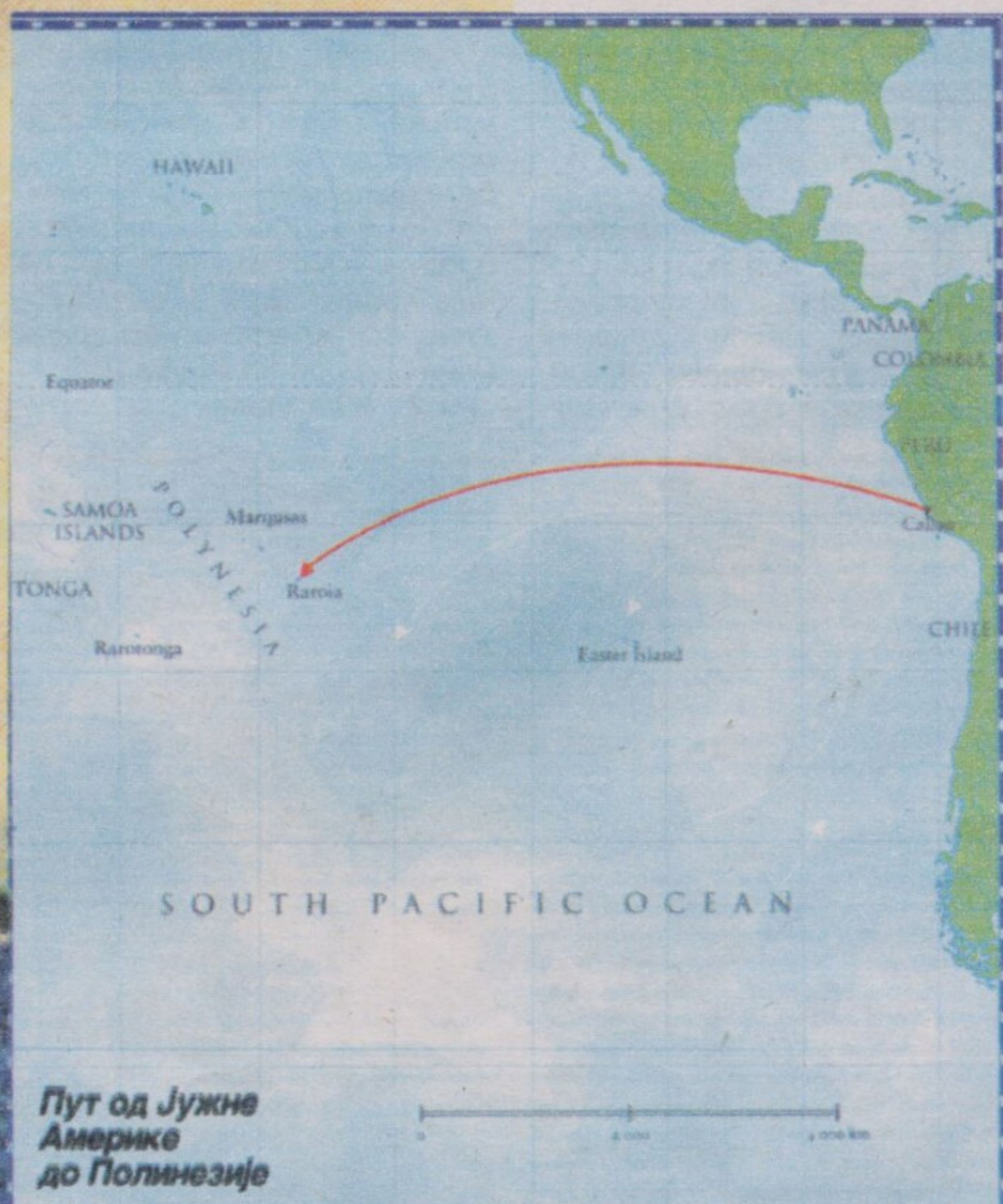
Кон-Тики је био верна копија старих сплавова какве су користиле Инке. Није имао ни један ексер, нити било који детаљ који би одао да није направљен у 5. већ у 20. веку. Када је све било готово, међу силним ратним бродовима у бродоградилушту, крхки и мајушни сплав изгледао је најблаже речено – чудно.

„Јесу ли ваши родитељи живи“, упитали су Хејердала када су видели његово пловило.

„Отац и мајка биће веома жалосни кад чују за вашу смрт.“ Искусни поморци одвраћали су их од пута тврдећи да балзове греде не могу да издрже дуже од четвртине пута, да ће потонути, да ће се ужад покидати, да ће с првим невременом и посада и сплав нестати без трага и гласа. Адмирал једног ратног брода укотвљеног у луци – када је видео да је и поред његових драматичних упозорења Хејердал остао при своме – једино што је могао да учини било је да му поклони – Библију.

„Ако је могао Тики пре петсто или хиљаду година, онда можемо и ми!“, храбрила се Хејердалова дружина.

Дана 28. априла 1947. године сплав Кон-Тики са шесточланом посадом и једним зеленим папагајем испловио је из луке Калао. Хумболтова струја и вечити

Пут од Јужне Америке до Полинезије

ку. Показаће свима! Препловиће океан управо на једном сплаву какав је могао да има и сам Тики.

Сви којима је испричао своју замисао сматрали су подухват чистом лудошћу. Ипак, петорица одважних људи поверовали су му. Била су то четворица Норвежана – Кнут Хаугланд, Ерик Хезелберг,

ТОР ХЕЈЕРДАЛ

Рођен је у Ларвику, у Норвешкој, 6. октобра 1914. године. Веома рано почео је да се занима за зоологију и антропологију и још у основној школи отворио је у својој соби приватни зоолошки „музеј“. Знао је да ће постати истраживач. Завршио је студије зоологије у Ослу и дипломирао с радом о животињском свету на осамљеним острвима. Године 1937. и 1938. борави са својом женом Лив на Фату Хиви, пацифичком острву Маркиског архипелага, где живи међу Полинежанима њиховим начином живота проучавајући живи свет острва. На Фату Хиви заинтересовао се за древне миграције Полинежана. Године 1941. први пут објављује своју теорију о везама претколумбовских јужноамеричких цивилизација са пацифичким острвима, али оне наилазе на одбијање научних кругова. Рат и окупација Норвешке прекидају његово бављење науком.

Године 1947. одлучује да у пракси докаже своју теорију и сплавом Кон-Тики преглољава Пацифик. Књига „Кон-Тики“ у којој је описао доживљаје са свог узбудљивог путовања преведена је на скоро седамдесет језика – и била некада и у нашој обавезној лектури – продата је у више од 20 милиона примерака, а за истоимени документарни филм 1951. године добија Оскара.

Посада: слева
Кнут Хаугланд,
Бенгт
Данијелсон, Тор
Хејердал,
Ерик Хезел-
берг, Торнстајн
Раби и Херман
Вацингер

Следеће, 1952. године, предводи норвешку археолошку експедицију на острвима Галапагоса, а 1955/1956. учествује у археолошким ископавањима на тајанственим Ускршњим острвима која су одувек заокупљала његову пажњу. На једној статуи на острву видео је цртеж брода какве су користили у старом Египту и месопотамским цивилизацијама. То значи да древни становници острва нису пловили Пацификом само на сплавовима. Постојање античких бродова од папируса и трске биће полазиште за његове будуће подухвате.

Тор Хејердал предузима 1969. године нов подухват. У жељи да докаже да су постојале везе између древних Египћана и становника Америке, саградио је брод од папиру-

са, верну копију старих египатских бродова. Брод, који је добио назив „Ра“, по египатском богу Сунца, пловио је под заставом Уједињених нација, а посада је, по Хејердаловој замисли, била интернационална. Желео је да покаже како различите расе, народи и политике могу да живе заједно у миру и складу. Сачињавали су је, поред норвешког капетана, држављани САД, СССР-а, Чада, Мексика, Египта и Италије.

Маја 1969. петнаест метара дуги „Ра“ испловио је из мароканске луке Сафи. После осам недеља напорне пловидбе, и невремена које је оштетило брод, наомак Барбадоса брод је потонуо. Хејердал се није предао. Већ следеће године, поучен искуством, гради нови брод од папируса назван „Ра 2“, и са мање-више истом

посадом покушава поново. „Ра 2“ из Сафија испловљава 17. маја 1970. године. После 57 дана и преваљених 6100 километара, брод је упловио у луку Бриџтаун на Барбадосу.

Године 1977. Хејердал креће у нову пустиловину. У жељи да докаже да су стари народи могли својим бродовима од трске да преглолове океане, Хејердал прави копију античког месопотамског брода, с намером да из Персијског залива преко Индије доплови до Црвеног мора. Брод је назван „Тигрис“, а посада је и овога пута била интернационална. Испловивши из Шат-ел-Араба, „Тигрис“ је ушао у Персијски залив. Ова експедиција била је мучнија од претходних и Хејердал је током целе пловидбе имао невоља с пиратима, танкерима и – политиком. Ипак,

Источњак носили су сплав који је подносио море боље него што се било ко надао.

„Пет хиљада метара изнад морског дна, и тек неколико метара испод Месеца“, записао је Хејердал у бродски дневник. У прастаром договору са координатама Кон-Тики је клизио преко даљина, праћен плискавицама, фанфанима, морским псинама и летећим рибама. Посада се забављала ловећи ајкуле, преживела је и сусрет са циновском китоајкулом, највећом рибом на свету, а били су и први људи који су видели живу змијолику скушу. За лошег времена таласи црни као угаљ издизали су се попут планина над сплавом, а тоне морске воде прелазиле су преко њихових глава. За ведрих ноћи милијарде звезда јужног неба којим господари чаробни Јужни крст огледало се у благом одсјају морских планктона. Две олује нису оштетиле сплав, али су посаду довеле до самих граница

четрдесет четири

Раби са змијоликом скушом. Посада Кон-Тикија прва је ову рибу видела живу

издржљивости. Једина штета била је та што су таласи са сплава одвукли њиховог сапутника папагаја који је знао да псује на разним језицима. Он је био и једина жртва коју је тражио и узео Бог мора.

Деведесет три дана по испловљавању, после прева-

љених 7000 километара, ветар је донео мирис копна. Зелена тачка острва Пука Пука из полинезијског архипелага Туамоту била је знак да је путу дошао крај. Успели су! Прве Полинежане срели су деведесет седмог дана када су пролазили крај

острва Ангатау на које нису успели да пристану. Наиме, на самом крају пута искрсла је невоља којој се нису надали – како пристати на острва која су са свих страна окружена оштрим коралним гребенима о које се страшно ломе таласи океана. Код Ангатауа нису успели да нађу пролаз у гребену. Струја их је носила даље.

Сто првог дана пред њима се испречио велики гребен око острва Рароја. Иза гребена назирала се тиха увала и острво. Сплав је ишао право на њега; и бродолом није могао да се избегне. Океан је бацио сплав право на гребен. Посада је крајњим напором сачувала живу главу и обрела се на пустом острву. Коначно, копно под ногама, и то какво копно! Прави земаљски рај! Хејердал је клекнуо и зарио прсте дубоко у топли суви песак. Нека се ово острво зове Фенуа Кон-Тики, Кон-Тикијево острво, рекоше. На обали су

ПОДУТИКИ
ЗАБАВНИК

14. 6. 2002.

ОТКРИВЕН ЗАГОНЕТНИ ПОДВОДНИ ГРАД

АТЛАНТИДА НАДОМАК КУБЕ?

успеће да преплови Арапско море до Карачија у Индији, а онда преко Индијског океана и Аденог залива дође наомак Црвеног мора доказавши тако да су прекоморске везе Сумера, Индије и Египта биле могуће. Док је прилазио Рогу Африке, стизале су узнемиравajuће вести да са свих страна Црвеног мора горе ратни пожари. Бродовима од папируса могуће је победити мора и океане, али не и људску глупост. У знак побуне због бесмислених ратних сукоба, Хејердал је пристао на обалу Џибутија и – запалио свој брод.

Осамдесетих година Хејердал учествује у експедицијама на Малдивима, а деведесетих у Азербејџану. Осим експедиција и занимања за старе цивилизације, Хејердал је био посвећен мировним подухватима, разумевању међу људима, али и екологији. На својим путовањима видео је како временом нестаје богата океанска флора, како се мрље прљавштине шире планетом попут злоћудне болести, како нестају амазонске шуме и како атомске пробе заувек уништавају спокој и мир пацифичких архипелага.

Умро је 18. априла ове године у Италији. Славни сплав Кон-Тики и брод од папируса „Ра 2“ којима је препловио Тихи и Атлантски океан изложени су у Кон-Тики музеју у главном граду Норвешке. Књига „Кон-Тики“ налази се у свакој библиотеци на свету. **Трк по њу!**

засадиле кокосове орахе које су понели из Перуа.

Осам дана потом забелела су се једра рибара са Рароје. „Иа ора на!“, зачуше полинезијски поздрав. Сутрадан су већ седели у највећем селу на Рароји и уживали у омамљујућем хула плесу дражесних и срдачних домороткиња.

„Можеш да се зовеш Тераи Матеата на Тахитију, али не и овде“, рече Хејердалу Тупухое, поглавица острва. Свечано положивши своју тешку руку на његове груди изговори:

„Први краљ ових острва звао се Тикароа. Нека твоје име буде Вароа Тикароа, Дух Тикарое“, а онда приђе осталим морнарима са Кон-Тикија. Мештани ставише на њихове главе венце од тропског цвећа. Стајали су тако међу Полинежанима, али не више као странци, Викинзи залутали у топла мора, већ као изасланици самог бога Тикија. Као своји на своме■

Небојша Грујић

ПОПУТ
ЗАБАВНИК

14. 6. 2002.

Посада канадске компаније за подводна истраживања „Advanced Digital Communications“ (ADC) већ годинама крстари водама Карипског мора у потрази за подводним благом.

Али, пре две године власници компаније Полина Зелицки и Пол Вајнцвајг наишли су на нешто чему се ни у сну нису надали – наомак западне обале Кубе открили су, на дубини од 600–700 метара, трагове који упућују да се ту некада налазио град. Ово откриће изазвало је велико занимање бројних научника широм света јер има наговештаја да те грађевине могу да имају око 6000 година!

Попут храмова Ацтека и Маја

Неколико накнадних експедиција ADC-а њиховим истраживачким бродом „Одисеј“ бацило је више светла на целу загонетку, али још је

није до краја разјаснило. Снимци сонара показују велике камене блокове симетрично постављене тако да подсећају на уређено људско насеље, с путевима и грађевинама које се понегде простиру и више стотина метара у ширину и четрдесетак метара у висину.

Мала роботизована подморница коју су надзирали са „Одисеја“ обишла је двадесетак квадратних километара морског дна и вратила задивљујуће снимке великих каменних блокова. Неки изгледају попут пирамида и веома подсећају на храмове древних Ацтека и Маја у Мексику. По свему судећи, у питању су гранитни блокови, али то је тешко утврдити у овом тренутку. За таква испитивања требало би спустити додатну опрему и исећи делове који би се потом детаљно испитали.

Блокови почивају на равни која је некада очи-

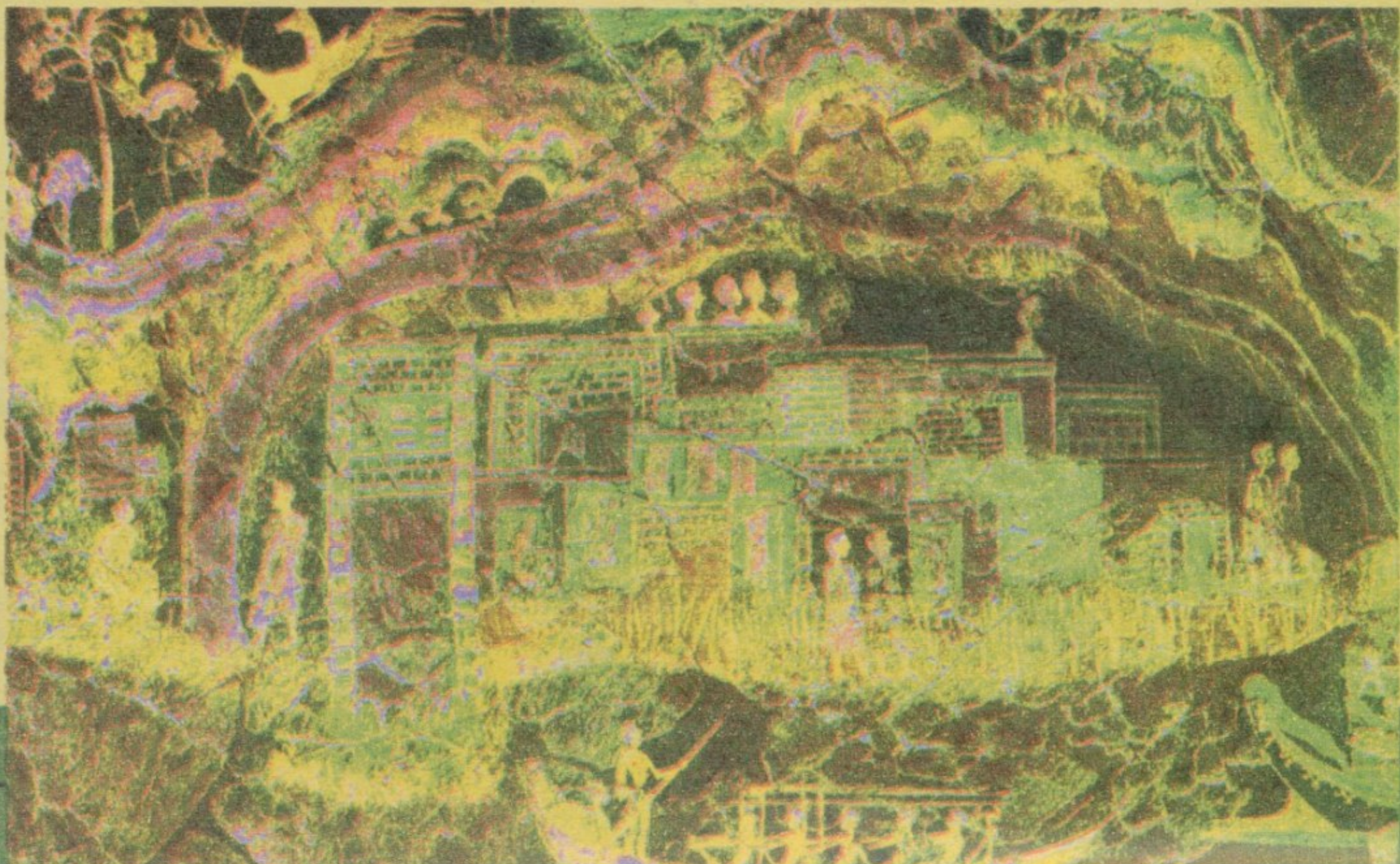
гледно била изнад површине мора. Како је потонула, још није сасвим сигурно, али највероватније је томе допринео земљотрес или оближњи вулкани. У сваком случају, ово откриће показује да је Куба некада копненим „мостом“ била повезана са полуострвом Јукатан од кога је данас дели истоимени, Јукатански пролаз.

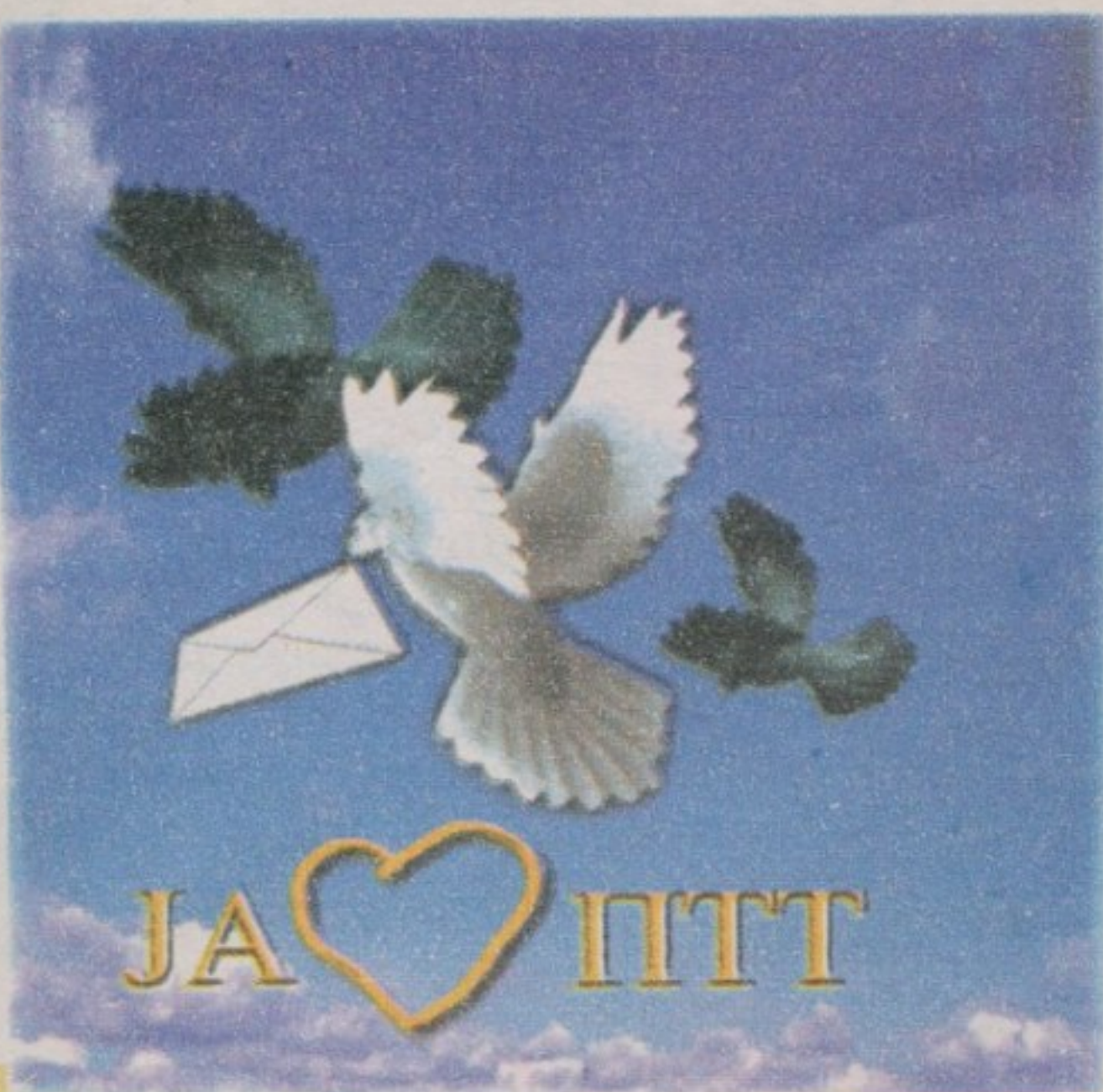
Они су нашли „Мејн“

Ово откриће је, поред противречних података о старости грађевина, одмах покренуло и готово неизбежну помисао на древну Атлантиду изазвавши истовремено и бројна оспоравања научника широм света. Због тога су Полина Зелицки и Пол Вајнцвајг опрезни у изјавама о резултатима својих истраживања. Полина је пореклом Пољациња, школовала се у Совјетском Савезу и прекомандована је у тајну подморничку базу на Куби током хладног рата. Искористила је прву прилику да пребегне, те је отишла у Канаду, где је и упознала свог супруга Вајнцвајга. Основали су компанију за подводна истраживања, а њихов највећи успех до сада је било откриће олупине чувеног америчког бојног брода „Мејн“, који је потонуо 1898. године и однео на морско дно 260 морнара.

Олупина је нађена 2000. године, пет километара од обале Хаване и на отприлике километар дубине. Исте године откривен је и подводни град, али на детаљније научно објашњење овог открића, поткрепљено доказима, мораћемо да причекамо ■

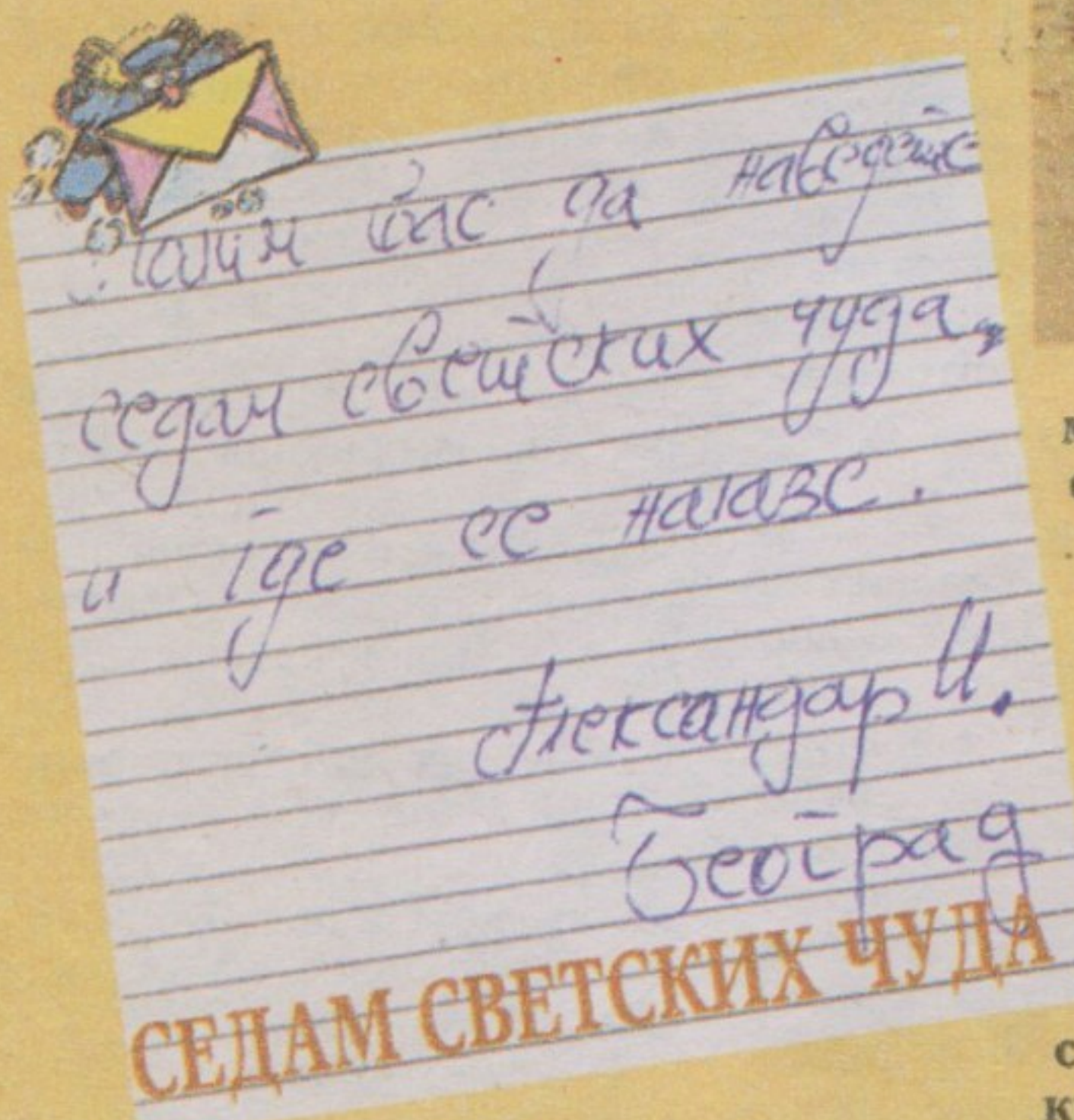
М. В.

ПРИПРЕМА
ЈОВА
РАДОВАНОВИЋ

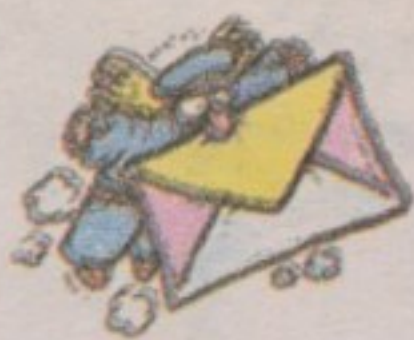
ИЛУСТРОВАО
ДОБРОСАВ
БОБ
ЖИВКОВИЋ

Мисао о седам светских чуда први пут се у назнакама јавља код славног историчара антике Херодота у петом веку пре нове ере. Даље ју је развио главни библиотекар чувене александријске библиотеке Калимах. Коначне обриси почиње да добија у другом столећу пре наше ере за шта су најзаслужнији писац Антипатер из Сидона и човек који се представљао као математичар Филон из Византа. У средњем веку коначно је довршена листа добивши облик какав има и данас.

1. Као прво светско чудо означен је маузолеј у древном Халикарнасу. Данас је ту мало туристичко место на Егејском мору које припада Турској, а зове се Бодрум. Зна се да је главни посао око изградње обавила супруга и сестра краља Маусола, краљица Артемисија. Споменик је завршен 350. године пре нове ере. Читавих шеснаест наредних векова споменик је био у релативно добром стању. Након тога збио се земљотрес који је оштетио кров и стубове. За коначну пропаст

четрдесет шест

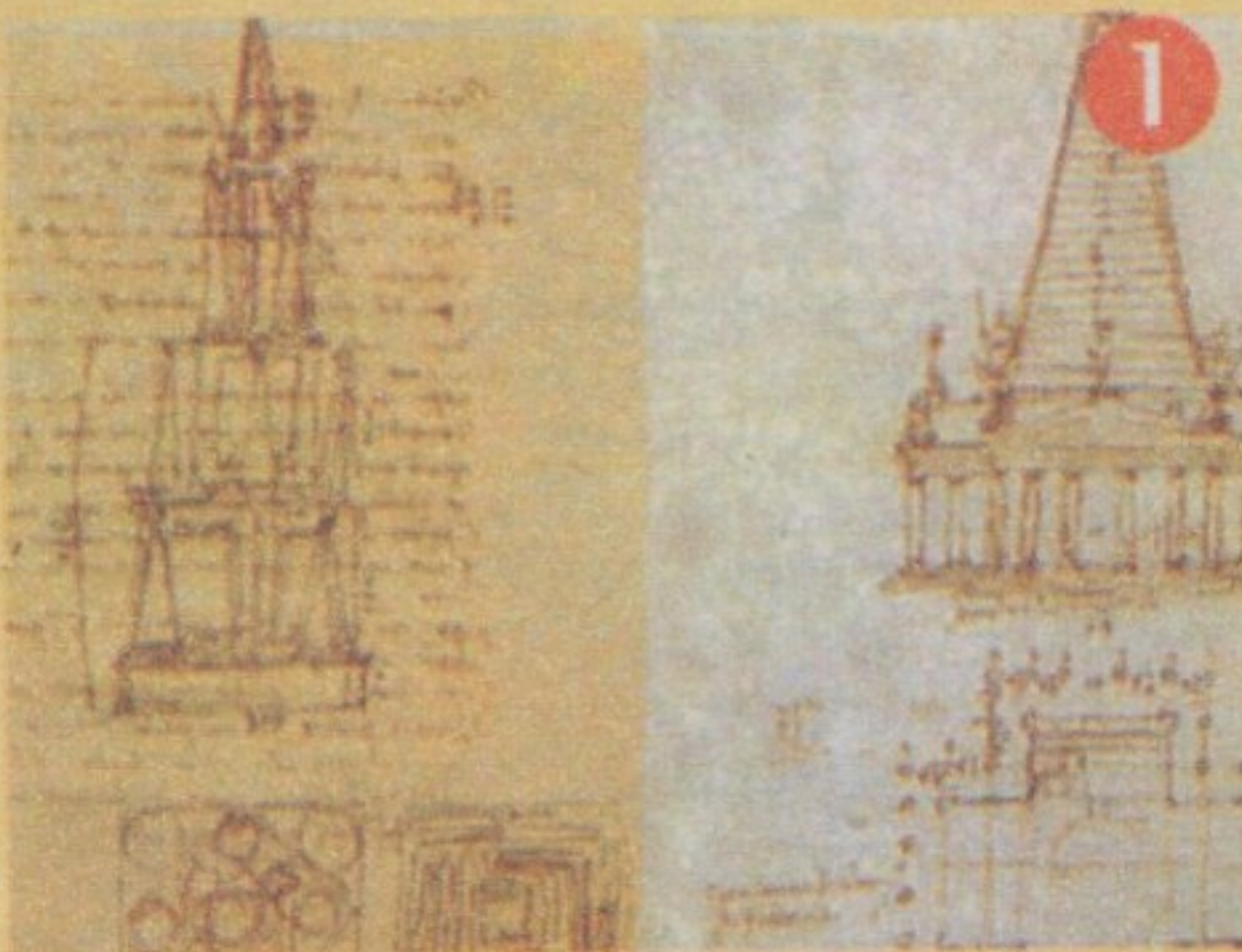
ДОЛОРЕС БОЛИ

Молим вас да ми одговорите шта значи моје име.

ДОЛОРЕС
Нови Београд

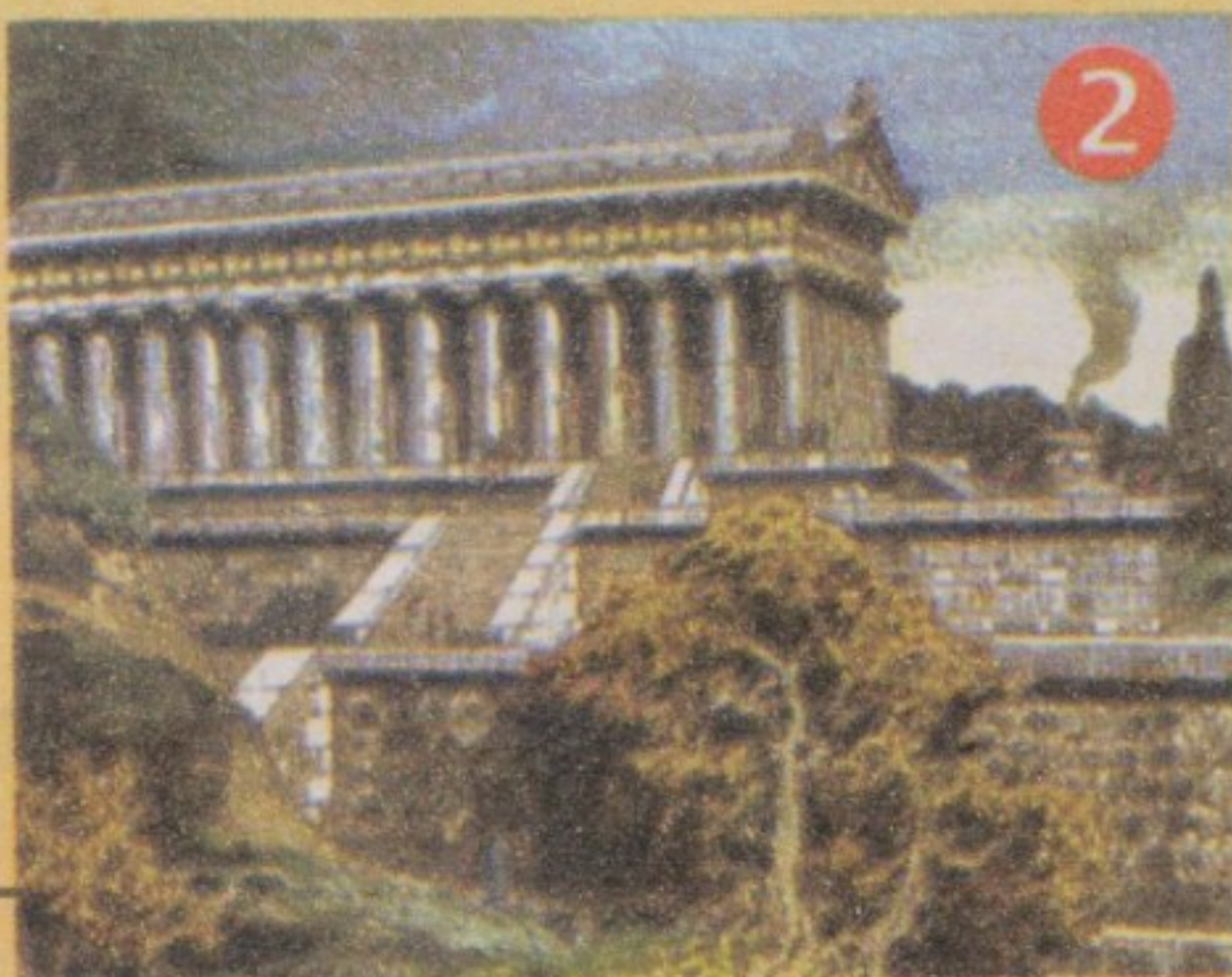
Твоје име је шпанског порекла, а настало је од речи долор, што у преводу значи бол.

Шпанци су ово име обично давали у знак сећања на некога чији је нестанак изазвао велики бол.

маузолеја криви су крсташи. Што се саме грађевине тиче, она је била четвороугаона у пресеку, са основом размера око 40 метара са 30 метара. Преко темеља био је постављен ступовити подијум чије су стране биле украшене статуама. Погребна комора и саркофаг од белог камена, украшен златом, били су смештени на подијуму и окружени јонским стубовима. На стубове се ослањао пирамидални кров који је и сам био украшен статуама. Статуа кочија са четири коња у запрези украшавала је врх гробнице.

2. Следеће светско чудо је Артемидин храм у Ефесу који је такође данас у границама Турске близу места званог Селџук. Артемидеја је била богиња лова, плодности и природе. Темељи храма израђени су још у седмом веку пре нове ере док је сама грађевина завршена око 550. године пре наше ере. Изградњу храма платио је Крез, краљ Лидије, области такође у Малој Азији. Пројекат храма израдио је архитекта Керсифрон, а статуе су израдили највећи скулптори тога времена. Занимљиво је да је храм служио и као

нека врста тржног центра. Ту су долазили трговци, туристи, занатлије и краљеви који су одавали почит богини прилажући део своје зараде. Откривени су најразличитији поклони из удаљених крајева попут Артемидиних златних статуа, минђуша, наручница и сличних предмета. Један човек свакако привлачи пажњу. То је Херострат, појединац који је желео да његово име вечно буде упамћено. Успео је, али... запаливши храм средином четвртог века пре наше ере. Тај пиромански подухват остварио је на дан рођења великог војсковође Александра Македонског. Управо ће Александар помоћи обнову Артемидиног светилишта по свом освајању Мале Азије. У трећем веку наше ере Готи га поново уништавају, а храм је коначно срушио свети Јован Хризостом, рани црквени отац и архиепископ Константинопоља. То је било почетком петог века.

3. Следеће чудо је Колос са Родоса. У славу свог јединства и победе над македонском војском становници Родоса продали су заплeњену војну имовину и од добијеног новца подигли огроман кип свог бога Сунца Хелиоса. Изградња је трајала читавих 12 година. Када је коначно направљен, издржао је само пет и по деценија. Након тога је тешко оштећен на најосетљивијем месту у пределу колена. Египћани су понудили помоћ у обнови порушеног кипа. Међутим, пророциште је забранило поновну изградњу огромне статуе. Скоро читав миленијум Колос је био у рушевинама.

ПОДНИК
ЗАБАВНИК

14. 6. 2002.

НАЈБОЉИ СКАКАЧ НА ПЛАНЕТИ

Мене занима колико може да скочи обична бува.

РАНК
Смедерс

Човечја или обична бува чест паразит код људи и свиња, а ређе се наћи на псу или мачки. То је мали бескрилни инсект који хода и скаче. Тело јој је бочно спљоштено, обрасло кратким длака-

ма, кестењасто и сјајно. Уснени апарат подешен је за бодeње јер се буве хране крвљу својих домаћина.

Женке бува нешто су крупније од јака и достижу дужину од 3-4 mm, док су мушки примерци обично дуги 2-2,5 милиметра. Ноге бува су снажне, а трећи пар омогућава им да у скоку много пута одмаше своју дужину.

Тако је, рецимо, у „Гинисову књигу рекорда“ уписана бува која је, у једном америчком огледу из 1910. године, успела да скочи 330 mm у даљину и 197 mm у висину ■

Новија истраживања показују да је Колос био подигнут или на источном рту луке Мандраки, или још дубље на копну. У сваком случају, Колос никад није опкорачивао улаз у луку. Био је висок око 33 метра, а израдио га је вајар Харес из Линдоса на Родосу.

4. Једино светско чудо које је имало и практичну примену био је светионик на острву Фарос код Александрије. Убрзо након смрти Александра Македонског његов генерал Птоломеј Сотер преузео је власт над Египтом. Он је присуствовао оснивању Александрије и ту је успоставио своју престоницу. Крај града лежи острвце Фарос чије је име према легенди варијација од назива Фараонско острво. Архитекта је био Состратус мада су главни прорачуни око изградње светионика обављени у библиотеци у Александрији. Земљотресима оштећену грађевину коначно ће докрајчити египатски султан Мамелук. Он ће

изградити средњовековну тврђаву у петнаестом веку на месту где је стајао светионик при том користећи његово камење и мермер. Од шест несталих светских чуда, светионик у Александрији последњи је уништен. Захваљујући томе имамо тачне податке о његовом положају и изгледу. Укупна висина грађевине заједно с постољем била је око 117 метара, што је равно модерној згради од 40 спратова.

5. Архитекта Либон пројектовао је храм за Зевса око 450. године пре наше ере. Одлучено је да се у храм уне-

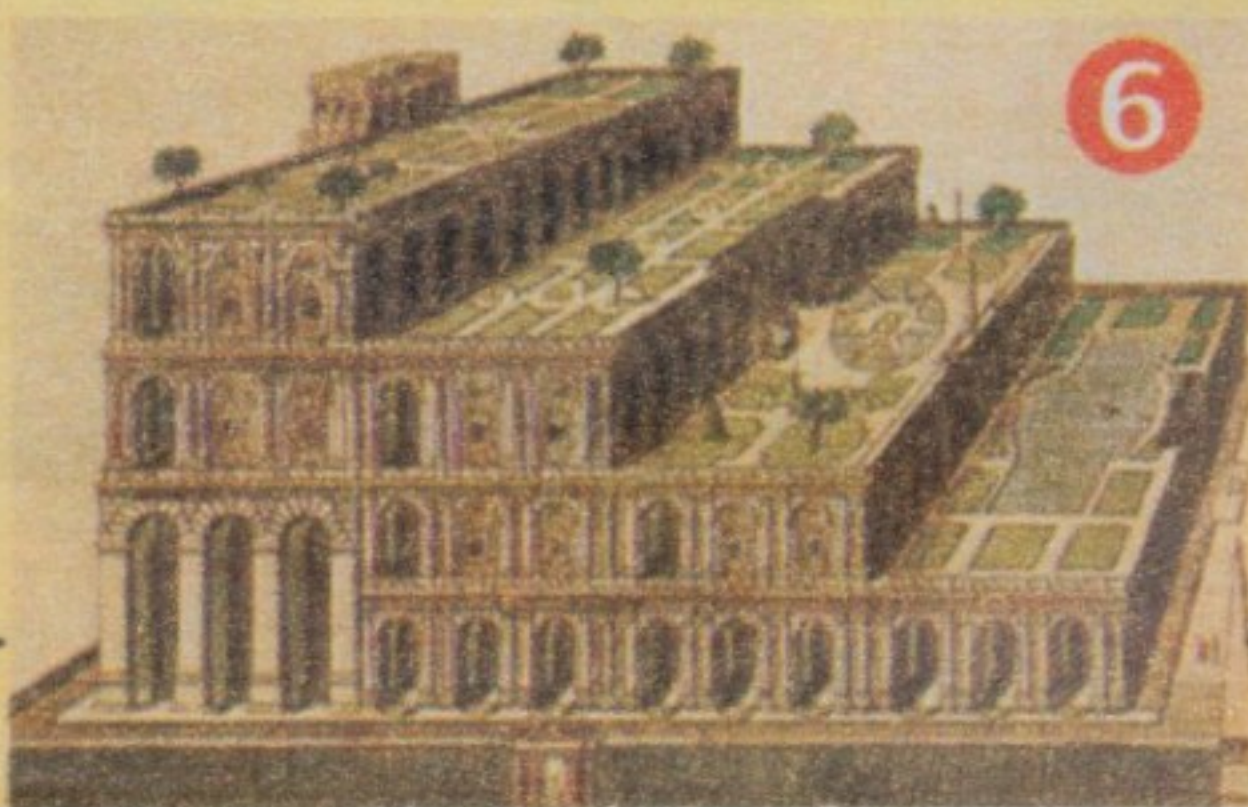
се циновски кип бога Зевса. Велики атински скулптор Фидија био је задужен за његову израду. Касније ће из читавог света долазити посетиоци у храм. Калигула је покушао да прене-се статуу у Рим. Скеле које су требале да служе за пренос су се срушиле и тако је пропао покушај да кип буде у Вечном граду.

Статуа је касније пребачена у Константинопољ захваљујући богатим Грцима. Тамо је страдала у пожару.

6. Изненађује сазнање да су висећи вртови у Вавилону са својим бујним и необичним растињем можда били само плод маште или заблуде грчких историчара и песника. Наводно су били смештени у краљевој палати у Вавилону на источној обали реке Еуфрат. Месопотамијска цивилизација достиже свој врхунац када је Вавилоном владао Набукодоносор Други. Њему се приписују заслуге за изградњу башти. Наиме, његова супруга била је из Медије, области која је планинска и препуна зеленила. Како би јој умањео носталгију за њеном земљом, краљ јој је изградио чудесне вртове како би је подсећали на пејзаже из домовине.

Неки савремени стручњаци верују да је прича о овим вртovima заправо

збир свега што су видели војници Александра Македонског који су били задивљени Месопотамијом. По повратку у домовину причали су о величанственим грађевинама и необичним биљкама. То је разбуктало машту песника и древних историчара да створе легенду о вртovima у краљевском дворцу. Археолози још покушавају да нађу доказе о постојању вртова.

7. Једино чудо које је преживело до данашњих дана је Велика пирамида у Гизи. Гиза је била некропола или гробље античког града Мемфиса. Насупрот општем уверењу, само је Кеопсова пирамида сврстана у листу чуда. И у овом случају могу се наћи и другачије тврдње како се све пирамиде убрајају у чуда. Кеопс је био фараон четврте династије а пирамиду је изградио око 2560. године пре нове ере да би му служила као гробница. Грађена је двадесет година. Кад је Наполеон дошао у Египат, био је задивљен пирамидама. Рекао је својим војницима да из пирамида четрдесет векова гледа на њих.

Кад је саграђена, Велика пирамида била је висока 145 метара. Током времена изгубила је 10 метара на врху. Сматрана је за највишу грађевину на Земљи током више од 43 столећа, да би тек у деветнаестом веку била превазиђена по висини. Била је прекривена каменим облогама које су јој давале глатку површину. Свака страна је пажљиво оријентисана према једној од страна света – северу, југу, истоку, односно западу. Грађевина се састоји од око два милиона камених блокова, од којих сваки тежи више од две тоне. Неко је израчунао да у све три пирамиде има довољно блокова да се око целе Француске подигне зид висок три и дебео 0,3 метра ■

О. К.

НЕУМОРНИ РОБЕРТ ПЛАНТ

*Dragi Zakavniče,
Mene zanima da li je Robert Plant,
pjevač grupe Led Zeppelin, živ i
gdje živi.*

*Gorana Jarić
Podgorica*

Р о б е р т

Плант, славни певач још славније рок групе „Led Zeppelin“, жив је. Будући да је одавно јасно да је музика његов живот, он наставља да ради. Пре нешто више од годину дана основао је и нови бенд „Strange Sensations“ са којим је снимио компакт-диск под називом „Dreamland“. Рођен 20. августа 1948. године у Бирмингему, у Великој Британији, Плант највећи део живота про-

води на фарми у Кидерминстеру, западно од родног места, али и на путу, како и доликује правом рокеру. Поводом 30-годишњице од оснивања групе „Led Zeppelin“, у разговору за британску телевизију, на питање „шта би најрадије изабрао између секса, дроге и рокенрола“ (који се пословично везују за живот рокенрол музичара) – Плант је одговорио врло „спортски“: „Фудбал!“ Дакле, Роберт Плант ће у пуној рокерској снази овог лета напунити 54 године ■

АФРИЧКЕ ГРАНИЦЕ

Уочио сам да су границе између неких афричких земаља праволинијске, што је неуобичајено. Како су те границе настале?

ЛАЛЕ МАРКОВИЋ
Београд

Границе између појединих афричких земаља заиста су обележене правим линијама. Настале су крајем 19. века када су омеђени колонијални поседи тадашњих великих светских сила – Француске, Велике Британије, Белгије и Немачке. Дакле, то су границе уцртане „вештачки“: оне не одвајају територије на којима живе одређени народи, нити раздвајају географске целине. На њих нису утицале реке, нити планински масиви, будући да је углавном реч о пустињским пределима. Године 1876. у Бриселу је одржан конгрес на ком је један од закључака говорио о потреби европског утицаја у Африци. Границе су тачно одређене на конференцији у Берлину 1884. и 1885. године.

НАЈБОЉИМ ФУДБАЛЕРИМА

У „Политикином Забавнику“ прочитао сам да на првенству света у фудбалу медаље добијају четири најуспешније репрезентације. Да ли је то истина и да ли се заиста награђује и четвртопласирана екипа?

СИМОН
Београд

Светска фудбалска федерација FIFA награђује само првопласирани тим и то пехаром који се назива Златни глобус. Занимљивост завршнице светских првенстава у фудбалу је у томе да организатори такмичења одлучују да ли ће доделити и медаље најуспешнијим екипама.

У историји првенстава било је различитих примера, па тако и да су била награђена четири најбоља тима: додељене су ме-

даље од платине, злата, сребра и бронзе, о чему је „Политикин Забавник“ већ писао. Било је и случајева да су трећепласирана и четвртопласирана екипа добиле бронзане медаље, а понекад су се додељивали и својеврсни медаљони у разним облицима. На великом броју првенстава одличја уопште нису ни уручивана.

Сан сваке фудбалске репрезентације је свакако је освајање првог места и Златног глобуса. Овај трофеј уручује се од 1974. године и дело је италијанског вајара Силвија Газинеге. Приказује мушкарца како раширених руку грли земаљску куглу. На њему постоји место за гравирање имена победника све до шампионата 2038. године када ће FIFA наручити израду новог трофеја.

Пре Златног глобуса најбољој екипи уручиван је пехар познат под називом Златна богиња који приказује богињу победе Нике која у високо подигнутим рукама држи осмоугаони трофеј. Златна богиња данас је у трајном власништву Бразилаца којима је поклоњена 1970. године пошто су на Мондијалу у Мексику по трећи пут освојили прво место на Светском првенству у фудбалу ■

НИ ВИША НИ ТИША

Занима ме да ли су жирафе заиста неме, како тврди моја другарица.

МИРЈАНА
Белановица

Чим помислимо на жирафу, вероватно се сви најпресетимо њеног дугог врата који

је чини највишом копненом животињом. Међутим, многи не знају да је жирафа јединствена и по томе што је готово нема! У ствари, током посматрања по зоолошким врт

вима запажено је да се неке жирафе ипак оглашавају. Женке, на пример, понекад веома тихо мучу, нарочито када изгледају забринуте или заплашене. И младунчад жирафе, нарочито када огладне, оглашавају се веома слично мукању телад.

Грклан жирафе, тачније део у ком се налазе гласне жице, готово да је неразвијен, па се може рећи да жирафе уопште немају гласа. Али, природа се постарала да и ову животињу обдари неким другим способностима.

Жиrafa, пре свега, има веома развијено чуло слуха и чуло мириса. Њене осетљиве уши у стању су да ухвате и најмањи шум, а изузетно развијено чуло мириса омогућава јој да у ваздуху „нађуши опасност“ макар она долазила и са приличне удаљености. Али, она се брани и на тај начин што се не престано креће.

Затреба ли, веома је хитра – у трку достиже брзину и од 50 километара на час! Уз то, штити је и боја тела, па је, упркос величини, тешко распозна

ти жирафу када притајена стоји у шуми ■

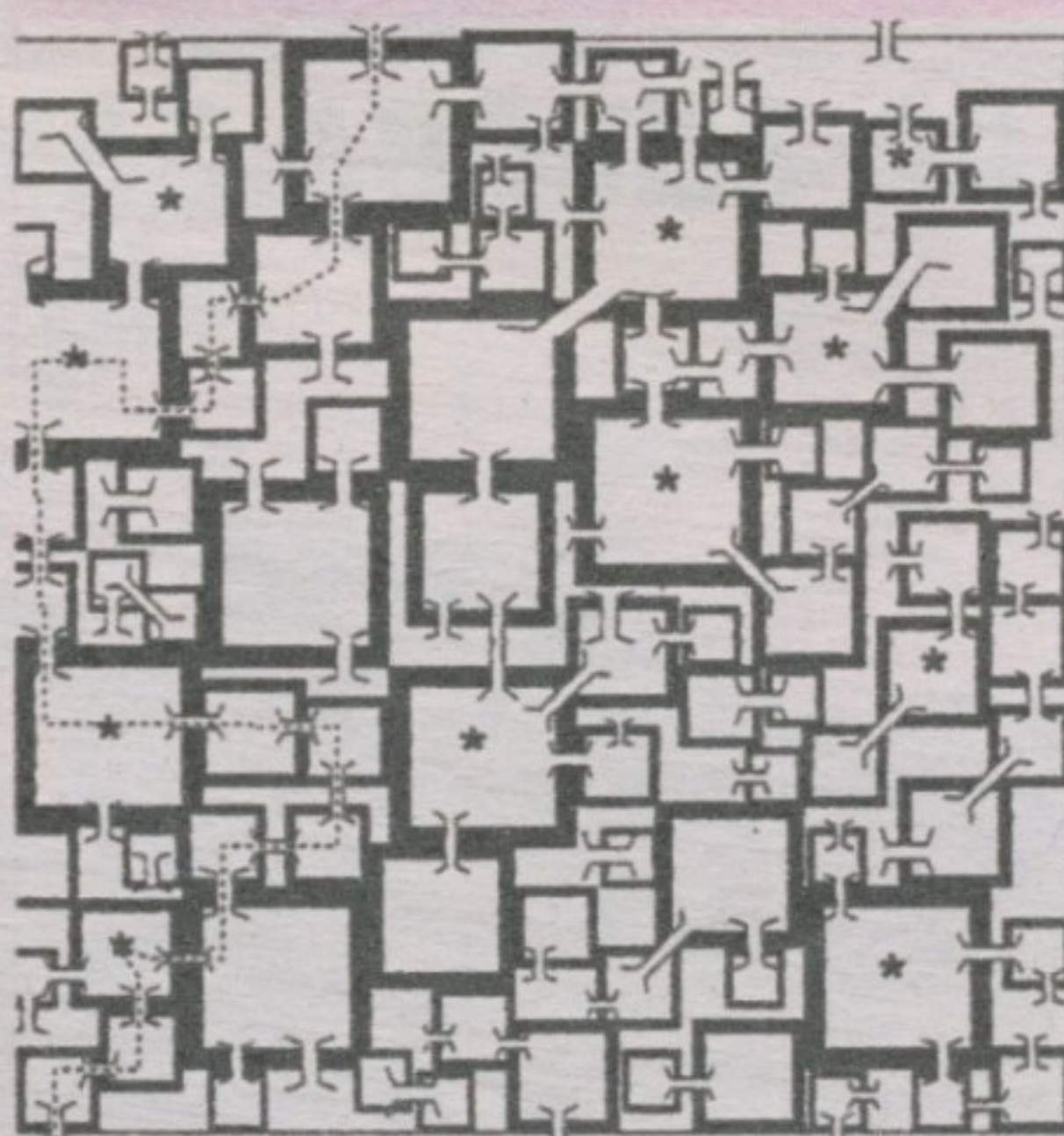
РЕШЕЊА

СЛОГОВНА УКРШТЕНИЦА

Жирирати, ра, дати, фаза, ка, обука, ливада, ма, Лека, Рио, та, јакобинац ■

ЛАВИРИНТ

★★★

$$4 + 4 = 8$$

Авантура, министар, комадина, пелерина, рунолист, саламура, керамика, паркетар, установа, ботаника ■

ИЗБАЦИТЕ УЉЕЗА!

Лајка је пас који је летео у свемир, а сви остали пси су из стрипова ■

МАГИЧНА УКРШТЕНИЦА

Егејско море, гадалонијум, Едита, отада, ЈАТ, великан, славити, ора, ко, етика, т, онолик, мито, мити, аматер, ојак, Италија, рудар, телур, еманатор, рт ■

РЕШЕЊЕ КВИЗА

КО ЧИТА **ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК** ТАЈ И ЗНА

1-В, 2-А, 3-Б, 4-А, 5-В, 6-В, 7-Б, 8-А, 9-А, 10-Б ■

А прошли сте овако...

0-3: Скоро да сте заслужили да вас бацимо ажулама

4-7: Није лоше, уопште није лоше

8-10: Свака част ■

на ствар по закону обавезно означавање имена

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

БРОЈ 2627

YU ISSN 0032-339X

Први број „Политикиног Забавника“ изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник Зефирино Граси

Генерални директор Дарко Рибникар

Издаје и штампа **ПОЛИТИКА**
Newspapers and Magazines (PNM) d.o.o.

Заменик главног и одговорног уредника Недељка Сташић

Ликовно графички уредник Душан Глушац

Графички уредник стрипа Горан Војиновић

Редакција Слободанка Делибашић

Бојана Дожић

Мина Илић

Петар Милатовић

Весна Минић

Вито Недељковић

Мирјана Огњановић

Биљана Орловић

Љубомир Патригић

Јова Радовановић

Весна Ракић

Весна Софреновић

Миленко Тодоровић

Техничка редакција Слободанка Вујић
Зоран Петканић
Митра Тиљев

Секретаријат Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“
Македонска 29
11001 Београд, П. факс 124

Телефони Секретаријат 3373-249
Техничка редакција 3373-334

централа 3373-111 и 3373-191
претплата 3373-084

Маркетинг агенција Македонска 31/1,
тел. 3373-349

Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.
На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. 1 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

1 месец 156,00 дин. 3 месеца 468,00 дин. 6 месеци 936,00 дин.
Претплата на жиро рачуне број: 40801-603-4-3054128 и 40801-603-1-2054128 уз обавезну назнаку:

ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ
„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Полугодишња/возом: 69 EUR или противвредност осталих валута. Полугодишња/авионом: I група - Европа: 96 EUR. II група - Азија - Африка: 102 EUR. III група - Америка - Аустралија: 108 EUR или противвредност осталих валута.

ДЕВИЗНЕ УПЛАТЕ у EUR

за иностранство вршити преко:
(или противвредност осталих валута)

I **RAIFFEISEN ZENTRAL BANK**
Swift code: RZBAATWW-VIENNA Austria
Корисничка банка: 55.052.658
Raiffeisenbank Југославија АД Београд - Ресавска 22
Swift code: RZBJYUBG
Корисник: 540100-4117372424 (EUR) PNM - ДОО - Београд или

II **DEUTSCHE BANK AG**
Swift code: DEUTDEFF - Frankfurt/M
Корисничка банка: 100935966200 Комерцијална банка АД - Београд
Swift code: KOBVYUBG - BLZ 99900158
Корисник: 540100-17372424 (EUR) PNM - ДОО - Београд Код уплате обавезно навести

Претплата на лист **Забавник**

Копију уплате и адресу послати на:

ПОЛИТИКА Newspapers and Magazines - 11000 Београд. 29. новембра 24/1. Југославија или

на факс ++ 381 11 3373-084

Годишњу претплату на лист не примамо.

Интернет адреса: <http://www.politika.co.yu>

Е. пошта: politikin.zabavnik@politika.co.yu

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину • ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину

Издавач и уредник одговорних за садржину • ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину

I C E - C R E A M

з а в р ш е н ј е

8. ПОЗОРИШНИ
ФЕСТИВАЛ ПРЕСТАВА
ЗА ДЕЦУ

...а овако смо се забављали!

у ликовној радионици
сликали смо, правили
лутке и костиме.. градили
"делта град"...
а све од амбалаже
делта сладоледа...

...правили најшаренији
и највеселији карневал
у главном граду...

...певали, глумили, уживали
у позоришним представама...

...и све то захваљујући нашим другарима
ДЕЛТА СЛАДОЛЕДИМА!

РЕКЛИСУ О ВЛАДАРИМА

ГДЕ НЕМА ТИГРА,
ТУ СЕ И ЗЕЦ СМАТРА ВЛАДАРОМ.
Корејска народна пословица

**ВЛАДАР: ЈА ВАМ
НАРЕЂУЈЕМ ДА
МЕ ПЛАЋАТЕ, А
ВИ МЕ ПЛАЋАТЕ
ДА ВАМ НАРЕЂУЈЕМ.**

Карел Чапек
чешки писац
(1890–1938)

**ЗА СТАДО, СВАКАКО,
НИЈЕ ДОБРО
АКО МУ ЈЕ ПАСТИР –
ОВЦА.**

Јохан Волфганг Гете
немачки књижевник
(1749–1832)

**ОСОБИНА ДОБРА
ПАСТИРА ЈЕ ДА
СТРИЖЕ ОВЦЕ СВОЈЕ,
А НЕ ДА ИХ ГУЛИ.**

Гај Транквил Светоније
римски писац
(70–140)

**ВЛАДАР КОЈИ ХРАНИ
МУДРАЦА, А НЕ ПИТА ГА ЗА
САВЕТ ЈЕДНАК ЈЕ БОГАЉУ
КОЈИ НЕМА НОГЕ, АЛИ ИМА
КОЊА ЗА ЈАХАЊЕ.**

Вилхелм Милер
немачки књижевник
(1794–1827)

**ВЛАДАРИ ЗАБОРАВЉАЈУ
ОБЕЋАЊА, АЛИ НАРОДИ
НИКАДА.**

Ђузепе Мацини
италијански политичар и писац
(1805–1872)

**И ВЛАДАРИ ЗА КОЈЕ
ВИ ПРОЛИВАТЕ
СВОЈУ КРВ, УСРЕД
ВАШЕ НАЈОГОРЧЕНИЈЕ
БОРБЕ ЈЕДАН ДРУГОМ
СТЕЖУ РУКУ, ПА
ХЛАДНОКРВНО ДЕЛЕ
ВАШЕ ХАЉИНЕ И
ВАШУ ЗЕМЉУ.**

Уго Фосколо
италијански песник
(1778–1827)

**ЗА ВЛАДАРА
ЈЕ СИГУРНИЈЕ
ДА СУДИ О ЉУДИМА
ПО ОНОМЕ ШТО
ЧИНЕ ЈЕДНИ ДРУГИМА,
А НЕ ПО ОНОМЕ
ШТО ЧИНЕ
ЊЕМУ.**

Лорд Џорџ Халифакс
британски државник и писац
(1633–1695)

**ВЛАДАРИ МОРАЈУ ДА СЕ ЧУВАЈУ
ЛАСКАВАЦА КАО КУГЕ. ДА БИ СЕ ОД ЊИХ
ОДБРАНИЛИ, НЕКА ИЗАБЕРУ УМНЕ ЉУДЕ И
ОНДА ИХ ОВЛАСТЕ ДА ИМ СЛОБОДНО ГОВОРЕ
ИСТИНУ.**

Николо Макијавели
италијански политичар
и историчар
(1469–1527)

BY JIM DAVIS

ГАРФИЛД GARFIELD GARFIELD GARFIELD

